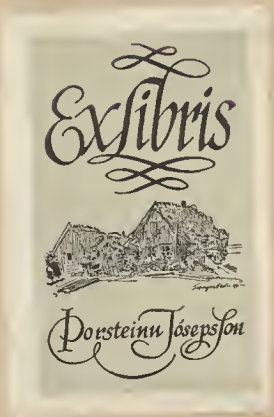

Col Cpl.
E19.3
101a

Mahm. Padt Brugge sculpt. Stockholmiæ

819.3
Óla

Óláfs saga helga

Kongl. May:t

Wär Allernädigste Konungz och Herres

Högtbetrodde Man/ Rådh och öfwer-

Stäthållare i Stockholm/

Höghwälborne Herre/

H. Clas Rålamb/

Frijherre til Bystad / Herre til

Länna/ Tranähs och Bea-

telund.

Gunstige Herre och Patron.

War som wil rätter Herre wara/ säger Konunga Styrelsen/ han skal haua af sik sialwom Wit ok Dygd/ bägge thessa pryda Man/ men Owit ok Osnille wanskapa. Wit ok Dygd söker gärna witter Man/ men fäfängia Flickrare ok Höggoma

goma Mån vndflyr han. Wit ok Dygd rätt Herreprydnat/ hafwer Eders Excell: aff Ungdomen / såsom många andra berömlige Herrar / efterletat och funnit / sampt vthi alla sine förnähme Embeten / och Beställningar wijda betygat. Wit ok witra äthäfwor måste mycket aff Wijse Måns Skriffter och Böcker läras / them Eders Excell: städze / såsom en Wijßdoms Källa högt älskat hafwer / och ther aff / en sådan förnähm Skatt först inhämptat. Ibland them hafwer Eders Excell: städze räknat wårt Fäderneslandz Historier / Antiquiteter och nyttige Skriffter såsom en förnähm Clenod i sitt Bibliotech, aff hwilka iagh en godh ymnogheet hoos Eders Excell: funnit hafwer/ både i thes stora och kunnige Bibliotech på Lånna Gårdh/ såsom ock i thet Eders Excell: för sitt Hand-Bibliotech på thenne Orth brukar; Så at Eders Excell: icke ringa Beröm och Åhra therföre aff Fäderneslandet förtienar / som med flere nampnkunnige Herrar / sådanne Saker efftertrachtar: Eders Excell: bespar ock icke ännu ibland sina förnäme Embetz Beställningar sådanne Handlingar efftersökia / vthan man finner them alle Åhr meer och meer sigh hoos Eders Excell: insambla och föröka. Ibland andre Gambla Skriffter hafwer iagh funnit

vthi

vthi Eders Excell: Bibliotech på Lånna Gård/ Then Helge Olaffz Saga på Swenska Rijm/ fordom aff Gambla Norska Sagan vthdragen. Och emådan iagh then samma förr hafwer påfunnit vthi ett Manuscripto Reg. Archivi, och afskrifwa låtit/ hafwer iagh ock jämpnfördt thet samma med Eders Excell: Manuscripto, och i många stycken förbättrat/ emådan Eders Excell: Exemplar mycket rättare hafwer the gamble Orters och Måns Nampn infördt/ än thet förra. Såsom nu thenna St. Olaffz Saga hafwer åthskillige Swenske Handlingar vthi sigh/ och fordom fast dyyr i Swerige räknat warit/ hafwer iagh om dhes vpläggiande i Trycket/ inhämptat Hans Högh-Grefl. Excell: Herr Rijcks Cantzlerens godtfinnande (hwars berömlige nijt om Fäderneslandsens Antiquiteter allom fast wijda kunnigt är) och thetta Wärck afftryckia lätit medh några Norske Förbundh och Jämptelandz Breff. Nu emådan Eders. Excell: är en ibland Fäderneslandzens berömlige Antiquiteters höga älskare och befrämiare/ och iagh thetta Wärck aff Eders Excell: Bibliotech medh många flere Manuscripter hafwer til låns wunnit/ så wille iagh thet icke vthan fruckt och tilbörlig Tacksäyelse hemlefwerera/ vthan nu samma

Helge Oloffz Saga säsom then aff Trycket är vthgången i ödmiukheet dedicera, vthi then goda tilförsicht/at Eders Excell: then samma gunsteligen vptager och sig behaga låter; med förfåkran/ at om Gudh wil göra wårt Ampne här effter bättre aff medel och stadigt Vnderhåld/ skal E. Excell: medh flere högtberömlige och begiärlige Herrar / see itt större nöije aff nyttige Böckers vpläggiande/ än för dhetta i en swår begynnelse skedt är. Och näst itt ödmiukt förtroende til Eders Excell: om all gunstigh befordran/ förblifwer iagh städze

Eders Excell:

Stockh. den 25. Martij
Åhr 1675.

Ödmiuke Tienare
Johan Hadorphius.

Förespråk til Läsaren.

Thenna Helge Olaffz Saga på Swenska Rijm / är itt kort Vthtog aff then gambla widlyfftige Norska Sagan / som aff ålder här vthi Rijket och Rijcksens Archivo hafwer förwarat legat / och nu vnder händerne är at medh Swenst och Latinst Vthtolkning vpläggias. Thenne hafwer iag funnit vthi twänne äthstillige gambla Manuscriptis på Munckestyyl streffne / then ena vthi then ålsta Codice Archivi Regij, som innehåller then wijdlyfftige Swea och Götha Rijmchrönikan / hwilken iagh Reg. 1. hafwer kallat vthi samma Chrönikos Tryckta Exemplar, och är öfwer 200. Åhr sedan tilskrifwin i samma Book / som man aff sielfwa gambla Skrifften kan dömma. Thet andra fins vthi hans Excell. Herr Rijckzrådetz och Öfwer Stathållarens i Stockholm / Höghwälborne Herr Claes Rålambs Manuscript, äfwen innehållandes then wijdlyfftige Rijmchrönikan: Men huru lång tijd then tilförenne är sammansatt / eller aff hwem / kan man icke finna / doch är wist nogh / at emådan thenne Saga är funnen vthi så gamble Munkestriffter / medh någon äthskildnat ifrån hwar andre / at then längt tilförenne är sammansatt / tå neimbl när thenne Helge Olaff är som mäst börjat at dyrckas eller hållas för en Patron i Rijket / hwilket i alla Landzorter är stedt / så at rätt få Kyrckior äre (hwilka än sin gambla Skrud hafwa) the icke thenne Helge Olaffs Beläte med hafwa ibland sine förnemste Patroner. Honom hafwa i thesse Nordiste Rijken / många Kyrckior fordom inwijgde warit / honom hafwer Oluffzmässedagen den 29. Julij i Swerige för en dyur Högtijd helgat warit / så at then Dagen är näst Jule- Påska- och Pingesdagh / sampt Wårfrudagarne hållin för en dyur Högtijdz dagh / och kallat Festum duplex i the gambla Swenste Mässe- och Tijdeböcker. Honom hafwa wisse Böner / Sånger / och Läxor warit stälte til dyrckan och åhra / som här alt för långt wore at indraga / then som sådant besee wil / han läse thet aff Breviario Strengnensi, tryckt i Stockholm Åhr 1495. genom Biskop Kort Rogges bekostnad / och flere sådanne / som Lincopensi och Scharensi, alla på samma tijdh tryckte. Aff sådan stoor wärdighect hafwer then Norske Sagan om K. Olaffz Lefwerne och Dödh warit i Swerige högt ålskat: men efter deß Språk är mycket gam-

malt och swårt til at förstå / ty hafwer någon gammal Swensk Man/som til åfwentyrs S. Olaff för Patron brukat hafwer/honom til åhra låtit thenne Saga aff förbem: Gambla Norskan in på wårt Swenska Språk wända och korteligare i Rijmwijs författa/ såsom mycket i förra tijder skedt är här i Swerige/ doch vthan anseende på then åldsta gambla Rijmkonsten/ sökiandes allena at raderna sigh i Rijm sluta/ fast Stafwelserne mycket olijka åre. Sedan vthesluter ock thetta Vthtåg många ting som i then wijdlyftigare finnes / the nemliga som andre förnähme Mäns och Jarlars Bedrifftер angå vthom S. Olaff: Men alt hwadh honom angår/ hafwer thenne mästedels infördt. Effter iag nu thenne H. Olaff Saga således funnit hafwer aff trowärdige Manuscriptis, kunde iag then icke låta aldeles okunnig liggia/ som för detta skedt är/ vtan emådan then många Swenske Handlingar innehafwer/ som med then H. Olaff sigh tildragit hafwa i hans tijdh/ hafwer iagh dhen låtit til Trycket medh några andra Saker befordra Är altså thetta mitt Arbete här widh anwändt som föllier: Först hafwer iag stelfwa korte Sagan låtit affskrifwa vthaff Kongl. Archivi M:o Num. 1. Sedan then jämfördt med hans Excell Her Clas Rålambs Book och Varias Lectiones dher aff tillagdt med signo Rl. För thet tridie/ hafwer iagh Argumenta rerum i bråddеn tillagdt. För thet Fierde/ hafwer iag några Norske Förbund med Swerige fordom skedde/ här til sättia welat/ Dher aff sees kan hwad förtroende på the tijder emellan thesse Riken warit hafwer. Fempte/ hafwer iag ther näst en kort Förteckning tillagdt på the förnämste Noriges Biskopzdöme/ Siott och Fäste/ fordom aff Erasmo Ludwikson vpsatt. Siette/ hafwer iagh tillagdt några Stadgar för Jempteland aff Vpsala Erchebiskopar giorde/ med Norske Konungars Stadfästelse ther på/ om theras Kyrckiorättigheter / samt några andra Breff angående Vpsala Domkyrckios Lägenheter/ i then Landzorten. Hwilka/ oansedt the nu på thesse tijder aff intet wärde åre / kan man lijkwål ther aff see hwadh Lagmän/ Sysslomän och mycket annat å then Orten fordom warit hafwa / som man här jämpte gambla Språket finner. Til thet siunde/ hafwer iagh itt fullkomligit Register tillagdt vppå alla Ramph/ Orter och förnämste Ting som i thenne Saga/ Norske Förbunden/ och Jämptelandz Breffwen finnas nämde/ ther aff man i hastigheet igenfinna kan/ hwad här vthinnan begripes. Ottonde/ hafwer iagh S. Olaffz Beläte i Koppar afsticka/ och här främst sättia låtit/ effter then art som vthi wåra Kyrckior thet mäst finnes/ medh sin Dråpares Beläte under fötterna. Thetta är giordt effter itt som finnes i Jomatkis Kyrckia ofwan Vpsala. Elliest hwadh stel i stelfwa Trycket finnas kan / behagar then gunstige Läsaren förlåta / och stelff rätta/ effter thet icke är aff min wilie och egenhändiga wällande / vthan aff Tryckets frånhändigheet tilkommit/ Fahr wäl.

Historie

Hiſtoria S. OLAVI.

AF Fader och Son och then Helge Anda/
Wij bidioms hielp aa Watn och Landa/
Gud giffwi oß nagot ſaa at börja/
At wij mottom Himmerrijke ſpörja/
Om helga Mån nagot ſigia/
Thera Lof och Prijs mån bör ey tigia;
Om Sancto Olavo i Norge war/
Och Konungz nampn thär länge baar/ G. Oluff.
Han kom Norge til Chriſtendom/
I Hiñerijke[a] bär han Crona from/ a Rl. är hans
[b]Norges Maal thet kan ey hwar/
Ad Swēſko tala thes är jak war/ b abſ. in Regio.
Jak niuter ath en annar man/
Som Norges tungo tala kan.
Af Norges Crōniko hafwer jak uthſöcht/
Af Sancto Olavo thet mig har bäſt athnögt/
[c]Ty beder jak bade Karl ok Qwiñe/
An the orätt i min ord finne/ c abſ. in Regio.
Göri thet rätt med fulla ackt/
Jak bider thet af alla mackt.

Ari Historie Skrifware om många Land

Ari [d] heet en wijsan Man d Rl. war
Frijde och qwåda tha kunne han/
Han skreff om fleere Konunge Rijke
Tha sporde man hwarjens haus lijke;
Han skreff om Norge och Yßland/
Swerike/ Daunmarck och Engelland;

Hökedaal.

Han kom ett Barn til Hökedaal/
Hafde ey meer ån VII. aar til taal/

Harald Sigordson.

Ther bygde Haralder Sigordzson
Wijs och sniåll med storan mon/
Tha Yßland war christnad arit näst/
Thet mintes Haralder alldrabäst.
II.[c] Aar war Yßland bygdt/
För ån til Norge kom thet rycht/

Olaff Trygueson

Olaff Tryggeßon vthan meen/
Bygde köpstad Trondheem/
Thet mintes alt then samma Haralder/
IV. Aar och XC. war haus alder.
Nar honum war Aren i fiortande Aar/
Mong tijdende och freyd om Werldenne gar;
Hä nä thär [c] frogde och qwåde mong/ c. Rl. frijde
Säya them all the wore för long/
Ari säger om gammal Lagh/

Döde brändas fordö.

At engin döder laa i Graaff/
Alla [f] döda skulle brännas/ f. Rl. Kroppa
At ey been äller bryske skulle kännas/

Wäl-

Wälbyrdoga mån i Jord höga/
Steen röör om thera graaf föga;
Ari ſkreeff om Norges Land/
Ther waro ſaa monga Herra ibland/
Grefwa och Järla the wille at ſtyra/
Engin wille androm fijra/
Monge ware Konunga i Norge/
Som råde bade Land och Borge.
Haralder Harfager råådd om alt/ Harald Härfager.
Manger thet med Lifwet galt/
Somma han drap och ſomma fördreff/
Och ſomma tha i hans minne bleff;
Han fick Jarlom Land och Lään/
Och bleff Konunger öfwer alla ff them/ ff Rl. män
Engen torde Konung kallas/
Om han wille ey för Swärdet fällas.
Han otte ſieſwer g XIX. Syni/ g. Rl. XX.
Alla aff hans egna kyni/
The äldſte Gottorm och Haldan/
Erich Blodoxe thet war en man; Gottorm/ Haldan/ Erick Blodoxe.
Ragnill tha heet Moder thera/
Konungz dotter aff Daunmark/ thet witne flera/
Gyda haus Huſtro födde twa Bröder/
Thet war Rorik och Gudröder/ Rörik och Gudröder.
Thera Moder war aff *Hedeland/ * Rl. Herdalåd
Sådan war Swarte och hwijte Haldan/ Swarte oc Hwijte Haldan.

. . . . . .

Hakons Ladierij dotter hon hade flere.
Trondheem war tha bygder breder /
Tha föddes Gudder och Sigreder /
Swa war Olaff / Biorn och Trygder /
Torgils och hin frode Sigrider /
Östens dotter thera Moder heet /
Hylla aff Dannmarck jack ey annat weet :
Sådan woro dn flere Bröder /
Sigurder / Brißi och Gunröder /
Ragwal och Haldan sådan war /
Smefrid Snifka then alle baar /
Aleff / Gunnill och Ingeborg /
Waro henne dötter vthan Sorg.
There Syster Hestrid hafde en Son /
Stenkill Swerikes Konung med storo mon.
Harall Konung sina Dotter giffte /
Jarlom och Herrom som honom tychte /
Wål Siuttijo och tree aar /
Han i Norge Konung war /
Ala satte Tinge han Rijket skipte /
Sinom Sonom som honom tychte /
Mitt i Landet han sielfwer blef /
Som en Konung öfwer alla reed ;
Erich Blodöre undte han bäst /
Han satte honom sik alldranäst /

Sä-

Sådan började Bröderne träta/
Folket kunne ey goda sätta/
Saa bytte han en annen tijd/
Thet stod och en lijten rijd;
Haraldер födde en Son i allder/
Honom glömer Norge alldrig om aller/
Han heet Hakon/ hans Moder Wrong/
War kallat Thora Margsteng/
Til Adelsten han honum sände/
Ängelst maal ther honum kände/
Lijkaster war han sinom Fader/
Siällan wreder/ altijd glader:
Haralder giordes tha wijd Allder/
Blodoxe wart til Konung walder.
Tha Trondhems Mån the waro thes war/
At Haldan Swarte Crona baar/
Olaf hans Broder thetta sporde/
At Wikungs wårka honũ til Konung giorde/
Haldan Hwijte war förgifwen/
Blef brott döder/ han haffde litet Lifwet.
Sådan togo the hin Sigred/
Nogra stund han i Trondhem reed/
Haralder Harfager blef tha döder/
Hans Graaf år *en Jordhöger/ *Rl. ån Rl. höga
Wijd hega simd som tha war Sijd/
Sådan war ey länge Frijd.

Samma Winter ther epter war/
Hakan allan Skatten oppbaar/
XXVII. aar för Norge rååd/
Frijd och Frälse mådan blef/
God Aar waro til Siöö och Landa/
Ingen giorde androm wanda;
Han satte Ting och giorde Lag/
Åro ey förgåtne ån i dag;
Han gaf Sigworde Ladajärl/ Rl. saga Järl.
Om Trondhem rada wål.
Hakane föddes Son om Jula natt/
Gaf honum nampn som honum gatz ath/
Epter sielfwom sik tha kalladen han.
Wäxte opp och wart mächteger Man;
Blodyxe Syni med honom stridde/
Och optast för honom flydde/
Omsijder wart han illa saar/
Jak wänte thet honom til döden gaar:
I Hakana h halla the lagde han/ h Rl. hol.
Thet greet i Norge manger Man/
Blodyxe Syni the fingo tha Land/
The lofwade bade med mund och hand/
At holla the Lag/ som Hakan satte/
Och ey gaa af i nogre matte.
Sigworder som öfwer Trondhem rååd/
Wart kränder och med flerom döder blef/

Olaf

Olaf Konung i [i] Wijkene war/ [i] Rl. Riikene.
Trygger hans Son war fullſnar/
Godröder och han the talades wider/
Hwad ſkolom wij göra om tolken ofrider?
Erichs Syner the willia med wald/
Rada öfwer Rijkit och Landit alt;
The lagde ſik til Broder ſamman/
Erichs Sönom thet war ey gamman:
Tha Erichs Syni the tijdende kände/
Them alleſamman inne brände.
Haralder Grönſke flydde bort/
Til Swerike ſaa hafwer jak ſpordt;
Han fick ſik hiälp och ſtoran ſkara/
Och lat ſaa in til Danmarck fara/
Lagde til Siöß/ och tog til röfwa/
Wardt ſtarcker ſom man maa pröfwa:
Ala Land och Siöd wart mycken nöd/
Kött wart dyrt/ fiſk och bröd.
Hakan ſom war Hakans Son/
Räd Trondhem alt enſam/
Han kom i Harald Grönſka Sund/
Och blef med honum longa ſtund;
Danmarck fick Harald Erikſon/
[k] Gudbrande thet illa kom/ [k] Rl. Gullbrand.
Ty drap Gudbrand honum med Swärd/
Han tychte honum thes wara wärd;

Hakan Jarl honum greep/
Hängde Gudbrand med ett reep.
Harald[1] Grönson och Haka Järl/ [1] Kl. Gormson.
Harald Grönske och jämwäl.
Kommo til Tonßberg med storan skara/
Drogo för Erichs Sönom enga fara/
Harald Grönson fick tha Landit/
Ther han wille/ ther satte han bandit.
Haralder Grönson framdeles gaf/
Haralde Grönske thet han bad/
Wiknswärck och Wästfalla
Ther til Nampn och Konungz walla:
Han wart sidan mächtoger man/
XVIII. Ara tha gammal war han.
Then tijd han wart Konung i Norge/
Harald Grönske S. Olaffz Fader. Räd bade för Land och Borge/
Han war Helge Olaffz Fader/
Som flere wiste/ han wart häfwer mader/
Tha Haralder Harfagre i Norge war/
Och Konungz nampn thär länge baar/
Erick Ödmundson Sweriges Konung. Ödmundz Son Erich/
War tha Konung i Swerik/
Tha som han war 20 Ara/
Tha monde han döder til Jorden fara;
Biörn Konung räd i Swerike epter han/
Saa Olaf hans Son wart tha man:

Saa

Saa kom Erik Sigerſälle/
Bar Crona i Swerike och Konungz kläde.
Nu är ſagt om Olafz m helge Slächt m Kl. Konungz
Hon gat nu ey länger räckt/
Sägiom nu huru han war födder/
Huru han war bittijda mödder.
Harald Grönſke war wijda känder/ Harald Grönſke bränd i gambla Upſala.
Sancte Olafz Fader i gambla Upſala bränder;
Sigrid Drottning thet göra torde/
Norges män thet rätt ſporde/
Aſta Sancti Olafz Moder war/ Aſta S. Olufz Moder.
Then tijd honum i Lifwit baar/
Han föddes när ſin Moderfader
Hwar en war then dagen glader:
Aa tridie Aare han döpter war/
Rani honom nampnet baar.
Aſta fick ſidan annan man/
Sigworder Sijr ſaa heet han/ Sigworder Sijr.
Han war Haldans Swarte Son/
Räd i Norge med ſtorom mon.
Olaf Helge föddes opp/
Med ſinom Stiuffader ſtarcker i kropp;
Olaf Tryggeſon Konung förra war/
Förſt Chriſtna Troo i Norge baar/ Chriſten Troo i Norge.
Han wart dräpin för Finland/
Gierde tha mycken Chriſtenland/

S. Olaffs vpwäxt

Sigworder Sijr sin Stiuffson bad/
Sadla sin Häst i samma stad:
Olaf hitte ey högre häst/
Han sadlar en Bock som han kunde bäst;
Sigword sagde af rättom harm/
Hwad wil wara af thetta barn?
Ey skal jak tik göra mera meen/
At offtaren wara min Stallsven:
Olaf leg och gatz wäl ath/
At Sigword tog ey wärre laat.
Sidan Olaf wart mera mader/
Antwardades sinom Döpefader/
Han wäxte opp och wart saa snäll/
Skiuta med Boga thet kunde han wäl;

Kallades Olaff Diger.

Han heeter af honom Olaf Diger/
Ty han baar Prijs i allom Siger.
Tha han war XII. Aara/
Tha sorgde han sin Fader sara/
Han taar sigh Skipp ehwar han kom/
Och Rani war hans Forman/
Han talar til Folck i stora nöd

Hempnas på Swerige sin Faders döth.

Jak skal hämpnas min Faders död.
Millan Swer. oc Norges[n] Land/ [n Rl. add, badir.]
Stora esämia war ther ibland/
Ingen torde til andra fara/
[o] Swa framt hä wille sitt Lijf bewara/ [o Rl. än han]

Olaf

Olaf foor med ſinom håår
Wåſtan med Swerike och håriar thår/
Han började bade bränna och hårja/
Thet kunde engin för honum wårja.
Olaf p SkottKonung tha i Swerige råd/ p Rl. Stocker. Oluff Stott-Konung.
Olafz Degre fård wart honum leed/
Han foor ſaa in genom Öraſund/
Skinnade Swerike alt i grund/
r SkotteKonung lagde Folck i Stockaſund/ r Rl. Stocker. S. Oluffs lyckeliga fård til Stockaſund.
At möta thår Olafz degra fund.
Olaf degre ſporde Swerikes håår/
Och torde ey them komma når;
Han lat tha grafwa Agnafit/ Agnafit.
Om ena natt med Folcket ſitt/
Kom i Siöö och ſiglde bort.
Konung i Swerike hafde thet ſport/
At Hårſtåk war ſaa illa wart/ Hårſtåket.
Thet tychte honum wara ſaart/
At Wächtara the ſaa illa giorde/
Honum bud ey ſända torde:
Konungz hampn thet kallas ån/ Konungzhampn.
Ther Olaf kom genom/ och haus mån;
Stoor Skipp ther ey ginem gaa/
Vthan Floden ſiger ſaa.

Han

Gottland. Han siglde sådan til Guttland/
Baar ther aa både roof och brand/
The gafwo honem både Silfwer och Gull/
Han war them sådan god och hull;
Allom Wintren han thår laa/

Öfsto. Leth sidan til Ofslo gaa/
Han wan thår Siger som mik år sagt/

Finland. Siden til Finland hafde han lagt;
Ther mende han mista myckit Folck/
Och rymbde bratt til Skipp och Holck/
Dreg[l] saa vth med Danmarckz sijde/ [rel. in]
Af storm och bläst han hafde qwijdo;

Frijsland. Sidan kom han til Frijßland/

Engeland. Framdeles meer til Engelland/
Han wann åå Siger hwar han foor/
Förty hans framgang han war stoor.
Tha spordes tijdende fullstarck/

K. Swen i Danmark fördref Adalred af Engeland. At Swen Konung af Danmarck
Hade fördrifwet Adilrad
Konung af Engelland med myckit haad;
Thet hämpndes helge Jätmunder/
Swens hierta gick bratt sunder;
Som Mercurius med Gudz Krafft/
Draap Julianum och hans macht.
Adilrad han thetta sporde/
Böd allom Gull som komma torde/

Olaf

Olaf helge kom och thår/ S. Oloff kom Adalred til hielp/ och fördref Dånom.
Med Nordmannom och mycken håår/
Lagde ſik för Luntertunaberg
Giorde thår Dånom ſtora Sorg/
Wan och Lantelberg igen/
Thet giorde Dånom mera meen/
Körde Däne af Landit bort/
Som the Adilrad hafde förra giort.
Olaf aa Konungz wägna faar/
Af Bondom Skatt han ther opbaar/
Och blef når honom i 3. Aar/
Tog til erätta ey ett Faar;
Tha blef Adilrad Konung döder/
Sådan finge Nyken twa *Bröder/ Rl. rätte.
Jatwarder och Jatmunder/
Som wara hans Synni thet war ey vnder.
Olaf foor ſådan ſuder med haaf/ S. Oluff reſa ſuder wid haaf.
Tog then fromma Gud hanum gaf/
Griſopollo och Sälupalla/ Rl. Sälöpalla.
Med ſtrijd och ſtorm wan han them alla/
I Sundwaldzborg thår greep han Järlin/ Rl Gundnals.
Beſkattade han/ och ſatte i Järn;
För then ſkul han wille ey Chriſtin wara/
Förty monde han illa fara.

Olaf

Olaf fick ther XII.M Skillinga Gull/
Af tolko wart hans Säcker full.
Sådan kom han til Karlsaa/
Wan Siger åhwart han saa/
Tänckte sik fara til Jerusalem.
Meente sidan fara heem;
Honum drömbde om ena natt/
Hwad han skulle hafwas ath/
Honum sagdes: leth af thenne reeso/
Saa frampt tu ey faar mere neso/
Faar til Norge til titt ff Ödalla/ ff Rl. Adilhalla
Hans hemreſa til Norge. The skola sik Konung i Norge kalla.
Tha Olaf foor til Norge igen/
K. Knut af Danmark intager Engeland. Tha kom Engelland i mera meen;
Knuter Konung af Danmarck/
Kom ater med häär och war full starck/
Hafde med sik Erich Järl/
Adilradz Söner rymma. Han blef thär död thet weet man wäl;
Adildradz Syni the mätte tha rymma/
The kunde thet ingalund förstymma/
Thera Moder foor til Normandia/
S. Olufs wille hielpa/ men förgäfwes. Wille sik Folck och hiälp omsija;
Hon fick thär Folck som wille hiälpa/
Olaf helge han wille ey stiälpa.
Han halp them mädan han tröste stonda/ abſ. in Rl.
Tha monde ää mächtē öfwer konst gonga/

Knu-

Knuter war tha alt förſtarck/ (marck. Seglar til Norge igē.
Blef tha mächtoger qwar[s] aa marck. [s] Rl. i Dā.
Helge Olaf ſiglde tha fram/
Alt Nordan med Engelland/
Kom ſaa in til Norge ſtrand/
Som heter[t] Siåla/ ſteg ther aa Land/ [t] Rl. ſola.
Han gick aa Ö och ſteeg a Leer/
Androm fote ån halfwa meer/
Han bögde Knåå med andro been/
Tha ſagde Rani vthan meen/
Tu fåſter foot i Norges Rijke/
Thet ma nu engen wara tin lijke;
[w] Olaf loo och wart glad/ [w] Rl. Konungen.
At han war kommen i then ſtad.
Norges Crönika ſiger af thy/
At Norges Rijke war ſkipt i try/
För ån helge Olaf kom ther til/ S. Olaffs bedrifft i Norge.
The Sagu jak ey långia wil.
Olaf fan tha Haken Járl/
Ther ſlog han tha honom ihiål/
Somma greep han til fonga/
Somma til ſine tiänſte gonga:
Vlfwer med ſitt fagra haar/
Hafde om [u] gullad ſom androm traar/ [u] Rl. gullat
Han lofwade Troo och hölt hona illa/
Ty mende [v] lögnen mycket ſpilla. [v] Rl. lygnen.

Olaf

Olaf foor Land omkring/
Böd Allmogen halla ting/
Foor til sina Förädrai Wijkena. Marge motte honom sagde/
Marge och med honom sämia lagde :
Tha han kom i Wijkena in/
Satte sin Skipp i thet samma sinn/
Han sände Budh sinom Stiuffader/
Fick tijdende och war full glader/
Modren gladdes halfwa meer/
At hon sin Son med ögom seer/
Sände Budh bade Karla och Qwinna/
För stora glädi the monde ther finna/
The mötte honom med åro och prijs/
Haa the kunne alt sigia han wore wijs/
Modren kyste och tog i fampn/
x Tha gläddes hwar wid annars nampn/ x add. ex Rl.
The giorde y wäxlo och stora gamman/ Rl. veezl.
At tolka Fränder kommo tilsamman.
Olaf blef thär nogra daga/
Häller rädhslagh om sitt Arfland Norge at intaga ifrå fremmande händer. Tha monde än honum sin Fader träga/
Hafde rad med sina Fränder/
Wille hämpnas än framdeles länger/
Sagde/ jak hafwer vthlandz warit/
Och mang Landskap omkring farit/
Mina Swåna hafwa mik tiänt i troo/
Och med mik lijdet myckna oroo/

Lijdit

Lijdit bade ondt och hardt/
Sitt Lijff och godz hafft alt oſpart/
Mik tycker här är en ond Sijd/
Thet min Fader hafde för mik/
Harald z Grönſke/och Öfwer rådd/ b Kl. Harfager
Mik til ärfwe epter bleſ/
Thet hafwa alt vthländſke Män/
Vthan mina tack thet korer jak än;
Sådan är än mera möda/
Jak ſörger än min Faders döda/
Jak klagar thet för Wänner och Fränder/
Med Vthländſkom wil jak ey wara känder/
At ſaa draga them in i Rijkit/
Sådan rada meder them lijtit/
Jak wil ey ſtädia them rada a länger a Kl. i ſänder
Vthan wara egna Fränder.
Tha ſwarade Sigward hans Stiuffader:
Mik tycker tu wilt warda Mader/
Lath thet witta flere Herre/
Thet kan och ey waka thes wärre/
Sändt them budh och loth them kalla/
Hör om the willia med tik halla.
Aſta ſwarar och war ey ſeen:
Wäl är mik at tu kom heem/
Tu maa titt Rijke ſielff föreſtaa/
Hwad ther ok kan epter gaa.

Harald Harfagre Fränder bejata ther til.

Haraldz Harfagra Fränder/
Kallades samman alla i sänder/
The swarade alla aa sina wägna:
Wij williom at tu skalt oß hägna/
Vthländska hafwa ey hallit ord/
Wij hafwm ey [b] myckit skött Huus eller Jord:
Wille tu oß ey försmaa/
Tu motte [c] ån tin willia faa.
Somme sagde thet wara bäst/
At en försökter man han räde mäst/
At Harfagre Slächt komme fram/
Thet wore oß heder och ingen skam;
The warde saa alle öfwer ena/
Wordo alle haus trogne Swena/
The lofwade tiänist och rätta troo/
Med honom bade byggia och boo.
Allmogen stämpdes tha til Ting/

S. Olof foor kring Rijket/ och swor them Eed.

Olaff foor alt Rijket omkring/
Swor them Eed at hälla them Lag/

Tha war hwar i sitt hierta-glad/
För Vthländskom Landit wärja/
At the skulle [d] them ey länger härja/
Med myckit Folck om Landit foor/
Thet tychte them wara tunga stoor/
Han hiolt [e] wazslo alt aff stora/
Ty woro monga moot honom swora;

b Rl. niutit Huus/ ꝛc.
c Rl. wäl med willia
d Rl. thet
e Rl. rezl

Tive

Twe Hedne Järla/ en heet Siwen/
The andre Enar/ the ſagde igen/
The wille ey med honum halla/
The wille förra til marcken falla;
The wiſſade ſtrijd och foro til Siöß/
Och war något fran [f] Nidherroß/ [f] Rl. Nädilroos
Ther fiol Folck aa bada ſijda/
Järla fingo ther måſta qwijda/
Swen Järl han wart ther fangen/
Och Olafe ſådan aa hand gangen.
Enar flydde med ſtora oroo/
Loſwade omſijde at holla troo/
Ty han wille ey Chriſten wara/
Ty monde han länger fran Rijket fara;
Thera godz och thera Land/
Thet kom alt til Olaffz hand/
Han [ff] hiölt Landit i ſtoran frijd/ [ff] Rl. ſade.
Tha torſte ingen rådas om ſig.
Sigward [g] Syra hans Stiuffäder/ [g] Rl. Sijr
Skildes wid honom och war glader;
Olaff gaff honom Häſt och Hafwer/
Ther til monga dyra gafwor.
Olaff in i Rijkena foor/
Landit honum ther tiäniſte ſwor/
Saa foor han til Trondheem/
[h] Mådan ärlig Järler kom ey heem/ [h] Rl. Mån Järling kom

Swen och Enar Järl hans motſtåndare

lijda nederlagh.

S. Oloff ſwärles troo tieniſt aff Landet.

Almogen tog Olaff til Herra/
Järlin war borta/ war ey thes wärra/
Om then Wintren Olaff ther bleff/
Engin skat han öfwer råd;
The wänte Järlin ather heem/
Ther war Olawe til mera meen.
Järlin foor til Swerige in/
Och kärde sik för Konungen/
Han fick hiälp honom war sackt
Jämptaland/ Om Jämptaland foor hän med sine macht;
Lönliga foor med stora liste/
Olaff ther aff intet wiste/
Järlin bleff döder i samma wäg/
Olaff reed i Norge om thet.
Konung i Swerike han thet sporde/
At ingen moot Olaff säya torde/
Thet han råd öfwer Norge alt/
Konungē i Swerige begiärar skatt aff Jämptaland. Sinom Swänom gaff och galt/
Konungen i Swerike vndte thet illa/
Ty wille han honum Skatten spilla/
Sagde: mik bör Arff aff Jämptaland/
i Aff Byrd wägna Skatt ibland/ i abſ. in Rl.
Han sände bud och krafde Skatt/
k Ther satt tha före en snäll Katt/ k abſ. in Rl.
Olaff lath the Buden opp hängia/
Med basta reep han hade ey strängia/

Behölt

Behölt ſaa ſielff ſin Skatt/
l Och aat i frijd ſin egin Maat. l Rl. hafde i frijd
Sidan fick Olaff at ſpörja/ Jſland började wantroo/ men kom til Chriſtendom.
At Jßland wantroo öpbörja/
m Färöyra och hielt land/ m Rl. Faröia och Hiätland.
The hulle alle ſamme ett band;
Han ſände tijt bud bade Munck och Präſt/
Loth them lära then helga Läſt/
Kom them åter til Chriſtendom/
Åro nu Chriſtne ſom wij troom.
Twaa Herra ware vthſände/
Aff Swerige ſom wäl woro kände;
Olaff Skottkonung wille rada/ Olaff Skottk. wille råda Swerige och Norige.
Swerike och Norige Rijkin bada/
Aff ſinne Mödernis Slächt/
Thet tychte Olawe ey wara rätt/
The toko ſkattin ſamma ſtadz/
Olaff ther ath illa gatz;
Lönliga the honom o vthkrafde/ o Rl. opkraffde
Som Harade mothe ſagde. Rl. Häride
Tha Olaff thetta ſpörja fick/
p Tha latha Budin fela ſik/ p abſ. in Rl. Hans Sändebud til S. Oluff/ och bägges taal.
Aff Swerige årom wij ſände vth/
Med ſämje och wänſkap och ey med Spiut/
At ſäya Eder mins Herra willja/
Eder fran thetta Landit ſkillja/

Honom bör thet aa ſine Moders wägna/
Ty torff thet engin för honum hägna.
Olaff ſwarar: Jak weet thet wäl/
Til Norge hafwer han inga ſkääl/
Mädan jak är til Forman gör/
Skal jak wärja min egen döör.
Budit ſwarar/ thet är ey Vnder/
Aff tolcko warder wänſkapin tunder/
Tu kallas ty Olaff Dygre/
Tu latz wara man i hwariom Sigre; Rl. aflom
När Konung i Swerike far thet ſpörja/
Tha faan J ſnart ett Örlig börja/
Kom til honum ok war hans Man/
Sidan han tik Rijkit an/
Gör honum ther aff räkenſkap/
Saa blifwer tu i hans wänſkap.
S. Olofz wredſamheet på Sändebodden. Olaff wreddes aff the ord/
Gick ſaa rätt til ſitt Bord/
Stängde them vthan döör/
War them wreder tha ſom för;
J ſägen eder Herra hwat jak menar/
J Sommar wil jak och mina Swännar/
Komma ther Landit ſkilljes ath/
At hwar weet ſik thet är rath/
Hwar Swerige och Norige hafwa ända/
Tha weet hwar/ hwar han ſkal lända/

The

The monde ån Skatten ſidan opbåra/
Thet monde Bönder för Olaff kåra/
Han Budin hängde och ſomme q bortdreeff/
Skatten aller ather blef: q Kl. greep
Tha Konungen i Swerike thetta ſporde/ Oluff Skott K. lofwade thet hämpnas.
At Olaff Konung thet göra torde/
Wart myckit wreder/och målte ſaa/
Om jak lifwer/jak ån hämpnas maa.
Om Warena böd Oluff ledung aa/ S. Oluff böd Ledung.
Til Land och Siöö aff hwarie wraa/
Framdeles til Yßland/ Foor til Island/och ſtadfäſte Chriſtna Troo.
Foor han bade med håår och brand/
The ey wille älſka Chriſtna Troo/
The matte ey i Landit boo/
Dömbde them c til Hiälm och Skiöld/ c Kl. fran
Förty marger til Chriſtna Troo föll/
The höllo å ſidan Chriſten Lag/
Som ther ſtånder ån idag.
Sidan foor han Landit omkring/
Höll med Bondom Lag och Ting/ Giorde i Norge ſammaledes.
Gudz Budord och the helga Läſt/
Lät han them lära aldra mäſt/
An nogre mote ſagde/
Stora näpſt han aa honom lagde;
Fiällbygden mote Trone gick/ Fiällbygden.
Wid ſiön late alle ſåya ſik/

Foor til Karmsund.

Sidan foor hau til Karmſund/ Rl. Karlſund.
Ther kommo många i hans fund/ Rabl. in Rl.
Aff Swerige och Danmarckz Rijke/
The wiſte ey annan wara hans lijke/
Tolkin man wara om alt/
Som Swånomen ſaa bade gaff och galt.

Wikwärke kom til S. Oluff.

Sidan kom til honum Wikwärke/
Wiſte honum Landamärcke/
Brynnolfer han wäl kunde/
Wiſſo häfd aff allo grunde/

Sarsborg blifwer köpſtad.

I Sarsborg giorde han Köpſtad/
Giorde Kyrckior och ſatte Lag/
Förböd köpſkatt at föra
Til Swerige/ eller något röra/
Som Wärdöra war/ Sill eller Salt/
Förån Sämja worde öfwer alt.
Allmogen talade alramäſt/
At Sämja och Frijden ware bäſt/
At Frijder i Landit worde/ Rl. Landit
Men ingen förra ſigla torde/

Biörn Stallare räder til frijd/ och föreſlår Echtenſkap med Kon. Dotter i Swerige.

t En Marſk heet Biörn Stallare/ t Rl. Vthan Biörn hans Stallare.
War aff Allmogen ther til kallader:
Han ſagde Konungenom: the göra illa/
Som Frijd och Sämja willia ſpilla/
Allmogen beddes gärna Frijd/
Millan Land/ thet torfte wäl wid/

Loth

Loth Konungen i Swerike thet förſta/
At han wil ſämia med honom åga/
Åga haus Dotter och göra ett band/
At Sämja worde imillan Land.
Tha ſom Konungen thet hörde/
Hwad Allmogen framförde/
Han tog rad och ſätte thera bud/ S. Oluff ſätte råd/
At Frijder warder/ thet gifwi Gud!
Han gaff Biörne[w] Siger gull/ [w] Rl. finger gull
[u] Gullbord/ſwärd/at wara honom hull/ [u] Rl. Gul borth.
[x] Sadge thet gaff mik Rawal Järl/ [x] Rl. mälte
Faar til honom iagh troor honom wäl;
Bid honom läggia til thet bäſta/
Om wänſkap aldramäſta/
Särdeles om min Faders död/
Tingin ther om mådan jak thet böd:
Konung i Swerike är ey ſaa man/
At min Faders död oppfylla kan.
Biörn Stallare ſaa til Swerige faar/
Ther Ragwel Järl för honom war;
Ragwel Järl them wäl undfick/
Til Olaff Skottkonung med honom gick.
Tha Konungen hörde thera komma/
Undfick them ey med ſtoran fromma/
Han gaff them engin god anſwar/
Ty han war til wrede ſnar;

Sände Biörn åſtad til Swerige:

Biörn och Ragwel Järl bors ärendet.

Konungen uekar trij reſor/ men öfwertales omſijder af Allmogen.

Buden wille ey aflata/
Bado om wänskap hwad the gata;
Ragwel Järl han talar omsijder/
Min Herre Konung war ey oblijder/
At Skyllskap wore millan ider satter/
At Frijd och Sämja wore thes bätter/
Giftwen honom edra Dotter til ächta/
Han motte eder fullwäl slächta.
Tha wart Konungen illa wreder/
Ty Olaff war honom myckit leder/
Ey skal Olaf Degre/wara Konung i Swerige;
x Jak skal thet med macht affwärje/ x abs. in Rl.
Herra hafwe och saa framfarit/
Konunge i Upsalom mächtoger warit/
Ofwer alla Konunge i Norge/
Bade aa Land och Torge/
Vthan Harfager y Haralder/ y xl. add. oc
Hoo war hans lijke aff alder/
Thet hafwer förra warit i färd/
At Sweriges Konung wan Norge med swärd:
Buden lata lijtet vndwijka.
At Konungen skullet ey illa lijka;
The bade tha Drottningena ga thera bud/
At läggie Konungenom storan hug/
Konungen wreddes aff henne ord/
Thet skeer ey i Aar z eller ähn i fiord/ z xl. men thet war ey i fiord

At

At Olaff Digre faar min Dotter/
Thet motte mik wara flere Sotter/
Jak ſkal ther bade häria och bränna/
Saa at Norge ſkal thet länge känna;
The togo Konung vthan min willia/
Ty ſkal jak them fran Huus och Heem ſkillia.
Buden lato ey aff förty/
The funne ett annat rad aa ny;
Drottningen gaff them ett lönliget ja/
Gaff ſina ſamtyckie och ſagde ſwa/
Ar han ſwa[a] mächtiger man/ [a] al. fulthoga.
Som hwar en mik ſigia kan/
Han motte mina Dotter wäl äga/
Hwij ſkulle min Herre thet träga;
Thet the worde Hion/ thet ware ſkääl/
Wille min Herre thet vnna wäl.
Mädan Buden wora borta nogra ſtund/
Olaff Helge kom i ſine Moders fund/
Aſta hans Moder fick honom ſee/
Aff rätta Hierta tog hon lee/
Olaff ſatte ſin Broder a knää/
Kärare än nokot liggiande fää;
Han tog thet Barn i hartopp/
Harald litzle ſaa tha opp/
Grep tha Konungen ather i Haar/
Som han hade hafft flere Aar;

S. Oluff reſte i medler tijd til ſin Moder.

Harald lilles ſnälle Barndom.

Konun-

Konungen sade tu äst itller/
Med tolko tu war wäuskap spiller.
Annan dag han gick til strand/
Hans Broder lekte i hwijtan sand/
Haralder giorde Skipp aff Spanom/
Som Barn plåga hafwa i wanom/
Olaff sagde: Hwad menar tu/
Wil tu kiöpslaga och sigla nu?
Pilten tog til at swara/
Mitt Herrskap skal thet wara;
Haldan Swarte war en Broder/
Olaff sagde til sine Moder/
Aff honom föder tu en Konung opp/
Thet är min troo och mitt hopp/
Olaff täncktе wid sit allena/
Hwad monne thetta Barnet mena.
Budin som til Swerige woro/
Sitt ärende the fullwäl[b] foro/ b al. bara
Drottningen sina Dotter bortsände/
Med enom Järl som hon wäl kände;
Konungen ther aff intet wiste/
At Drottningen foor med tolcka liste/
Hon sände med henne godz och hafwor/
Tolcka Barna[c] goda gafwor. c al. tolca
Mådan gick Allmogen alt tilsamman/
Thet war them alfwar och ingen gamman/

Sade

Sade til Konungen tolckin ord:
Herre i gören ey mera mord/
En tolckin Man i takin til Mag/
Thet tycker oß allom wara rad/
Saa maa Frijder länge ſtanda/
Edra Slächt tilſamman blanda/
Wilin i eder ey ſigia lata/
Mäſt ſka! thet eder träga och hata/
Förän wij ſeem nokot Kijff/
Thet gäller förra edert Lijff.
Konungen loth ſik tha ſägia/
Wille tha Allmogenom wägia/
Gaff ſina Dotter i Olaffz hand/
Ther med Frijd och wänſkaps band/
Jomfrun tha hon thetta hörde/
The glädin henne hiertä rörde/
The dyra Haſwor henom ſände/
Ther med wordo the i Alſkog kände.
Bud kom heem och ärendit ſagde/
Huru Konungē af Swerike wänſkapen lagde;
Olaff gladdes i hiertat loo/
Han lofwade Jomfru och ſagde Troo:
Om Wärena ſom ther epter war/
Olaff vth til Tonßberg faar/ S. Olaff til Tonsberg.
Tha wordo ther alle fägne/
Och Olafwe ther wäl wägne/

At

At Frijder war aa alla sijdo/
Alla motte fara vthan qwijdo/
Thet gladde Allmogen mäst/
At Konungens Dotter war Olawe fäst.
Kon. i Swerige vthsänder sina Dotter. Konungen sina Dotter vthsänder/
Med marga Herra/ Wänner och Frändер/
Med stora ähro och myckin heder/
Alla gladdes och engin war wreder.
Tha war Landit i Christna Troo/
Och bygde med frijd och goda roo.
Hemblige stämplingar emoot S. Olaff. Lönliga waro summi Herra/
Som mote stode thet war wärra!
The sände Bud til Rijka Knut/
At han skulle drifwa Olaff vth/
The kärde sik wara trängde/
Och fran sinom Afgudom wara wände/
Han hafwer oß trängt aff gammal Lag/
Thet träger oß än idag/
Sigurder Grefwa/ otrogen sin Konung: hänges omsijder. Sigwerder Grefwa aa Olaffz wägna
Hafde Landit i sinom hägna/
Furöhar och Jßland/
Och Orckнö ther ibland.
Olaff sände tijt om Skatt/
d **Grefwen** budin **ey förgat**/ d al. förgierde Buden som han gaat
Han lät Budin all fördarfwa/
Skattin lot han allan til sik swarfwa:

Tha

Tha Olaff Konung thetta förſtod/
Tha wart han illa til hiertat mod/
Han nööt[e] ath bade Wänner och Fränder
[e] neg. til Wänner och Fränder bade/
[f] Som en Förrådare wart Grefwen hängder/
[f] neg. Grefwen wart hängder vtha nade/
Thet ärendit gör Crönikan laugt/
Thet alt vthſäya ware mik trangt.
Olaff omſijder tijdender ſporde/ S. Olaffs nijt at ſtad fäſta Trona.
At ſommi moot Trona ſigie torde;
Han Förmän alla för ſik ſtämpde/
Aff hwario Härade Män vthnämpde/
Tha Sanning och Rätter kom ibland/
Tha miſte ſomme foot/ och ſomme h. nd:
Thera Godz och Penninga lath han röfwa/
Ty han kunde thera fälſkheet wäl pröfwa/
Lath ſaa byggia Kyrckior och Cloſter/
Saa wäxte Gudi myckit Foſter.
The ſiu Aar the woro lijden/
Fran thet han war til Konung biden/
Barder och † Tagbrander/ † rl. Talbrandr
Oloff aa hand ganger;
Aff Brekn̄ the bade vthforo/ Orkn̄.
Helge Olaff the tiäniſt ſworo;
Konungen foor tha kring om Land/
Bödt Chriſtna Treo med harda hand/

Wid

Wid Lijff och godz at halla troo/
The ſom wille i Norge boo/
Tha waro ån ather Gudbrandz dala/
Gudbrädz dala. The mote Trone ån monde tala;
Olaff tha en Bonde gäſte/
Ther war ey Öll i hans Näſte/
Som Chriſtus wände watn i Wijn/ ff rl. Olaff med nader ſin
Saa giorde ff han nad med Olaff fijn/
Ther ſom Smaſwännen Watn frambaar/
Thet wändes i Wijn i ſamma Kaar/
Tha han hafde druckit förſt/
Hans tiänare ſlächte och alla ſin törſt/
Gudbrandz dala togo wid Troo/
Bygde ſijdan med frijd och roo:
Erchiebiſkopen Ödmunder
Döpte them; thet war ey Vnder/
Ty Liungeld Afgud all oppbrände/
g Tolkit Vnder them Trona kände. g omittit rl.
Oppa VIII.de Arit han Konung war/
Jorden litzla Frucht tha baar/
Folckit lofwade halla troo/
An Gud gaff Aar aa Land och Sioo/
Sidan wordo ſaa god Aar/
At engom fattigom mote gaar.
Olaff Skottkon. död. Hans Swär Skottkonung bleff tha döder/
Margen i Swerige thet möder/

thet

Thet timdeom en Middag/
Olaff ſatt wid Bord och war glad;
Eßbiörn böriar op ett kijff/
Thet galt Olaffz Kögamåſtare Lijff/
Han giorde ther ett ſtort mord/
Han högg Hufwud af ſa thet ſprang aa bord;
Han blygdes ey at Konungen thet ſaa/
Therföre lät han i Järnen laa/
Han hade marga Wenir omkring/
Ty fick Konungen ey ſättia Ting/
At göra hans rätt ſom han hade tänckt/
Ty han hade Wånom Bud ſkap ſändt/
The toko bötter epter then Döda/
Thet mena tha hans Fränder möda.
Tijonde Arit han i Norge råd/
Stora nöd hans Huſtru led/
Hon födde Barn med ſtora nöd/
Engin wiſte [h] thet vthan hon war död/
Thet laa dödt i try dygn/
War ſaa ſant och engin lygn;
Olaff bad tha Gud om Lijff/
Thet fick tha Ande i ſamma tijd/
The döpto Barn och gafwo Nampn/
Magnus Goda the kallado han.
I Engelland war tha Knuter rijke/
Engin Konung war tha hans lijke/

Dråp i S. Olluffz åſyyn.

S. Olluffz Huſtru led nödh aff Barns-börd/ Magnus goda födes.

h rl. annat

Knut Rijk i Engeland

Han hafde ok tha Rijkit i Danmarck/
Med ty mande han wara full starck.
Han war milder ath sinom gafwom;
Bade i Håstom och androm hafwom;
Han låtz hafwa nokan rätt
Til Norge med sine Slächt.
Medh honom stämpla några i Norge moot S. Oluff.
I Norge ware somme Herra/
The kärde för honom myckit wärra/
At Olaff Konung ofrälse gierde/
Och moot thera Lagom sigia torde:
The sagde Knute tiänist och troo/
Och wille med honom lifwa och boo.
Olaff Konung intet thet aff wiste/
At the foro med i arga liste. i rl. tolka
K. Knut sände bud til S. Oluff om hydno vnder sigh.
Konung Knut han sände ord/
Tha helge Olaff satt wijd Bord/
Han thera ärende wäl förstod/
Ty war han ey i swarom odh/
I twa daga the dwaldes ther/
Förän the kommo Olaff när;
I Tönsberg war han tha stadder/
Tha brefwen kommo/ han war ey rädder.
Buden och Breeff lydde swa:
Wilt tu Knute vnder gaa/
Tha ma tu Landin all behalla/
Hwar man skal tit Konung kalla;

Helge

Helge Olaff ſwarar ſköt:
Thet ſkal förra gälla mitt eget kött/
Jak nogrom tiäniſt ſiger/
Vthan enom Gudh mådan jak lifwer;
Knuter will mik vnder ſik twinge/
Som Höna Kyklinga vnder ſina winge/
Thet ſkal ey ſkee mådan iak maa rada/
Förre lijder jak ån mera wada.
The buden foro ater heem/
Förde Knuter the ſwar igen.
Olaff tha buden bratt ſände aſtad/
Hiälp aff Swerikes Konunge bad/
Amunder Konung ſwarar thet bud/
Thet maa alldrig willia Gud/
At Knuter Konung ſkal faa Norges Rijke/
Tha warder ingen ſidan hans lijke;
Sidan kommer han och til mik/
At trängia mik och vnder ſik/
Han giorde medh Olaff Helge band/
The wille bade wäria ſin Land/
Sa kommo Breeff aff Engeland/
Binda med Swerike frijdzens band/
At han ſkulle ey med Olaff halla/
Vthan hiälpa til at han kunne falla/
Olaff helge ſanckade hår/
Til k. Sarborg och kom ther/ K.Rl. Sarpsborg

S. Olaffs ſwar och nekande.

S. Olaff bebinder ſig medh Amunder Sweries Kon.

Sändebud aff Engel. til Swerige.

K. Oluff och

Amund mötas i Westergötland.

Sidan in til Wästergötland/
Konung/Amunder kom och ther iblandt/
The talades wijd och giorde rad/
Hwad the wille hafwas ath;
Bundo Wänskap/ bemannade sik/
Förty the wille liggia i frijd.

K. Knut samblar Håår i Danmark.

Knuter foor in til Danmarck/
Fick ther folck och giorde sik skarck/
Thetta stod i nokor aar/
Tha at hwarians thet i ordom gaar/
Huru Knuter wille Norge winna/
Täncker sik engin willia finna.

S. Olaff rädslåår medh sitt Rijke.

Olaff kring om Rijket foor/
Sporde rad mote wada stoor/
The gafwo honom alla gode tröst/
Sagde/ eder wanda warder wäl löst.

Fördrifwa Troll.

Han kom i Vthbygd ther wore Trull/
Medh myckla ohyra the ware full/
En rijkan Bonde monde han gästa/
Hans kära war thet alldramästa/
Sagde: jak hafwer aff truldom myckla nöd/
Jak wänter at the warda min död/
Sidan jak tok wijd Christna troo/
Jak hafwer hafft hwaske lijsa eller roo;
Olaf ther tha korßit giorde/
Trollen tha wägen tådan sporde/

Endie-

En dieſwol tog til at ſpa/
Nödtuger ſkal jak hådan löpa/
Engin hafde mik kommit bort/
Hafde mik ey degre Olaf ſpordt.
Ett Troll ſom draap X. mån/
Han giordit i Stena och ſtander ån/
Flere Troll han och bortdref/
Sidan folckit i frijd blef.
Ala Trättande Arit han Konung war/
Med ſinom Håår han wart ſaa ſnar/
Kam ſaa in i Öraſund/
Ther kam och Konung Amund/
The togo Skaane vnder ſik/
Såland och them vndergick/
Danmarckz Herra them marge ſöckte/
Ok thera knåå för them mökte/
The ſagde them tiänift medh förordom/
Än wij för Konung Knuter tordom/
Komber han ey för tijman heem/
Alt Landit ſkal ider gaa igen/
Och tiäna ider i rätta Troo/
Med ider bade byggia och boo/
Therföre blef Landit oröfwat/
Thet war rad ſom wål war pröfwat.
Rijke Knuter han thet ſporde/
At Olaf helge han torde/

S. Olaff til Öraſund med Håår/ och Kong Amund.

Togo Skåne och Såland.

Rijke Knut böd Ledung och them emoot.

Liggia med Hååår i Öresund/
Och medh honom Konung Amund.
Ware bado til Örligz redo/
Rijke Knute thet illa edde/
Han böd vth Leding af sitt Rijke/
Wille engin städia wara sin lijke
Han kom tilsamman myckit folck/
Bade medh Snäckior/Skipp och Holck/
Hakan Järl. Han hafde med sik Hakon Järl/
War hans frände och trodde honom wäl/
Hwar thera hafde ett stort Skipp/
I Wästra Siön ey större gick/
Foro til the waro som andra draka/
The meente all Land medh Swärde taka/
Mong Hufwud af Gull ther waro vprätt
Förgylta flöga woro aa them sätt.
The draka wara grymma bada/
Möta tolckom thet war wada/
Seglen waro Guull och blaa/
The lato saa til Danmarckz gaa/
Lima fiord. The lagde in i Lima fiärd
Saa marge bade medh Sköld och Swärd;
Thet hände tha för flerom dagom/
Som än affäges i margom Sagom/
Ania Drot i Engl. Ania Drottring i Engelland war/
Ulfwe i Danmarck för en Järl saar/

Ania

Ånia ſinom Son ſkref ett Bref/
Ulfwe Järl i Engeland blef/ Ulfwer Jerl. Harde Knut.
Om harda Knut ſom hafde han/
Til thes han wart mera man/
At Harda Knut når ſik hafde/
Til thes Konungē i Danmarck honom krafde/
Vthan fadhers witu och ja/ Rl. Herns.
Ty monde thet alt annars gaa/
Ulfwer Järl och Harde Knut/
The bude ſtoran Ledung vth; Buda vth. Ledung i Danmarck moot S. Oluff.
The Skaro Budkafla i ſamma Stad/
Reddo ſik til ett Swättebad/
Tha war tha thera måſta qwijda/
Tha tordes ey med Olaff ſtrijda/
Han ſporde tha ſin Fader ther/
Hans Moder Ånia war tha når/
Longliga ſkreef han til ſina Moder/ Rl. lönliga.
Ån hans Fader war honom goder/
Han rädhdes tha Fadrens wrede/
Om han i Danmarck räde.
Drottningen gar för Konungen ſtaa/ Drotn. förſoner Sonen hoos Fadren.
Och böriar hon ſin Talan ſaa:
Wor Son rader öfwer Danmärckz Rijke/
Tino hierta thet ey illa lijke/
Tu torf ey vndra ther oppa/
Tu hafwer ſå länge warit fraa/

Hafde en annar trångt sik in/
Tu finge ey Rijkit ater som sin.
Konungen loth sin Son kalla/
Han monde aa sin knåå falla/
Han lagde Breef i sins Faders hand/
Huru han fick Konungens Land/
Han tager sin Son i sampn/
Tha skal tu aflåggia Konungr nampn;
Hwat tu hafwer giordt år mik til mon/
Tu åst doch min egen Son/
Rijket gick ather til Rijka Knut/
Hwad han böd thet matte vth.

S. Oluff och Amunders wändi Skåne.

Olaff och Amunder Konunga bade/
Giorde effter sino rade/
Siglde östan medh Skane/
Togo alt måst til Lane/
Hwad Landit hafde förra sagdt/
The gafwo sidan inga macht.

Helge Aa.

Lagde sidan in til Helga Aa/
Toko alt hwad the kunne fa
The böriade grafwa een stora damm/
Medh sinom Swånom giorde gagn/
Dämde vpp saa högan Siöö/
Han war langer och intet miöö/
Watnet gick öfwer Bårg och Dala/
Myckit högre än jak tör tala.

Konung

Konung Amund war förman/
För Skipp och folck ſom han wäl kan/
Olaff läth tha grafwa Jord/
Thet giorde Dånom ett ſtort mord
Rijker Knuter kom tha ther
Siglande/ medh ſtoran Hår/
Han hade ſlijkt try mera mån/
Än bade the Konunga/ thet ſiger jak än.
Amunder i ſine Horne bläſte/
Knuter med ſinom Hår them gäſte/
Olaff ſläpte opp dambord/
Tha talade Dåner mindre ord/
Forſin war tha diger och ſtoor
Saa at Skipp och folck thet alt förfoor/
Vthan the digre draka twa/
The lata vndan forſin gaa/
Them hiolt ey anckar eller ſäſte/
The ſkulle tha ſökia annat näſte
Olaff och Amunder Kunga twe/ S. Oluff och Amunder wijka vndan.
Sigide aff Hälgaa vthan wee;
n Stunge ſik öfwer ena ſijdo / n. al. lago/
Ther the o lago med mindre qwijdo/ o. al. waro/
Konung Amundz mån ſkingrades faſt/ K. Amundz mån ſina grade.
Vthan hans ja thet war thera laſt/
Han ſaa ſitt folck wara färre/
Han talar til Olaff: min kåre Herre/ Hans taal til S. Oluff

om bägges förwarande.

Tu weet thet wäl min kåre Broder /
I Sommar hafwer jak tik warit goder /
M.c Skipp bade ſtoor och ſmaa /
Them hafwer jak tik til hiälp latit gaa /
Hundrade Skip hafwer jak uu qwar /
Ey doger jak nu ſtrijda ty wärr /
Moot Rijka Knut med folcke litzla;
Wij matte ther om ſiefwe gaa til gißla /
Farom til Swerike thet är rad /
Saa frampt wij wardom ey annars haad
Tag af Rijkit ſaa mycket tu torf /
Med titt folck lif vthan Sorg.
Wilt tu til Norge fara ather heem /
Faar öfwer Land wij gärna thet ſeem;
Wintrin ſtander oß tilhauda /
Liggiom wij här länger / wij komom i wande.
Olaff tackar med ſtora gamman /
Wij hallom häller folckit ſamman /
IIII.c Skip jak förde aſtad /
Nu hafwer jak LX. och är än glad /
Wij hafwom än qwarre wara bäſta män /
Föde och Kaſt öfwer Wintren än /
Tha Sommaren kommer wij williom finna /
Hwad Knuter Torpare kan här winna /

K. Knut bortläckar S. Olufz Folck.

Knuter ſporde dagh fran dag /
At Olaf Konung war mine rad /

Han

Han ſände lönlig bud låt lucka /
Fick aff Olaff flere flucka /
Allom them Knut wille tiåna /
Them wille han Gull och Silf förlåna.
Knuter war ey måſte ſtarck /
Ty låt han draga til Danmarck /
I Helgaa miſte han Skipp och Mån /
Then ſkadan glömde han ey ån.
Han kom ſaa i Öraſund / Kom til Öreſund.
Och Ulfwer Järl i hans fund /
Giorde moot honum Gingård /
Fågnade honom vthan flård /
Dagh för Sancti Michels dagh /
Han kom til Roſkill och war glad / Roſkild.
Konungen och Järl lekte Skaftafwel /
Ther af böriades thera drafwel /
Järlin Skaker med en Riddare /
Förty han låtz wara hans Biddare Twiſt med Ulfwer Järl.
Konungen badh leka en annan leek /
Järling wart werder och aller bleek /
Jerling ſlog thet Tafwil omkull /
Konungen wart ther aff wreder full /
Konngen ſade til Jerlin orden thenna ;
Hwij monna hin ragi nu ſaa ränna /
Järling ſwarar af rättan harm /
Tu gaf mik intet tolckit nampn /

Tha

Tha tu wast i Helgaa Sund
Olaf Konung körde tik som hund/
Konungen wreddes af the Ord/
Therföre led tha Järlin mord/
Järlin Mördas i Lucia Kyrckia. I Lucio Kyrckio wart han slagin/
Vth fran höga Altarit dragin/
Kyrckian wart ther af oskäär/
Engin Tijdegärd giordis ther
Konungen gaf ther Ränta til/
Som än ligger til Roskil.
Alfwers Slächt och Barn. Göda Alfz Syster heet/
Hon atte Godan Järl som man weet
Thera Son heet Haralder/
I Engeland til Konung walder/
Döden tog honom för händer/
Kunde ey Konung wara länger
Alfwer atte än Söner twa/
Tosta/ Järl/ Swen och saa/
Swäns Dotter Asa war/
Som Moder war ath Jätwar/
Han war Konung i Engelland/
Heet Goder öfwer Siö och Land
S. Oluff oc Amundz rädslag om Winterwarteer. Olaf och Amund/
Sporde P. Knut i Öraſund/ P. Kl. Knutz här.
The talade til sina män/
Williom wij blifwa i Winter än/

Knuter

Knuter hafwer thet til Sidh/
Han torf om Wintren ey folckit wijd;
Thet ledz honom ſaa wäl ſom oß/
Liggia bade i Iiß och Froſt /
Wara mån tha aa henom ſökia/
Penninga och Harniſk til oß ökia.
Sweriges mån the ſagde Nee
Fryſom wij här inne thet är oß wee /
Wij williom heller fara heem /
Konung Amund ſagde ey geen/
r. Amund foor heem med ſinom Häär/
Olaf Helge laa än qwar ther
Thet hände ſaa om ena natt/
At Wächtaren hörde myckin graat /
Aff Fangom ſom ther ſato i hächte/
The them Wachtade/ them vthſläpte/
The them pijnte the fingo wrede /
Och wordo Olafwe alla lede.
Egil och Toſte the wordo ſiuke/
Harde wijd fanga än ſitan miuka /
Olaff tog medh ſine hand/
Med Fader och Son och then helge And/
I ſtonden opp och warden til räka/
Gud ſielfwer ma eder wäl läkia.
I ſamma ſtund the ſtodo opp/
Och kände ey ondt i ſinom kropp/

Sweriges mån och Konung hem.

r. The foro aſtad med.

Egil och Toſte.

Wälgö-

Wälgöter Heding Christnas.
Wälgöther heet en hedin man/
Tha han the Järteknin fan/
Han lät sik döpa i samma stund
Kom saa i Danska Konungens sinnd.

S. Olufz mån otrogne.
Olaff talar til sina mån/
Hwad tagom wij til rada ån/
Hwad williom wij blifwa eller fara/
I warden nu oß ther til swara/
The sagde willie sigla heem/
Gaa til foot thet år oß meen.
Olaf monde tha wäl förstaa/
The wille til Knute Konung gaa/
Sin Skipp the wille ey öfwergifwa/
Wille med them bade döö och lefwa.
Tha han t. hörde thera stora otroo/ t. al. saa/
Han önskar sik tha hemma boo/

Hergenom Wästergiötland heem. Calmar.
The mik willia föllia the göra reda/
Öfwer Wästergiötland wil jak them leeda/
Wij sände war Skepp til Calmare Byy/
Wij magom t. saa gärna vndan fly, t.
Han gaf Orlof them ey wille föllia/
Thera stora otroo the kunne ey döllia/
The foro tiit them sielfwom langar/
Lates som the maro Knutz fangar.
Olaf talar til Swänna som han toor wäl:
Mik tycker thet ware skäl/

Latom

Latom oß lijda til Sweriges Rijke/
at ey warde flere the oß willie swijke.
Han foor ſidan ather heem til Lande/
Giorde engom manne wande/
The fägnade honom åhwar han kom/ Fägnas wäl.
Giorde honom åra och mycken monn/
Tha han kom til Sarborgz Stadh/ Sarborgh
Sitt folck tha heem han färdas badh.
Owar blef när honom Sigwatter Skal/ Signatter Skald.
Han kunde manghanda maal/
Wijſor/Sagor och Äfwentyr/
Rijma och Siunga frijde dyr
Han foor opte Herra mellan/
Konung Olaf war han troo ſiällan/
Olaf Konung war honom wreder/
För ſine otrod myckit leder/
Segwatter lade ſkönt för döör/
Wart hans wän ſidan ſom för.
Olaff gaf ſtora Jula gafwor/ S. Oluff bludes til Hedmarke.
Hwariom ſom höfdes tocka hafwor/
Saa wart han budin til Hedmarck/
Til Tora w. Kaltſon Järla Starck/ w. Rl. Kalf- Tore Kalſon.
Honom följde Dageä Ringſon/ Dager Ringſon.
Trogin ſom hans egin Son.
Tore gierde Konungen åra/
Jenne u. Äril kunne ey mera wara/ u. Rl. Weel.

Dager

Dager giorde ey myckin Saug/
Han wiſte ther war fals ibland/
Konungen undrade aa hans tyſta laat/
Och ſporde honom lönliga ath/
Förra hafwer tu warit glader/
Nu äſtu ſom v. taſter mader; v. al. enförjandt.
Dager ſwarar wilin j thet löna:
Jak ſiger ider ſandt/ j faan thet röna/
Tore Kalfz förräderij oppenbaras. Tore ſom eder bödh til gäſt/
Han förrader eder aldramäſt/
Han tog gafwor af Kong Knut/
At drifwa eder af Norge vth/
Til mera wiſſa en Gulringer/
Sitter aa hans x. längſte finger/ x. Rl. Högſta.
Han later honom engen ſce/
Emedan han faar ſigie ney.
Olaf Konung ſatt wid Bord/
Giorde ſik glädi medh gammans ord/
Kallar Tora fram för ſik/
Thet jak bider thet ſäg nu mik/
Jak wil weta tin aller all/
Mån wij äre glade i thenne hall.
Tore ſiger ſiger ſik XVIII. Aara/
Saa ſagde min Moder ſandt wara/
y. Olaf greep hand hölt om hardt/ y. Rl. Konungē.
Tore ſagde thet är ſart/

Ty

Ty hafwer jak hanſka om thet ſaar/
At wärcker och ſwede ther af gaar;
Lät mik ſee hafwer tu Swäll
Jak kan läkia/ tu weeſt thet wäl/
Konungen rychte handſka af/
Fingergull ther vnder lag/
Tha ſans thet ſom Dager ſagde/
At Tora otroo i hiertat hafde.
Konungen lath henom tha fonga/
Medh Doom och Lag fran Lifwit gonga/ Aflifwas.
Hans Frände lagde ſik til at röfwa/
At hämpnas honom the wille pröfwa/
Giorde Konungen ſtora nöd/
Thet wart och thera egin död/
Konungen greep them alla/
Lath them med Swärde falla/
Böd ſaa Konungen ledung aa/
Hans Skipp waro borta fick ſik ſwaa.
Olaf Helge fick tha wanda/ Landet fäll iſrän S. Oluff.
Landit monde fran honom ganga/
I Öraſund Knuter laa/ K. Knut läg i Öraſund medh 1200. Skepp.
XII.c Skipp hafde han tha/
Til Norge han tha ſidan foor/
Med myckin Skipp/ hans häär war ſtoor/
Lagde in til Agdo ſijdo/
Landit tag honom vthan qwijdo/

I Tonsberg tha Olaf laa /
Marga honom gingo fraa ;
Seglar til Trondhem Knuter ſiglade til Trondheem /
Landit gick honom ther igen /
Otta Lagſagor han ſammanſtämde /
Hyllas. The alla honom til Konung kände /
Gaf them gafwer ſwor them Eed /
Fick them Land och härade bred /
Satte Hå-kan Järl öfwer Nor-ge. Öfwer Norge ſatte han Hakan Järl /
Hans frände war z. hä trodde honom wäl z. Rl.
Harde Knut han tog i fampn / Känder med honom.
Sin Son / gaf honom Konungz nampn /
I Danmarck ſkulle han ſtyra och rada /
Medh Lag och Rätt vthan wada /
Knut foor ſidan til Danmarckz Rijke / Rl. Dana.
Ingen ſpordis tha hans lijke.
S. Oluff til Oslo. Olaf helge thetta ſporde /
Sidan til Orla ſigla torde /
Landit waar honom gangit ifraa /
Thet illa i hans hierta laa ;
Olaf wille aa Landet gaa /
Landzherrane the wille ey ſaa /
Eed mot-ſtänd. Arlinger Skälge och Tore Hunder /
Slogo alla ſämia ſunder /
Han gick aa Land vthan thera tack /
Lagde ſtoor hug aa thera baak /

Arlin-

Årlinger Skålge blef ther dödh/
Flere medh honom thet war ey nödh/
Han gick saa öfver Dala och Fiäll/
Them honom följgde the waro a. siäll. a Rl. saal.
Han gäste tha en Rijkan Man/
Bruse Bonde saa heet han/ Bruse Bönde och Almegen S. Oluff trogna.
Af honom sporde Olaf tijdende/
At Rijkit war honom ey lijdande/
Sagde: Allmegin wil ider tiäna/
Herrana Rijkit af eder räna/
Bruse sände bud omkring/
Grannom och flerom hålla Ting.
The fägnade alle Olaf wäl/
Thet han räde thet wore god skäl;
Bruse sagde tha med rade/ Warnar S. Oluff mootladzherrana.
Blifwen j länger thet är wade/
Landzherrana spöria eder hädr/
J warden slagne thet är wärr.
Wägen war harder af Stenom tranger/
Ena stora mijl war han langer/
Man sick ey rijde eller gaa/
För Bärg och Stena ther aa laa/
Olaf Helge tröste aa Gudh/
Ty at han gömbde b. wärs Herra bud, b. Rai hans hälga bud. S. Oluf elaka wän i Norge.
Han tog sitt Folck och Bönder med/
Kom saa til then harda Wäg

Ena höga d. bryggia han vpsteg/ d. Rl. Bråttio.
Sag nider i Landit widt och bredt/
Sagde med sik i stora qwijdo/
Gudh nade alle Norges sijdo/
Saa illa j hafwen mik vthdrifwit!
Andoch jak hafwer wäl med ider lifwit;
Han föll aa Knää och bad ther om/
At trange wägen worde rum/
Köyemästaren teg at kära/
At Folcket hafde ey förtära/
1.c Bönder IV.c mån/
Koster och föda hraft them ån/
Som Christus i Öknene med V. bröd. Rl. Bluggbröd.
Födde V.m vthan nöd/
Saa helge Olaf medh sin Böön/
Födde sitt Folck och fick god löön/
The satte til Eeld Kätzla siuda/
Lijtet af maat i hwan kiättil biuda/
Giorde saa korß öfwer alt/
Räckte wäl ath både warmt och kalt/
The kommo saa til then harda Steen/
Them stod tha intet Bärg igen/
Thet förra kunde ey C. röra/
Thet monde tha fyra eller fäm föra
Kallat Säfhufwud. Wägen heet Säfhufwud/
Han kom ther öfwer thet giorde Gudh.

Han

Han ſporde ſidan Bruſa ath/ Hans Natthärbeägt.
Hwar han finge liggia om Natt/
Hwar Folcket fingo nokro hwijlo/
The hafde farit ena harda mijlo3
Bruſe ſwarar med ſulle röſt/
Här är engin god tröſt/
Här är en Waller han ware wäl hull
Ware han ey med Dieflom full.
Folckit lag om natt och ſof/
Olaf giorde Gudi lof/
Han lag aa knää bad ſina Böön/
Dieflin bran han baar aa röön/
Olaf Böuir the bränna ſara/
Jak maa nu ey länger wara/
Jal ſkal nu fly ey ater komma/
Ater til Helfwit til litzlo fromma.
Om morgon Folckit alt vppſtod/
Olaf talar til Bruſa god/
Här ſkalt tu byggia en ſteran Byy/
Trull och Dieſla the ſkulu fly/
Här ſkal aldrig fryſa Korn/
Ey wåra Tiſtil eller Torn.
Tha fämpten Aar woro förlidin/
At Olaf war til Konung bidin/
Ari ſom förſt war ſagdt/ Här Ari ſkreff hans Färd.
Skref hans färd med alla acht/

S. Oluff til Gulbrans daal och Gedemark.

Sidan foor han in i Gullbrans daal /
Med stora rädda om Landit all;
Kom saa til Herdemarck /
Hans Folck war tha minne starck /
Han bad them wara full och troo /
Mån han sick ey i Norge boo.
Han sagde sik til Swerige fara /
I taken Rijkit wål til wara /
Han gaff them orlof fara heem /
Tha Gudh wil jak komber hår igen.

Spodde Håkan Järls ofärd.

Med Gudz macht han teg at spaa /
Huru Hakan Järl skulle gaa /
At han skulle ey länge lifwa /
Med tolkom orätt i Rijkit blifwa:

For medh Drotningh och Barn til Swerige.

Tha han hafde ordin sagdt /
Han foor astad med sinne macht /
Somblike aff hans gode mån /
The skildes ey fran honom ån /

Ånda skog.

Saa foor han in til Ånda Skog /
Drottning Astrid hans Hustru god / RI. Dodh.
Jonckar Magnus hans ende Son /
Bisijller hans Dotter foor med thom. RI. Biswiller.
Hakan Stallare i Landit blef
Marge andre sammaled /
The skulle honom tijdende föra /
Än i Rijkit warde nokron röra /

Han

Han hoppades komma rätt igen
Om Gudh holpe vthan meen.
Han foor ſaa in til Närikis Land/ Närike.
Gäſte Sigwrd hans Folck iblaud;
Han blef när honom alla Waar
Alt til thes at Gkippin gaar/
Häſtrid och henne Dotter kär/ g. Kl. Afirid.
Bliſwo tha i Swerige qwar.
Han foor til Gärdrijke öſter/ Foor til Gardarijke. til K. Järsleff.
Til Konung Järſleff ſom honom war tröſter/
Han hafde helge Olafz Syſter/
Ty han med honom bliſwa lyſter:
Konung Järſlef böd honom med ſik/
Af Rijkit ſaa myckit han torffte wijd/
Han räd honom ey fara heem/
Af ſinom owänom ey tola meen/
Han blef ther tha langa ſtund/
Tiänte Gudi af hiertans grund.
Sakin hwij the honom vthkörde/ Orſaken hwij han vthkördes aff Norge.
Rättwijſan honom i hiertat rörde;
Norges män the hafde en Sid/
At the torfte altijd annars wijd/
Röfwade han ſom mindre förmatte/
Förän Olaf Konung Rijkit atte/
Tolckin Sid han fördref/
Ty waro Herrana honom wred:

Alla them som orätt giorde/
Med Lag och Rätt han näpsa torde.
Bleff i Rydzland flere Åhr. I h Rydzland war han flere Aar/ h. Rl. Tydzeland.
Marg tijdende vthaf Norge faar/
Hans tienare woro tha han foor vth/
The toko tiänst af Rijka Knut;
Biörn Stallare sagde länge emoot/
Han skulle med flerom draga foot/
Eller mista Godz aller römma Land/
Heeta förrädara Riddare bland.
Haken Järls affgång. Olaf sporde om Haken Järl/
Han sanck i Haaf honom gick ey wäl/
Tha han foor til rijka Knuth/
Til Danmarck föra Skatten vth/
Ther sanck han tha nider i qwaf/
Han fick tha ey andra graf;
Tha sannades ord som Olaf sagde/
Norge tha engin Förman hafde.
Biörn Stallare til S. Oluff. Biörn Stallare thetta sporde/
Honom angräde tha hwad han giorde/
Sagde: jak skal min Herra sökia/
Min troskap med goda ökia
Han kom til gardrijke til Jula mist/
Hans taal medh S. Oluff. Han fan sin Herra han hafde wist;
Olaf fägnar honom wäl/
Siger honom tijdende medh godh skääl/

Rij-

Rijkit är nu Hußbondalöſt/
Jmagen eder gifwa goda tröſt/
Han ſporde epter flerom Winnom/
Om the ſtodo faſta i ſinom Sinnom/
The woro gangne Knute aa hand/
Giorde ſik ſielfwom mera band;
Biörn föll aa knåå tok at bidia/
Herre mik böör ey längir tigia/
Jak nekade tik thet giorde mik nöd/
Thet göör jak ey meer/ för tool jak död.
Helge Olaf ſwarade tha/
Thet war ey vnder at flere giorde ſaa/
Mån tu ſom war mitt högſta hopp/
Sagde manſkap ſaa bittijda opp/
Thet giorde Gijrin/ Silfwer och Gull/
At Norges mån waro mik ey hull/
Konung aff Gardrijſke Olafwe bödh/
Vlgeria land til Konungz i. Död i. Rl. Dö.
Thet war tha mycket hedit/
Han böd honom thet til egit/
Ingegerd hans Syſter ſagde ſaa/
Blif här Broder thet är mitt ja;
Biörn han ſwarar och flere Swåna/
Wij williom honom thet förmena/
Wilin j Herre göra ſaa/
Riddare och Swåna lata förgaa;

Vlgaria blndes S. Oluff til egit.

Biörn affråder thet.

Öfwergifwen ey Norges Rijke /
Hwar wilin j ather finna thes lijke ?
Olaf swarar til Gudz Nad/
Star alt mitt hopp och alt mitt rad/
Han hafde sik tänckt til l. Jerusalē/ l. Kl. Jorsala.
För än han fore ater heem/
S. Oluffs Dröm. Honom syntes om natt för sine Sång/
En storan Herra och dyran Dräng /
I Konungz hampn han skijnande war/
I sinom ordom war han snaar ;
Olaf tu äst en rädder man /
Annars Huus tu heller gästa kan/
Än blifwa i tina egno Öd /
Tu skulle heller tola död/
För rättwijsa död thet är tik Crona/
Flyr tu för rädde skull/ tu mister hona.
Han waknade bratt och sag sik om /
Honom tychte thet wara Olaf Trygge Son
Som honom lätt döpa til Christendomb/
Sidan wart han i hiertat from.
Siör Järteckn i Gardarijke. Een Qwinna war i Gardrijke /
Af Byrd och Godz ey henne lijke /
Henne enda Son fick qwerka böld/
Saa at han hafde enga töld /
Honom m. wiste ingen uthan död/ m. Reg. wänta.
Hans Moder stod i stora nöd/

Han

Han beddes aff Drottningen rad/
Hon war henne i Swarom brad:
Olaf Helge min kära Broder/
Gudh är honom i alla goder/
Bid honom göra för mina ſkull/
Tu torfey biuda honom Sölf eller Gull;
Wil han ey mera göra/
Än pilten med ſina hand röra.
Qwinnan Oluf Helge bider/
Bradelika han ney ſiger/
Drottningena Böön hon framförde/
Then gode Herren henne Böön hörde/
Han tog om hals med ſine hand/
Thet Barnit hafde mäſta band/
Pilten han tog munnin röra/
Sitt maal ſidan wäl framföra/
Han giorde n. med häd korß aa Bröd/ n. Kl. i hand korß medh Bröd.
Pilten ſwalg thet vthan nöd/
Wart til raka Modren glad/
Loſwade Gud i allan ſtad.
Ther marg Järtekin i Landit giordes/
In til Grekin thet wijda ſpordes/
I Conſtantinopolim then ſtora Stadh/ S. Oluffs Kyrckla i Conſtantinop.
Star hans Domkyrckia än i dagh/
Om Sonedag han i tancka ſtod/
I ſino hierta myckit mod/

Han

Han tålgde ett Trå vthan acht/
Hans Sma Swän gat tha ey tackt/
Herre warin i hiertat glader
I morgen är Manadager/
Hau söchte Spåne lagde aa hand/
Tåude i Eeld med fullan brand/
Haus hand blef heel thet gierde Gudh/
Förty hau gömde wål hans Budh/

S. Oluff wille til Norge fara. Afrådes.

Olaf tog tha vppenbara/
Thet han wille til Norge fara/
Konung Järlef och Ingegård/
The wille neka honom the färd/
Sagde j hafwen aa litzla macht/
I warden slagne thet hafwer jak sagdt;
Blifwen här min kåra Broder/
Min Herre skal eder wara goder.
Hau sagde them aff sinom dröm/
Som hau hafde Görla gifwit göm/
The funno thet hau wille heem/
Honom war ey godt at säqia igen.
Om Jula tijd hau redde sik/

Fick folck och Skepp af Järisleff.

Med folck och Skipp han torfte wijd/
Han redde Skipp tha Jisen affgick/
CC. folck Järsleff honom fick/
Med stora åro folgde honom til Strand/
Antwardade honom then helge And.

I

Jo. Gotland lago the nogra Stūd/ o. Rl. Gudz
Til at Bōōr kom i thera fimd;
Han figlde ſaa i ‡ Logo in/ ‡ Rl. Kaghem. Lago Sibb.
Som p. Swina ſkäär kallas om ſin/ p. Rl. Swia. Swia ſkäär.
Olafz Son ſom Magnus heet/
War qwar i Gardrijke ſom han thet weet/
Aimunder Konung i Swerige war/
Til ſin Mag war han ſnaar/ Sammankompſt i Wäſteraris.
I Wäſteraris the komma tilſammans/
Ther war glädi och myckin gamman/
Hans Dotter och q. Häſtrid/ q. Rl. Aſtrid.
Möttes ther med glädi och frijd.
Tha kommo tijdende til Damarck/ S. Olufft ankompſt.
At Olaf han war kommin ſtarck/ Kuning i Danm. och Norge.
Thet ſingo och Norges Herra at ſpöria/
The wille medh Olaf örlig böria;
Kalfwer i Ägiom och Tore Hunder/ Rl. Äggiom. Hans owänner.
Thera wänſkap han war tunder;
Then tridie war Enar Tambeſkalle/
För Norge ware the förmän alle.
Marge ware Norges mān/ Många hälle medh honom.
Med Olaf Helge höllo ān/
The foro alle honom emoot/
Sommi til Häſt och ſommi til foot/
Särdelis Harald Sigwrdſon/ Rl. Sigward.
Hans Broder war til honom kom/

XV.

K. Amunds och fleres hielp medh S. Oluff til Norige.

XV. Aar war han gammal/
VI.c mån han hafde til taal/
Amund Konung sagde tha/
VI.c folck wil jak tik faa/
Ther alla kunno fullwål strijda/
r. Nordmån åre ey gode bijda/ r. Rel. Norges mån.
Han blef i Åres i alla Waar/
f. Feiden ty aff honom gaar/ f. Rl. Frägdin.
Saa kam Dager Ringßou/
Haraldz Harfagers Sunasou/
XII. c folck han med sik förde/
War Olafz frände som jak hörde.
Olafz Dotter och Åstrid/
I Swerige blifwo qwar med frijd/
Olaf böd bade Silfwer och Gull/
Them honom willia föllia och wara hull/
The hafde Bata som Crönikan siger/
Förde Harnisk ålfwa öfwer;
Jämpteland handgick S. O. luff. Han kom sik in til Jämptaland/
Landzmån gingo honom aa hand/
Twa hedne mån til honom kom/
Beddes tiänist han nekade thom;
Wilin j taka wijd Christna Troo/
Tha wil jak gårna med ider boo/
I wardin Herra i Norges Land/
Skilin ider fran diesla band/

The

The wore twa kämpa the ſagde ney/ Twå hebr. Kämpa.
Olaf wiſte ff. ther aff ey/ ff. al. Ey ther aff.
At the fölgde med lönlik s. liſt/ al. Rad.
t. Tha at han hafde them heller miſt. t. Abſ. in al.
Tha Olaf kam högſt aa fiäl/ S. Olufſa reſa oc ſyn på Norſta Fiällen.
Tha kom een Syn i hans Siäl/
Han ſag alt Landit omkring/
Som thet lage i enom ring/
Städer och Bya han hafde farit/
Saa och ther han hade ey warit/
Han ſuckar och ſörger och ſade med ſik/
Norge hafwer giort illa moot mik.
Biſkopin honom lönliga ath ſporde/
Hwij ſörgen j Herre om jak ſigia torde?
I thenna wäg ſaa war han langer/
I waren ey ſaa tyſter och anger/
Thet bliknar edra röda kinn/
Gudh rade hwad waller i thetta Sinn?
Konungen ſwarar jak ſiger thet ider/
I ſkriptamal thet torf ſaa wider/
Thet är ey vnder jak är bleker/
Thet är mik engin leker/
Norge war mik förra godt/
Thet är mik nu alt emoot/
Mik ſyntes öfwer Werldenne alla/
Nade Gudh huru thet kan falla.

Biſko-

Biskopin swarar och saade saa/
Een w. blind Syyn eder syntes tha/ w. xi. Harlg.
Waren frij i hiertat glad/
Thet warder godt alt om en dag.
Sidan kom han i Landit fram/
Ankompst in i Landet
v. Bød sinom Swänom oc hwariom man/ v. xl. förbød
Wagia bade Aker och Eng/
Thet laa tha nider som een Sång/
En rijkan Bonde han gäste om qwål/
Torger Fläcker
Torger fläcker/ han fägnar honom wäl;
Fläcker.
Han sporde tha thet vthan meen/
Hans owini lago tha i Trondheem/
Bönder klaga om sina Säd/
Gråås och Höö war trampat med;
Thet tychte Konungen wara illa/
At the saa Gudz laan skulle spilla;
Olaf med sinom Häste reed/
Om Aker och Eng bade wijd och breed/
Sagde; Gudh fyller edar skada/
Jak thet hoppas innan otta daga/
Kornit wäxte/ wart och saa/
Som ingen hafde thet trampat oppa/
Han wille tha wetta huru han war starck/
1900. man starck.
XIX.c hafde han til marck/
Vthan Hedninga han bortdreef/
Sommi med döpelse qwarre bleef;

IX.c

IX.c dreef han bort/
Som han hafde Hedna ſpordt/
IVc. loto ſik döpa/
IIc. til ſitt hemman löpa/ Hedne Herra bitta tienſt.
Twa Hedna Herra ater kom/
Fröſte och Nörik Toreßon/
The budo tieniſt/ han ſagde ey willia/
Vthan the wille ſik fran Afgudom ſkillia. Biſkop Torgel
Torkill Biſkop then Danſke/ Danſk/vp-
Honom allmogen ſätte ganſke/ hiſſar Almogen.
Han råd them ſägia Olaf emoot/
Takin i hau/ j bedin ey boot/
Han gierde ider ſaa myckin olag/
J mogin them minnas ån i dagh;
Olaf gaf Boudom Venniga och Gull/ S. Olufs beredelſe
Bidia för döddom och wara them hull/ til ſtrijd.
Särdeles för them ſom föllo i Strijd/
Haus owini waro i ſamma rijd.
Sancte Staffan Stenter war/
Bidia för owinum war han ſnar/
Hwar ſom doo vthaf hans egin Håår/
Hau wiſte han war Gudi når/
Sidan foor han til Stikilſtadh/ Stiklſtad
Gudh om Tröſt och Rättwijſo bad/
Ther kom Harald Broder hans/ Harald S. Olufs bröder.
War ey kommin ån til mans;

Olaf Helge honom förböd /
I Strijd tola nokra nöd /
Tu åst ey starcker slaa med Swärd /
Bewara eller titt Lijf wärd ;
Han swarar mådan jak är ey man /
Bindt Swärd wijd hād / jak gör hwad jak kan.
Torkils Bonde i Stikilstad /
Honom Helge Olaf bad /
Binda / sara och döda grafwa /
Med sielfwom Gudi sin löön hafwa /
Hwijtan Sköld och Gull korß i /
Förgyltan Hiälm och Brynio ny /
Hafde käsio i sine hände /
u Med Swärde görder hwart han wände / u.R.
Bad alt folckit falla aa knää / Swär görder
Lofwa Gudh som är åå och åå /
Lades sielfwer i ens mans skööt /
Hwijlte bratt och sompnade sött ;
S. Olufz sömpn och Syyn om sin afgång. Som Iacob Patriarhen,
Sag han Stegan starckan /
Engla foro bade opp och nider /
Honom hördes the talades wider ;
Stigen syntes Oläfwe saa /
Sit sielfwan in i Himmerijke gaa /
Sielfwer Gudh had han komma /
Tit skal warda Äronne Crona

Han

Han wächtes bratt aff then man/
Tine Fiende komma/ ſagde han:
Olaf ſagde tu giorde illa/
Saa fagran dröm tu monde ſpilla/
Drömen ſagdes Spaa Lapp/Finne; han reed/ Dröm tydning.
Thenne ſtrijd warder oß ollom leed/
Thet teknar thet tu dööR i dagh/
Swa faa wij alla ett ondt Slagh.
Hans owini kommo aa andre ſijdo/ S. Oluffs Fiender ankomma.
Med Storm och Slag och ſtora qwijdo/
Kalfwer i Ägiom och Knarre Smeder/ Rl. I Ägiom.
Tore Hunder/med them war ey trijder/
Allmogen war them allom til tröſt/
Olaf hafde ther minne röſt/
XXX^m. the hafde til marck/
Meente wara them jämſtarck/
Strijdin ſtod om en Odens dag/
Mådan war mörcker i allan ſtad/
Olaf Helge fick ett ſaar/
At han nider til Jordenne gaar/ S. Oluff Såras.
Olaf högg til Thora Hund/
Thet beet ey aa i then ſtund/
Een Yxe ſtaddes i Olafz knåå/ S. Oluffs Död.
Thet blödde ſwara/ thet war ey Tråå/
Thet giorde Torſten och Knarre Smider/
Olaf helge x. föll ther nider/ x. Rl. Hafdes illa.

Thore Hunder med sitt Spiut/
Stack genom Brynio in ath buuk/
Kalfwer höggi Olafz hals/
Hans Bunamän waro the vthan fals.
Dager Ringson. Dager Ringson ther han stod/
Hämpdes sin Herra som hälad god/
Marge föllo för hans fötter/
Thera fränder y. fingo aldrig bötter. y. Rl. Bijda.
S. Olufz folck fly. Tha Hufwudit stalp och Förmannen doo/
Folckit flydde med stora oroo/
Thore Hunder til Lijkit gaar/
I sine hand tha war han saar/
Saa bratt han kom wijd Olafz blod/
Hans hand wart bratt heel och god/
The förbudo at dödan jorda/
Them skulle engin til grafwa forda
Hans Lijk vptages Torkils Holmaßon i Stikilstad/
Han Grym sin Son med sik bad/
Seent om Qwällen skumt war/
I Ödißladu hans Lijk baar/
The lagdo a Rijs och gingo fraa/
En blinder man ther kom aa/
Järtecken. Kröp i döör och kände watt/
Kom wijd ögon/ sik see bratt/
Han säger thet för hwariom man/
Järtekin Olaf göra kan/

Tor-

Torkil tok Lijk om ena natt/ Fördes til Niderroos
Satte i Skipp ſom han gaat/
Andra Kiſto han fylte medh Sand/
2. Lagde om hona flere band/ 2.Rl. Slagde.
Satte hona i Bunckan högdt/
Som Lijkit wore ther i fögdt
Han ſiglde ſaa til a. Nåderroos/ a.Rl. Nädtroos.
Til Danſka Biſkopin war han foos.
Om Olafz Lijk han tha ſporde/
Hwar han thet grafwa torde/
Biſkopin heter aa ſina Swåna/
Bindin wijd Kiſto ſtora Stena/
Sånckin hona ther diupt år måſt/
Skilins fran henne ſom j kunne båſt/
Sandin ſånchtes och the Kiſta/
Saa monde the Olafz Lijk miſta.
Torgils Sönne fölgdes ath/ Rl. De finne.
Förde Lijkit ena natt/
Opp i Aane och grafwo i ſand/ Nidera gräfwes.
Jårtekin giordes ther ibland/
Dumba och Döfwe/ Halte och Blinde/
Boot och Hålſo ater finge/
Kiſtan ſtod ther nogra ſtund/
Börjar wåra aa thet grund/
Rijke Knuter i then tijma/ Swen rijke Knuts ſon bleff Norges Konung.
Gaff tha Norge en annan lima/

Sin egin Son han heet Sweu/
Han gierde Norge mera meen/
Herra och Järla förde han in/
Toko han til Konung i thet sinn;
Alle Lagsagor sagde ja/
Pålade ny Skatt. Han böriar nu läggia Skatten aa/
Hardaren Lag tog han tha fram/
Aa Norge ecken sin förra fan;
1. Hwar som foor vthaff thet Landh/
Vthan Konungens minne; han kom i band/
Alt sitt Godz han skulle mista/
Thet skulle alt komma i Konungens Kista
2. Hwar som annan sloge död/
Hans löst och fast war Konungens död/
3. Hwad Biltogan manne dömbdes fraa;
Thet skulle alt til Konungen gaa;
4. Try pund Smör och en Span Malt/
Om Jula tijd ehwad thet galdt/
Ther til triggia Aara Koo/
Om han wille i frijdi boo/
Af b. hwariom han vtkrafde/ b. Rl. hwario will thet.
Ehwad Bonden ater hafde/
Om Jule tijd thet skulle vthgaa/
Wina teller thet kallades tha/
Sånga c. tha hwar hustru gaf/ c. Rl. Twa.
5. Reent Lijn och handa tag

Sidan

Sidan lagdes Siu om gård/
Thet til Konungens wisthuus wård/ 6.
Alle the ſom ware V. Aara/
Skulle alle i Giårdinne wara/
Hwar ſom åpter Fiſk vthrodde/ 7.
Fåm gilla Fiſka Konungen giorde/
The ſom foro medh Kiöpenſkatt/
Konungen them ey förgat/ 8.
Ett rum twärt öfwer hwart Skipp/
Thet Godzet kallade Konungen ſitt;
The ſom ſiglde til Jißland/
Landet kom i Konungz hand/ 9.
Ther war ingen fore frij/
Hwad han war v Landz eller i/ Rl. Födder v.
Tijo Nordmån moot en Dån/
The woro tha ey mera ån mån
Tha l: ſin waro thenne Lagh/
Hwar korrar om i ſin Stadh/
Engin tordes mote ſigia / Folcket knorrande widh then Lagh.
Ena ſtund the wille tigia/
d. Monge ſagde ſit ibland/ d. Rl. ſumi
Wij giordom Olaff Helge band:
Wij drapom ther ett meenlöſt Faar/
Thet är ey under oß illa gaar
Landzherrana tordes intet ſwara/
The baro for Knute ſtora fara/ Word' ſwara för K. Knut

Thera Barn hafde Konung Knut /
Sin willia the torde ey säya vth /
Thetta stodh i nokra Aar/
Til helge Olaf wart vppenbar.
Sidan Järteckin stoor ther hände/
The brutit hafde sik wederkände/ c.a.l.Knut.
Sigward Biskop af Landit dreef /
S. Olufz Fiender fördrefne. Kalfwer aa Äggiom sammaled/
Herra i Landet giordes starck/
The sände opp i Hedmarch/
Biskop Grijmkijl. Toko Grijmkijl Biskopin/
Satte honom i Tronheem
Tha han fick bud tha war han glad/
Redde sick ock foor astad/
Jak troor Olaf är Heleger man/
Ther ingen mothe sigia kan/
Konung Swen hafde med Herrarad/
Hwad han skulle f. han skulle hafwes ath/ f. Rd. the.
Biskopin fick ther til lof /
S. Olufz Lijk vp. groffz. At Olafz Lijk han oppgroof/
Torkils och Grymber wiste en Stad/
Hwar Kistan stod i ene Graaf/
Myckit fock thet vnder saa/
Kistona opp af grundit gaa/
Vnder war holt och ofwan täpt/
Inte gömbde vthan, torfwan slätt.

Biskop

Biſkopin lyffto opp Kiſto lock/ ff.Rl.lyffte
Dyraſte locht ſlog ther opp/ Fabulæ.
Laa ſom han leſwandes ware/
Hans Nägle ware wärte/ Skägg med Hare/
Konung Swän och alle hans män/
Til ſago hwad vnder ther ſkedde än/
Thet Biſkop affklipper kaſtar i Eeld/
Elleu förgar Harit blef alt heelt/
I Clementz Kürckio baro the Lijkit/ S. Clementz Kyrkio.
Otalig Järtekne kommo tijt.
Ther förſt Lijkit lagdes nider/
Ther wart en Brund med wattu wider/
Tijt kommo marge ſom hafde Sott/
Drucko ther aff/ the fingo boot/
The bygde S. Kyrckio war aff Tråå/ S.Rl.Capella.
Chriſt Kyrckio thärſtar nu/ och åå och åå/
Hona lät byggia Biſkop Öſten/ Biſkop Öſten.
Alt aff ſkornom Telgeſteen/
The Kyrckiä war bygd med blazar alla/ Rl.Blä-zar.
Gaf lof Olaf Helgan kalla; S. Olaffs Kyrckia.
Hwar Gudi och honom gör ſina Böön/
Han faar af Gudi med honom löön.
Nu hafde Swän Konung III. Aar warit/ K. Swens wäſend.
Med ſtoor olag i Norge farit;
Tröſte aa ſin Fader Knut/
Foor och ſtarcker med Sköld och Spiut;

Ey Landz-

Landzherra och Bönder kändes tha wider/
Tha Olaf råd/tha war h. god Sider/ h. al. frider.
Lagen waro god och Skatten milder/
Then fram kom han war giller/
Nu böriar them angra tolckit skifpte/
Thet giordt war them illa tychte.
Örlig moot honom. The togo tha moot Konungen strijda/
Wille honom ey länger liida/
Konungen i wan the första Strijd/ i. omittit. Rl.
Thet stod och een lijten rijd/
The kommo tilsamman aff hwariom Byy/
Tha borde Konungz Swänne fly;
Tha han rymbde aff Norge vth/
Rymmer aff Norrige. Tha lifde hans Broder harda Knut/
Thera Fader blef tha dödh/
Swän han led och samma nödh/
Blef dödh. Blef döder om thet Aar/
Harde Knut. Harde Knut theß bätter gaar;
Han rätt tha om Danmarck alt/
Swännom bade gaf och galdt
Ofwer Engelland och Danmarck/
Rijke Knutz Regemente. War Rijke Knuter och å full starck/
Tiugu fiira Aar råd han thet/
Och Siu Aar Norge medh/
Trettijo Aar och ther til Siu
Hans Alder war ey mera nu.

Twa

Twa Landzherra aff k Norge drogo/ k. Kl. Landit.
med ſitt folck genom Swerige foro/ Norſke ſökia S. Oluffz Son til Konung
Kalfwer och Enar the woro twe/
Helge Olaf Son the wilde ſee/
Thera bud kom til Konung Järſleff/
Som tha fielfwer i Holgard bleff.
The ſporde epter Magnus Järl/
Til Konung i Norge them nögde wäl/
Beſittia thet epter ſin Fader/
Konungen aff the ord wardt glader/
The fingo alle ett ſampnadt radh/
At Magnus Järl han folgde them ath.
Kalfwer giorde ſik fram för alla/
Han lätt ſik hans Foſterfader kalla/
The ſagde honom tiäniſt och troo/
Med hanom bade byggia och boo/
The giorde ſik redo och foro heem/
Om Hälſingaland til Trondheem/ Foor genom Helſingland til Trondheem.
Förde han heem med prijs och lof/
Hwar dagh öktes hans hooff
Tha Norges män the honom fingo/
Med glädi moote honom gingo/
Hwad the bruto Fadrenom emoot/
The giorde Sonenom fulla boot;
Han kallas af allom Magnus gode/ Kallages Magnus Gode.
Ty Allmogin hanom wäl förſtode/

Han

Han blef saa wijd samma nampn/
Hafde alt Rijkit i sinom fampn/
S. Olufz heligh. Han lät sin Fader Helgon heeta/
Monge krancke monde honom leeta/
Hans Skrin. Af Silfwer och Gull han Skrinit giorde/
Som Olafz Been i hwijlas borde/
Med dyrom stenom och fullstort/
Aldrig war tolckit förra giordt.
Magnus til Kon. stadfästes. Magnus tha Konung war stadfäster/
Konunger l. och engin Gäster/ l. Rl. add. gör.
Far til Stikelstad Til Stickelstad han tha faar/
Ther hans Fader slagen war;
Kalfwer i Äggiom folgde medh/
Hwad han mente/ han wiste ey thet/
Konungen sporde om rum och stad/
Hwar hans Fader Lifwit gaf?
Kalfwer swarade och sagde saa/;
I thesso rumme han döder laa/
Hwar stod tu tha? Konungen sagde;
Tha the min Fader dödom lagde?
Kal fwer swarar i thetta siät/
Jak mag ey sigia vthan rätt/
Konungen m. swarar: thet weet Gud/ m Omittit Rl.
S. Olufz dräpare n. Tin yxa rächte til häs hufwud n. Rl. käsia rächte
Kalfwer sprang snar o. aa sin Häst/ o. reg. af
Flydde bort som han gat bäst/

Med

Medh ſinom Swånnom ſlydde bort/
Sidan hafwer hanom engin ſpordt/
Thore Hunder foor til Rom/
Sidan aldrig ather kom.
Magnus faar til Hedinland/ K. Magnus ſtrider medh Hedningar.
Med Härſkyll och ſtoran Brand/
Myckit folck han ſlog ther nider/
Hans egne mån thet ledes wider/
Myckit folck foor honom fraa/
Otte hans Mager halp ån tha/
Hedninga wordo omſider ſå ſtarck/
At full war P. bade Skog och Marck/ P. Rl. All. Hedin Marck.
Magnus Konunger börjar qwijda/
Torde ey länger med them ſtrijda/
Thet war om S. Michels natt/
Sömpn och Drôm tog Konungen bratt/
Olaf hans Fader ſaa ärlika klädder/ S. Oluff ſynes honom i Drôm.
Sagde til honom: hwij åſt tu rädder!
Tha tik omtränger tha är jak när/
The ſtund tu åſt Gudi kär:
Om morgon tu höör min egin lud/
War tha reda med wänktom Skrud/
Tha wil iak ſielfwer komma til/
Med Gudz macht tik hielpa will.
Arla om Morgon han Drômen ſagde/
Alla glädi hiertat hafde/

Tha

Nädiröos Klockor. Tha hördes Klockor i Nädilroos/
Som the waro hardt i hoos.
Med gladt hierta the gingo fram/
Sancte Olaf war Baners man/
Thet motte alle Christne sia/
Hedninegarne falla The främpste föllo som höö för Lija/
The epterste the toko at fly/
Som Sky för wäder och moln för Sky.
S. Oluffz Warn och Slächt. Konung Magnus kom til sine Syster/
Vlwille/ med henne tala lyster/
Hertog af Sassen war henne Man/
q. Hertog Otte the kalla han/ q. abest in Reg.
Magnus heet och thera Son/
Wardt och Landzherre med r. myckin mon/ r. Rl.
Marge Grefwa och Hertoga bade/ Digrom.
Helge Olafz Fränder ware/
Bade aff Sassen och Brunßwijk/
Sällan finner man Slächte slijk.
Nu är ända hwad Ari skreef/
Hwad S. Olaf siefwer dreef/
Han ware oß hull med sinne Böön/
Rycke oß med sik i Himmelrijke Löön.

Nägre

Några Norska Förbund med Swerige. Och Breeff. Til Läsaren.

SOm är taldt om Helge Oläff Konung i Norge. Det Rijke/ som är medh Swerige beläget på Scandia, och har allena dhe store Fiäll til Gräntzeskildnat/ hafwer fordom warit vthi stoor wänskap bebundet medh Swerige: Hwilket förvthan Historierne, Almogen i Norge vthi sitt Breef til K. Carl Knutson åhr 1449. bekänna och säya: Swerige och Norge hafwa aff alder waret sammanbunden; Ja och några gånger vnder en Konung; hafwa och närmast kommet i Seder/ Alfwarsamheet oc Troheet in til hwar andre: Hwarföre dhe och offta hafwa hwar annan bijstånd giordt i anstötande nödh och olägenheter aff Vthländsken macht. Sådanne förbund/ ehuruwäl Historierne

ne mångestädz om den tala / finnas doch icke många i sielfwe Bookstafwen igen/ aff dhe som åldst åra. Nägre har iagh i sielfwe Originalen funnet/ på dhe senare tijder vprättade/nembl. vnder alla tree Rijkzens förenings Konūgar/hwilka Norge så wäl som Swerige offta mycket plägade; fördenskul Norge och nägre gänger nödgades sig medh Swerige til skydd och wärn bebinda. Thesse hafwer jag här hoos foga welat/ at man kan see hwad förtroende på dhe tijderne warit hafwer emellan bägge Rijken. Doch tiena dhe nu allenast til Historiens kundskap i dhe saker.

Effter dhesse har jag och tillagt nägre gamble Skrifter om Jemptland / nembl. Erchebiskop Nilses och Hemmingz i Bpsala Stadgar om Prästernes gambla vpbörd i dhen Landzorten/ sampt Konunga Stadfästelser dher på medh andre flere Breef/ som vthwijsa/ hurudes Jemptland fordom vnder Bpsala Erkebiskop lydt hafwer.

J. H.

Arg.

Arg. Förbund emellan Swerige och Norge om frid/ endrächt / och kärleek emellan bägge Rijken/ etc. och hwadhera hielpa thet andra til rätta emoot alt Fiendtligit agrip och öfwerwäld emoot lagh och Rätt. Dat. Lödöse 9. Febr. åhr 1441.

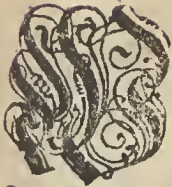

Wi Nielß medh Gudz Nadh Erchiebiskop i Upsala/ Swen i Schara/ Thomas i Strägnäs/ medh samma Nad Biskopa/ Götzstaff Algotson Riddere/ Mäster Jönis Bengtßon Domprowist i Upsala/ Boo Knuthson Höfwitzman vpå Arawald/ Laurentz Snagkenberg/ Bengt Gylte Lagman i Wästirgöthland/ Rijkens i Swerikes Sendebud; och Sighurd Biornson Prowest aat Marie Kyrckio i Opslo/ Kolbiorn Geest Höfwitzman vppa Bawohuus/ Mattes Jacobßon oc Hendrich Skackt/ Rijkes af Norges Sendebudh. Görom witterligit allum them thetta Bref höra ållir see/ at wij hafwum nu sammanwarit vppå ein dagh i Lödösa Aarom eptir Gudz Byrd M.CD.XLI. och ofwerwägit nakor aff Rikisins ärinde/ och årom wij swa ofwir eens wordne vppa bade

sijdor/ at ein stadugh Fridh/ Kärleek och Endrächt skal haldas mellan bade Rijkin/ Swerike och Norige/ swa at alle aff thenne Rijken mogho fara frij och ohindrade i sin rätte ärinde vth aff eit Rijke/ och in i annat/ hwars Rijkis Lagh oforsumat. Och wille nagor tränge nakot aff forne Rijke/ tha skal thet andre komma thy andre til hielp efftir ty som bebundin Brefwen fore vthgifwen/ vthwijse mellan Rijken. Och hände thet swa/ som GUdh forbinde/ at nogre aff eit Rijke tildierfwis at göre agrip ällir ofwirwelle mothe Lag och Rätt vppa thy andro/ tha skal och hwart Rike thy andro bestandeligit ware/ at ther ofwir rättes/ och troliga ther til hielpa/ at thet förlijkas skal medh minne eller rätt. Och um thet nu skedt är/ thet skal staa i godho/ swa lenge at Rikesins Radh af bade Rijken tilsamman komma/ ellir theris fulmechtuge Sendebudh/ tha skal man thet afläggia medh minne ellir rätt/ togh swa at um them/ som Fängilse lofwat hafwa/ wilia wij skrifwa til Marsken aff Swerike/ och til Drotzeten aff Norige at thet sa standande bkifwer/ at the ey innanade warde förr än Rijksens Radh aff Swerige och Norige/ ellir theris fullmächtoge

Sände-

Sändebudh innan thetta och Sancti Johannis Baptiſtæ dagh tilſammons komma. Och när Gudh wil/ at wij aff badhe Rijken ällär bägge Rijkſens Sendebudh här näſt tilſammans komma/ tha wilia wij och ſkulo/ och beplichte oß och them/ at troliga ther om vthe wara/ at all Bebindning mellan thenne tw Rijken ſkal tha yttermehre kräfftas/ ſtadfäſtas och fullbordas. Hwilket wij loſwom vpa badhe ſiidor ſtadugt/ faſt och obrytheligit halde vthan all hielperedhe och arga liſt. Til thes mere wiſſo ach ſtafeſtilſe/ lathe wij göre Tw Breff vthſkeridh hwart aff andro/ ludande ord fran orde/ thet ena ſom thet andre/ beſiglad medh alles wares for.des Inſigle. Thet enabeholdhe Swerikes Sendebud/och thet andra Norikes Sendebudh. Datum Anno & loco quibus ſupra, Nona die Menſis Februarii.

Arg. Ett annat Förbund emellan Swerige och Norige om Frid och Endrächt emellan bägge Rijken/ at wara hwar annan behielpelige til at niuta hwar ſine lagh/ Rätt/ Frijheet och Privilegia etc. Dat. Calmare S. Johan. Bapt. tijdh. åhr 1441.

WJi Niclis medh Gudz Nad Erchiebiskop i Upsala/ Niclis i Linköping/ Magnos i Abo/ medh samma Nadh Biscopa/ Götzstaff Algutzson Riddare/ Benkt Jönßon Lagman i Uplandom/ Magnus Green/ Berger Trulle/ Götzstaff Laurentzson/ Niclis Olaffson/ och Laurentz Snakenborg a Wapn/ Rikesins Radh i Swerige/ och Erlend Andritzson/ Siwrd Biorsson Prowest aat Mariæ Kirkio i Osloe/ Kolbiörn Geest/ Mattz Jacobßon/ Hendrich Skacht/ Simon Byörnßon/ Benkt * Harwicktson och Erik Byerßon/ Rikesins af Norige Sendebudh. Görom witterligit allom them thetta Bref höra eller see/ at Arom epter Gudz Börd M.CD.XL. primo, widh sancti Johannis Baptistæ dagz tijdh i Calmarna stadde/ hauom wij owerwägit noger Rikenna drendhe/ok drom swa eens worde oppa boda sijder/ at å hwart heller Gudi tekkis at Swerige och Norge sa och blifwa bode widh en Konung/ eller hwart thera särlest sin Konung/ tha scal imellen badhe Rijken Swerike oc Norge wara ok blifwa en stadoger frijd/ broderliken kerlek ok fulkomligen endrächt/ swa wäl mellom them epterkom-

* alij Arnßon

1.

komande åra / som thom nu åra / swa at alle
aff thenne forenämpda Rijken maga fara frij
oc ohindrade i sinom rättom ärendom aff thet
ena Rijket i thet andra / hwars Rijkes Lagh /
Frijheet och Rätt oförsummat. Item, at 2.
hwart Rijket wari thet andra throliga be-
hielpuga / at thet blifwe niutande sin beskrifne
Lagh oc Räth / Privilegia ock goda gambla
Sedwenior. Item, at hwart Rijket styris 3.
ock rades aff Konunge medh skäligom Rike-
sens inföddom Mannom / som makt ok wald
skule hafwa af Konungens wägna ower Slott /
Land och Lån. Warde thet oc swa / hwilket
Gudh afwende / at nokoth af thessom twem
fornempdom Rijken warde af nogrom här ep-
ter hära moth stråncht / swa at nogor wilde
theres beskrefwen Lagh och Rätt / Frijheet ok
Privilegia ok goda gambla Sedwenior kränk-
ia / eller Vthlänska män til Slott / Land el-
ler Lään inträngia / tha skal hwart Rijket thy
andra troliga wara beständucht oc fulldådika
behielpeligit thet afwäria epter sine ytersta
macht / vthan alla skrymptan / argalist och
hielperädhe. Item, hwilke byggiende i euo 4.
af thessen twem Rijken egha Gooß löst eller
fasth i andro af them / skule niuta ok bruka sitt

eghit löst och fast/ swa i ena Rijke som i andra/ epther thy hwar hafwer räth til ok bewisning.

5. Item, hende thet swa/ som Gudh förbyude/ at noger af ett Rijke tildiärfdes at göra agrip eller * owerwälde moth Lagh och Räth * Dwille, vppa thet andra/ tha skal hwarth Rijkit thy andro beständegh wara ok troliga ther til

6. hielpa/ at ther betras for som tilbör medh reth eller wynne. Item, hwar noger i andre hwaria Rikene/ som tildyrfdes at göra owerwald eller skada sinem Rijke/ eller negrem thes Inbyggiarom/ tha skule the aff andre Rijketh honom i enga matto beständege wara medh rad eller hielp / vthan heller hindra han til

7. rättha om the kunna. Item, om then Tholden widh Bawahnus/ och om then skaden som skedder är emellan for.de Rijken/ hanom wij gifwet vppa höyborne Förste Kenung Christoffer/ at hon thet forlijke medh minne eller räth/ innan S. Olafz dagh näskomande. Ok ware thet swa/ at han for noget hinder skuld thet ey sielfwer ända kunne/ tha befalla han negrom af sitt Radh som thet forlijke innan for.de tijdh som forskrifwit staar. Thesso Rijkenna Sammanbindning hafwom wij for.de aff Swerige giordt vppa mena

Rij-

Rijkſens Radhs och Manna i Swerige behag ok nöghe/ ok ſammaledes wij for.de aff Norige/ vppa mena Rijkeſins Radh i Norige behagh ok nöghe. Tekkes Gudh at hon warder ſwa fuldbordet vppa boda ſijdor/tha ſkulle tu Bref eens ludende ther på göras. Thet ena ſkal inſeglas medh Erchebiſcopens i Upſala oc flere Biſkopa/ Drotzens/ Marſkens ok alla andra Rekeſins Radgifware i Swerige hengiende Inſeglom/ och ſkal antwardas Norges Rijke i Lodöſa vppa Sancti Olafz dagh näſtkomende: Thet andra Brefwet ſkal inſeglas medh Erckebiſcopens aff Trondheem oc fleere Biſkopa/ Drotzens och alla andra Rijkeſens Radgifware i Norige hengiande Inſiglom/ ock ſkal antwardas Sweriges Rijke oppa for.de ſtad ott dagh. Til mera wiſſa/ forwaring ock withneßbyrd/ at wij for.de Swerigis och Noriges Rijke Sambynning medh ſinom Articlom owerwägith/ ſamtyckt ock giort hafwom/ i ſwa mothe ſom förſkrifwit är/ tryckiom wij ware Inſegle medh witſkap för thette Bref/ ſom ſkrifwit är i Calmarna vppa Sancti Larentii dagh i for.ne Aar.

Arg. Norske Rijkes fullmächtiges Förening medh Swerige / at wara vnder en Konung tilsammans, och nu endrächteliga hylla K. Carl Knutßon för rätt Konung i Norige. Dat. Bahuus die Cinerum, Anno 1449.

ExOrig. WJi Olaff Nielßon ok Erich Sämunßon Riddara/ Siwen Erichson Deken i Troendem/ Erich Biörson/ Petter Nielßon/ Hans Krukow och Enar Flugwe/ Norigis Rad och Män. Görom witterliget/ meth thetta wort opne Bref/ at wij alla endrachtelige hafue förhandlat oc owerwagit Norigis Rijkis bästa och bestandh om Konung at hafue/ effter thet yterste Samwit som Gudh oß gifwet och vndt hafwer. Tha kunne wij ey rättare känna äller mär kia Noriges Rijkes bästa och bestand/ effter then Eed som wij Noriges Rijke och alle thes Inbyggiara plichtoge äre/ än at wij hafwe Konung meth Swerige/ effter begges thenne Rijkes lägeligheet/ som nu är och warit hafwer/ som wij och hördt och vnderstandet hafwa af Werdigh Fader meth Gudh / Herre Archiebiskop Aslak i Troendem och flere andre Werdige Fäder/ Biskopa / Prelata och Rid-

Ridderskap och menige Almogens radh och och wilia. Ty forbinda och forlata wij oß alla endrachteliga in til Högboren Forste och Herre Herr Carl medh Gudz Nadh/ Swerigis och Göthо Konung/ och in til hans Nathes Rijke Swerige/ swa at Wij och alle Wara Winer fullelige oc troliga wilia och skule meth Lijf och Godz och alla Wara macht/ och wilia Wij forwägra oß ther om alla Wara wälfärd oc beständ oc forderf/ hwilket thera som Gudh tilfoger/ at thesse Rijken Swerige och Norige skule igen tilsamman komma och blifwa. Och at for:de Högboren Förste Konung Carl ma worde fullmächtigh Konung i Norige/ Noriges Rijkes frijheet/ Lagh och Privilegiis i alla matto oförsymede. Skeer thet och swa/ som Gudh förbiude/ at nogre wilia Krijge äller örloga uppa forn:mpde Högbohren Förste/ Konung Karl/ eller hans Rijke eller Land; Tha wilia wij och skula wara hans Nathe bestandege och behielpege thet aff at wärie meth alla Wara och Wara Winer makt och ytterstа formoge. Thes ytermera til wisse och forwaringe tha hengia Wij War Jusigle for thetta Bref Datum Bahuus ipso die Cinerum Anno Domini M.-CD, XL. nono.

Arg. Norske Mäns aff Frosta Tinge Swar til K. Carl i Swerige uppå hans Bref/ at the hylla honom til Noriges Konung medh sådane wilkor som Trundheem hafwer honom hyllat/ at han skal hålla them widh theras lagh och Privilegier. Sedan begära the hielp emoot en Uthländsk Häär som under Noriges sijdo emoot honom Kommen är Dat. Frosto Tinge die Botulphi Anno 1449.

Ex Orig. Högboren Fyrste kåre Nadugh Herre Kung Karl/ taka wij Jders Nad ödmiukeliga för Jder winlika Bref/ som Jders N. oß kårleka tilskrifwit hafwer/ som Gudh Jder löne/ S. Olaf Kung och alt Himerikes herskap/ och synderlika för the twa S. Riddare Herr Hermen Molteká och Herr Johan Molteká/ som Jders Nades Sendabudh hafwer warit til oß troliga som Dandemen. Ty Kåre Nadugh Herre/ effter Jders Nades Bref och Sendebodh hafwa wij sa öfwer eins warit/ thet wij hafwa koret och samtyckt Jders Nadh til en fulmektog Kung i Norgis Rijke/ med sa skeel/ effter ty wij hafwa spört thet är Erchiebiskopens wilia i Trondheem och Rijkens Radh som Norige och Swerike wilia wara hull och troo medh sa skeel/ thet Jders Nadher kommer til Trondheem/

hem/ och take ther then werdugheit och åro/ som en rättwijs Kung bör at hafwa i Noriges Rijke; Och holda then Kyrckio och menoga Rijkens Jnbyggiare widher Lag/ Privilegia och rätta böter/ som rättwijsa Kunga bör at holda/ åro Wij tha skyldoger wider Lijff/ macht och Godz Jders Nade styrkia medh waro formegan / och allan stath och rättogheit som rättwijsa Kunga bör hafwa aff sin kere Almoge. Framdelis/ kåre Na- r.
dug Fyrste/ hafwe wij spört at Vthländsker Håår är kommin vnder Norigis sijdo moot Jders Nadh och Norige; ty bidie wij Jders Nad/ at Jders Nad vnsette oßmedh thet första/ thet är War fullkomblika tro til Gudh och Jders Nadh: Her medh befalle wij Jders Nadh Alzwoldegh Gudh/ S. Olaf Kung och alt Himmerijkis Herskap. Skrijwat a Frostotinge arum effter Gudz Byrdh M. CD. XLIX. vnder Landsens Jnsigle/ ipso die Botulphi Confessoris.

Arg.

Arg. Almogens i Werane Biskopsdöme i Norige Bref til K. Carl medh Magnus Hägenskiöld / om några Rådzpersoners Bref i Norige til dem/at dhe skulle hylla Konungen aff Danmarck: Men the wilia blifwa medh Swerige vnder en Konung / efter som slutet är och aff ålder waret hafwer. Begära förthenskul hielp emoot them som wilia twinga them ifrån denne förening. Dat. Wos die Matthæi Apost. 1449.

ExOrig. Högborin Herra ok Firsta/Konung Karl med Gudz Nadh/ Konung ower Swerige/ helsom wij Jder Nade/ Bönder och Almoge ok all Menigheet/ som byggia och boo vppa Wos i Wärene Biskopzdöme/ kärligh medh GVdh/ ok Herra S. Olaf Konung. Skal Jder Nadh weterliget wara/ at summa af Rikesens Radh hafwa oß tilskrifwat/um den Danska Konung/ at wij skulom intaka för War Konung; Hwilket oß är thet storlige amothe. Sakir thes/ at Swärige ok Norige hafwa warit sworin ock bebundin aff menigh Rikesens Radh vppa bade sijdher/ Swärig ock Norige/ **ok aff alder waridh sammanbundin**/ hwilket oß tycker at wij mogom ey sinderslijta fornämpd sambunning/ Rikesens Swärigis ok Nort-

Norigis medh war wilia/ hwilkit wij ock nöduge görum/at wij skulom liggia vnder Danmarcks Crona ock Rijke. Thy bidia wij Jder Nade kärlige ock winlige för Gudz skuld/ ock a Jder Herradom/ at J wäl görin ock warin oß fattigh Almogh bestandigh ok behielpogh vthaff thenna Twidrachtigheet och wonde/ som wij fattige Almoge äro nu i kompne/ ock årom nu stadde i storan wande/ vthan Jdra Nade wil oß behielpogh wara/ förty at summä af Rijkesens Rad wilia at wij skulom samtyckia then Danska Konungin/ hwilket wij ey göra wiliom/ sa frampt at wij faom hiälp ock styrck aff Jdra Nade. Thy hafwa wij bidith Wälborin Man Magnus Haugenskiöld a Wapn at ware worth Bod til Jdra Nadhe um thessä samma stycke/ som foreskriftwath staar/ hwilkith Jdher och fornämpd Magnus Haugenskiold berätter framdelis medh munnin/ huro war stykke äro belagligin i alla handa maathe/ hwilckith wij ey thörom siälfwa Jder Nadhe berätte/ som wij gärna wilde. Thy bidia wij Jdra Nadhe/ at J sändin oß äith guth bewarilse ok ein fulwordin Houitzman/ som wij fullelige lithä til Jdra Nadhe/ sa frampt at J wilia ey hafwa

wa oß forderfwade aff Jdra owiner. Item, bidia wij ok kärliga Jdher Nadhe / at Jwarin thenna Breffördrare Magnus Haugenskiöldh godh ok behielpog / sa frampt at han faar ey stoor skadhe fore Jdher Nadhe skuld / ok hafwu allaredhe takith stoor skade och oß fattigh Almoge. Ther medh befalom wij Jdher Gudh ok Junfrn Maria ok S. Erick Konung / ok S. Olaf Konung / the hielpe Jdher ok styrckia til alla godhe lute / ok alle the Jdher wäl wilia. Til mere wisso ok ytermer stadfästelse tha hänger ik Sone Ericksson Sochne Vresler a Woß / Askel Thorstäinson / Jon Kalleßon / Halle Thorgärißon / Halstein Anlichtßon / Botolff Ellingerßon / Binninger Kalleßon / Surd Arweßon / Anwidh Olafßon / Gulbrand Kätilßon / Jon Gudleikßon / Anfinius * Jsakßon swerne Logrette Män thär samastadh / Wor Jnsigle for thetta Bref. Scriptum Wos in die Sancti Matthæi Apostoli, Anno Domini M. CD. XLIX.

* alij Amund alij Anund,

Arg-

Arg. The Norskes å Hedemarkenne och Vplandom förening i Hambre om K. Carl i Swerige til dheras Konung och ingen annan/ effter dhen sammanbindelse och kärligheet som längeligh warit hafwer emellom Norige och Swerige. Dat. Hambre 11000. Jungfrurs dagh 1449.

I Nampne Faders/ Sons ok thens helga Anda/ ok i trauſt meth Jomfru Maria/ ok hins helga Olaff Konungs/ ware Wort vphaf ok tröſt/ allom godom Norges Mannom nu och allan tijd/ til alla goda Luthär. Ok mether theſſo vphafue görom wij menige Almogen aa Hedhmarkenne ock Vplandom witterliget allom them godom Mannom ſom thetta Bref ſee äller höra/ at Wij Warom i Hambre Lögerdagen näſt effter XItuſende Jomfrw dagh meth Werdogh Fader meth GUdh Biſkop Gunnar i Hambre/ ok meth flerom androm Prelatom/ Clerkom/ Riddarom ock Swenom ock ganſke Menigheten ſom foreſighs. Ok war ther tha ſammaſtads Werdogh/ Höghboren Förſte ok Herre/ War kære Nadege Herre/ Konung Karl i Swerige; Ok taladeſ wij ther tha wider om Bref ok Budh ſom

gangen

gangen waro mellan Högboren Förste/ Clerkerij/ Ridderskap ok menige Almogen Nordan Fieldz/ ok oß Sunnan Fields om Konunga konstning/ gingom wij tha samman badhe Clerkerij/ Ridderskap ok all Menigheten/ ok innerliga ransakadom ok aat hugdom/ effter thy Güdh oß sine Nader gaf/ oc effter wort yterste Sammit/ ok effter thy S. Olafz Lagh/ ok war heilagara Lagboot vthskirir om Konunga kostning/ ok lagdom wij tha IIII. i Wal/ som är först thenne Werdige for.ne Hoghboren/ Förste Konung Karl; Sidhan Werdigen Förste Konung Erick ok Konung Christiern i Danmark/ och Welboren Förste/ Grefwen i Orkttoyer ok owerwogom ok ransakadom alla the Artiklar ok stycke som wij merkia kunne at Rijket i Norye ok oß mackt vppa ligger/ ok pa kunde falde/ badhe om gagn ok wandråde/ hwilket som Gudh ok S. Olaf wilde tilfögha/ Swero tha alle Riddara/ Swena/ Bönder ok Almoge met vpräkta händer/ vppa Gudh ok S. Olaf/ at wij ey rättare finnä kunne/ effter thy wijthe som Gudh oß leith ok gifwet hafwer/ än thet är Rijkens bestandelse ok Almoganom nytteligast at anama för. da

Hög-

Högboren Förste Konung Karl i Swerige til en fullmechtigh Konung ofwer all Norige/ ok engin annan/ epter then sambindelse ok kerligheet som laughlige waret hafwer mellan Norye ok Swerige/ ok bäggås thenne Rigens Inbyggiäre. Ty hafwe Wij nu alle menige Almogen som ther tha samman waro/ hyldat/ samptyckt ok anamat/ effter thy som oß meth laghom bör at göra/ för:de Högboren Första Konung Karl/ til war fullmächtegh Konung i Norye/ ok gifwitj honum wara fullmechtige röst til then åre/ at hafwa Konunga nampn/ ok Crono at bära öfwer Noriges Rige/ at vskadde allas theres sömd ok wyrdning/ som Gudhi ok Herra S. Olaf Konung/ ok Heilagra Nidroß Kyrckio ok Rikeno bör af honum at hafwa/ vthan helder fullkompna ok stadfästa alla then åro ok wyrduingh/ som godhom rättwijsom Konunge bör at wetta Gudhi ok S. Olafwe ok Heilägara Nidrosse Kyrckio ok Rikeno/ effter Noriges Laghom/ ok wiliom Wij honum huldner ok troner wara meth alla the lydno/ tienster ok schulder/ som hulder ok troner Almoge bör sinom rätta Herra ok Konunge at göra effter Laghom; Ok wart luther ok anned som oß thotte ther

mothe wara / at engin af the andra III. ther til fallen är Konung at wara nu i Norye. Thet ware lange thetta Bref at skrifwä / vthan thet findes i ena Skrifft / som the Artikla äro i sätte. Til sanninde her om / at thetta är alles Wara samtyckt ok fulbord / tha trykkiä thenne godhe Män sin Insigle for thetta Bref vppa alla Almogens wägna / swa som heta / Haword i Holmä / Wlf i Kallegardh / Sighurd Thorstenßon / ok Harald Jädwordzson af Slögör / Amund Gunnaßon / Anders Kopseßon aff Österdala / Kättil Amundson / Holte Gunnarßon / Gudhbrandh Simonßon / Hafftorn Bethorßon / Anders Bassaßon / Lodhen Wijkingßon / Palne Berlwenßon / Wärind Olaffßon / Amund Haralson / Erich Thorßon / Torkel Amundßon / Hans Könikaßon / Thore Sighurdson / Hagwon Olaffßon / Sigurd Staffanßon / Olaf Berthorßon / Petter Dyekn ok Endrids Clemitzon af Hedhemarkene ok Uplandom / skrifwit a dagh ok stadh som foresigs. Anno Domini M. CD. XL nono.

Arg.

Arg. Norſke Almogens a Romarijke före-ning i Vllingshoff om K. Carl i Swerige til dheras Konung / och icke K. Chriſtiern aff Danmark) den dhe vthſworet hafwa/ gifwandes K. Carl ſina röſt medh all then ähra ſom trygger och troen Almoge bör ſinom Konung göra etc. Dat. Vllinshoff/ fer. 3. int. Oct. Omnium Sanctorum 1449.

I Nampn Faders/ Sons ok thens heylaga Anda / ok i trauſt meth Jomfru Maria / ok hins heylaga Olaf Konungz/ ware Wort vphaf ok tröſt allom godhom Noriges mannom nu ok allan tijdh/ til alla godha luter/ ok meth theſſo vphafwe görom Wij menige Almoghen a Romarike witherliget allom them godhom Mannom / ſom thetta Bref ſee äller höra/ at Wij warom widh Vllinßhoff Tijßdagen näſt effter Alla Helgona dagh/ hördhom Wij tha/ ok ſaghom Bref ok menige Almogans af Hedhmarkenne ok Uplandom mwndeligha ok hijawärendes widerkennitz/ huro Höghboren Förſte War kære Nadege Herre/ Konung Karl i Swerige war i Hammar aa Hedmarkenne Löghordagen näſt effter XI. Tuſende Jomfrw dagh/ok war ther tha coradher ok ſamthykter *ExOrig.*

ok anammadher til en fulmektog Herra ok Konung ofwer alt Noriges Rijke af menighe Klerkerijths/ Ridderskapens ok Almogens röst ok wiliä/ som ther tha när waro ok i thera samhelde äro effter thy som theras eghit Bref vtwisar/ som the sielfwir aa Hedhmarkenne gyort hafwe. Talade tha til oß Welboren Man Her Eric Sämuntzson Riddär om samma ärande ok samthykt om wij noghon tijdh wordom athsporde/ at Konung Christiern af Danmark schulde Norges Konung at warda/ äller noghon tijd laglige tilkrafde för än somblige honum heymelige samthyckt hafde/ och Konunga nampn gifwet/ mothe war Norges Lagh/ menige Righesens Inbyggiarä radh och wiliä/ for hwilket Wij allä höghelige ney til sigiä/ ok aldrigh war hwarken Wart radh äller wiliä/ vthan af alle Wara fatige magt/ radh ok wiliä tha hafwom wij begäret Högboren Herre ok Förste Konung Karl i Swerige til Konung at hafwä/ ok ey Konung Christiern af Danmark; Vthan offta hafwom wij fatige Almoge vppa Romarike waret trängde ok trufwade til at samptykkia for:de Konung Christiern/ ok trughat sombliga af oß widh landrada sät/ til at insiglä them Bref pa alla Almogans wegna

mothe war Lagh ok wiliä. Hafwa ok mange godhe Mån här aa Romarike hört af Werdoghom Fadher meth GUdh/ Her Erkebiscopen i Troendhem/ tha han til Oslo foor/ ok mådan han i Oslo war/ at thet war hans fulkomlighet radh ok wiliä/ at Högboren Förste Konung Karl i Swerige schulde warda fulmektog Konung i Norige ok engen annar. Ok hwat siwyrdning/ trang ok widermödo for:de War Herre/ Her Erchebiscopen widerfors här i Oslo/ ok annorstadz sidan han af Aslo bortfoor/ om then olaglige Konunga kostning om Konungen af Danmark/ thet är manga Dandemen witherlighet. Badh ok ån tha for:de Her Eric Sämuntzson oß allan Almoghan aa Romarike sammanganga ok ranzsaka meth Wor frij wiliä/ som Wor Noriges Lagh vtwisä/ ok som wij wilia meth Wara Edha efterfölgia hwat Konung oß thotte nyttheligast at wara til Noriges Konung at hafwa Noriges Rige ok Inbyggiarom til wälfärd ok bestandeligheet. Gingom Wij tha samman all Menigheten ok innerliga räsakadom ok athwgdom effter thy som GUdh oß sinä nader gaf/ ok effter Wort yterste Samwith/ ok effter thy

S. Olafz Lagh ok Wor Heylagán Lagh bok vthskirir om Konungz kostning/ ok ofwerwogom ok ransakadom the Artikla som oß thotte Rikeno oc thes Inbyggiara macht pa läggia/ effter beggiás thenna Rijken Norge ok Swerige Samband ok lägelighet. Ok wordom ta alle ofwerens meth vpretta händer ok Wapnatake/ at Wij alle affsagdom ok vtsworom Konung Cristiern af Danmark/ok anammadom ok samthyktom Werdigan Högboren Herre ok Förste Konung Karl i Swerige til Wor fulmektogh Konung ofwer Norge/ ok gifwit honom Wara röst meth alla then äre ok wyrdning som thrygger ok troen Almoge bör sinom rätta Herra ok Konunge at weyta effter Lagom. Ok samthykkiá Wij alla the gärd ok skipan som Werdige Fädher Biskopa/ Prelata/ Riddara ok Swena ok all menige Almogen i Hambre aa Hedhmarkenne giort ok samthykt hafwa medh for:de Wor Nadege Herre Konung Karl/som theres Bref ther om giort nogh sielfft vtlwdher. Ok gifwa Wij honom Wara fulkomliga röst til then äre ok werdighet/Konunga nampn át hafwa oc Crono at bära ofwer Norges Rike/at oskadde alla thera sömpd ok wyrdhning/ som Gudi

ok

Herra S. Olaf Konunge ok Heylaghara Nidros Kirkio och Rikeno bör af honom at hafwa/ vthan helder fulkompna ok stadfästa alla then åro ok wyrdning som godom rätwisom Konunge bör at weyta Gudhi ok S. Olaf ok Heylagare Nidroß Kyrkio ok Rikeno effter Norgees Lagom och umbötha effter godhe manna radhe. Ok thy wiliom Wij honum huldner och troner wara methe alla the lydno/ tyeniſto ok vtſkulder ſom hulder ok troner Allmoge bör ſinom rätta Herra ok Konunge at göra effter Laghom. Til ſamninde här om at thetta är allas Wara ſamthykt ok fulbord/tha hengia thenne gode men ſin Inſigle för thetta Bref vppa allas wara wegnä/ ſom ſwa heyta/ Fenkill Hagworßon/ Guttorm Tyrghilßon/ Kolbyörn Tyrgilßon/ Kolbern Vawelßon/ Gulbrand Työſtolfßon/ Gunnar Olafßon/ Byerne-Geſter Halwordzſon/ Barghar Beneßon/ Harald Olafßon/ Steynar Haldorßon/ Sigurd Arnaßon af Näs Sokn Trydhiung/ Thore Haguonßon Tyrgels Tordzſon/ Torſtein Frodheſon/ Olaf Helgaſon/ Owind Torſon/ Hafftorn Thomeſon/ Owind Alfßon/ Tord Haraldſon/ Jon Laureußon/ Gunnar Gudbrandzſon/ Thore

Narwåson/ Sijmon Anderßon / Thore Almundzson/ Eric Jonßon/ Guttorm Ammdzson/ som skrefwet war i Vlinßhof Anno Domini MCDXL nono, feria tertia infra octavas Omnium Sanctorum, &c.

Arg. Norske Ständernes och Almogens Nordan och Sunnan Fiäls Bref til K. Christiern om Konungawalet i Norige/ at dhe icke willia hafwa honom för äthstillige skäl som dhe yptälla: Men willia wara medh Swerige om en Konung/ effter som dhe Rijken hafwa aff ålder sammanwaret i sämia och kärlek; Hwarföre dhe K. Carl i Swerige nu til Konung annammat hafwa -- etc. Dat Trondhem Månd. näst effter Clemetzmäßo.

ex Orig. JDer Högborne och Wärduge Furste och Herre/ Her Christiern medh Gudz miskund Danmarkz Konunger/ helsom Wij Almogen badhe Nordan Fiels och Sunnan i Norige/ Ewinnerliga medh Gudhi. Eder Nade kunnigt gidrande / at Wij hafwom forstandet i nakrom Edrom Brefwom/ som j synnerliga oß tilskrifwet hafwen / sa lydan-

lydandes/ at J skrifwe Eder för Norigis Konung at ware/ hwilket oß alle menige Almoganom öfwer Noriges Rijke badhe här Nordan Daffre Fiäll/ och sa Sunnan Daffre Fiäll tycker mycket vnderligen ware/ hwi J Eder sa skrifwen/ särdeles för the saker/ at wij aldrigh i ware daga warom ther til kallade Eder til Konung at wälia eller keste/ efter thy som War Lagh vthskyra/ och aldrigh war thet War godh wilie/ och aldrigh warda skal/ at J skole War Konung warda; Mäst förty/ at Wij görliga vnderstandit hafwom/ at J hafwe örligh medh Swerigis Rijke/ **och Norige och Swerige hafwe aff alder och ee i Sämie och kärlek samman warit.** Hwilken sämie och kärlek mellen förme Rijke aldrigh sönderslijtes skal emedhan Wij lefwom: Och hafwer GUdh thenne tw Rijke sa landfäst tilsammen foget längre än vpa IIII.c eller V.c mijler ändelangz/ hwart wedh annet: Skulle the nu athskilies medh twedrächt/ som Gudh förbinde/ tha ware thet mang otaligh Folkz forderf badhe til lijf och godz i baden thesse Rijken/ och enkannerliga i War fattige Rijke Norige; Ty är ther ingen waan til/ at thesse tw

Rijke skole nagē tijd i twedrecht athskilies med War wilie. Item, näste Sommaren efter/ tha War Nadige Herre och Konung Christofer dödher war/ Gudh hans Siál nadhe/ tha leet War Wyrdelig Herre ok Andelig Fader/ Her Aslack medh Gudz Nadhe Erchebiskop i Troendem oß Almogan här Nordan Fiáls forstanda at nogra af Rijksens Radh i Norige skrefwe honom til/ at han skulle komma til them til Oslo/ ta lethe Wij alle for:de Almoga här Nordan Fiáls bedie honom/ at han ingen Danskan eller Tydzskan skulle samtyckia i Norgis Rijke til Konung. Ty at Wij wiliom aldrigh i Wara dagha hafwa nagan Tydzskan eller Danskan Konung/ hwilket han oß tha stadheliga lofwade/ at han aldrigh Tydzskan eller Danskan Konung samtyckia wilde ouödder til Norigis Konung. Framdelis lothom Wij honom forsta och medhgafwom/ at Wij hälst wildom hafwa Her Sigwrd Joensson til Norigis Konung/ um thet kunde skee. En kunde thet ey wara/ tha hadhe Wij helst hafft Wan gamble Herre Konung Erich/ doch i sa matte/ at han hade strax komit in i Norigis Rijke/ och haldit fredh med Swenske Män/ och beskermat Oß for andre

Ware

Ware och wars Rijkes owenner. Hade thet och ey skedt/ at han hade inkommit/som for:wit staar/ tha wilde Wij strax hafwa Konung CARL af Swerige til Wan Konung/ och ingen annan. Seden hafwer for:de war Wärdige Herre/ Her Erchebiskopen radt oß och mange flere i Norige/ badhe medh sinom ordom och Brefwom ther til/ at Wij skulle samptyckie for:de War Nadige Herre Konung Karl til wan Konung och Herre i Norige/ och hafwe hördt och sedt ett öpet Bref medh hengiende Jnsigle/ som Noriges Radh och Män uthgifwit hadhe för:de warom Wärdigom Förste Konung Karl/ lydandes ord fran ord som J finne i ene Uthskrifft som här in uthi är lucht. Sedan thesse för:de gode Män sadant Bref uthgifwit hade/ tha sände för:de Erchebiskop Her Olaf Nilßon och flere af them/ mang för:de Wars Wärdugh Herres Konung Karls Bref hijt in i Rijket alt omkring til menige Almogan/ och radde allom Almoganom högelige til/ at Wij ju skuldom samtyckia Konung Karl til Wan Konung/ och ingen annen. Och hafwe Wij och forstandit/ huru Biskop Jenes/ och Her Hartwich Krumedike Ware uthsände af Noriges Radh til

Edher

Edher och Edhert Radh / um at forwerfwe en fredh emellan Edert Rijke Danmarck och Wart Rijke Norige/ och lofwade the högelige/ swore/ bebrefwade och befiglade i then tijdh ther vthöfwer/ at the intet annet wärfwe skulde/ än som for:wit stander/ och the ju ingaledes ther nagon Konung keese skulde. Sedhen komo the igen til Oßlo medh en storan Hådr af Edhert folck/ och wart sa beståltt/ at War för:de Wärduge Herre och Andeligh Fadher Erchiebiskopen/ matte ingeledes komma vthaf Oßlo/ hwarken til Siös eller Land; ther medh foor han bort medh Edert Folck/ och Ja/ sagde han/ och somblige af Noriges Radh Edher til Noriges Konungh vpa en olagligh stadh/ twert emot Noriges Lagh och Wart witskap och wilia. Sedan at alt sa tilgangit wart/ som for:wit staar/ tha skrefwe mestadelen af Oß Höghbornom och Werdigom War Herre och Förste Konung Karl til/ saat Wij begåradom af hans Nadh thet han wilde komma hijt in i Rijket til Oß/ som han och nu giordt hafwer. Framdeles hafwe Wij oc forstandit och somblige af Oß röönt/ badhe Biskopar/ Riddere/ Swåner och Almoga hår i Noriges Rijke / åre ganske swarefor-

förderfwede wordne medh mord / drap och roof / sedan J af nogrom faa sa olagliga til Norigis Konung keeste worden. Hwij sadhane fordårf och skadhe giordt år vppa Rijksens godhe Män / och medh hwars rade thet skedt år / thet wete wij ey. För theſſe for:de saker skuld och monge flere / hwilke Wij her ey vthi skrifwa kunne ; Tha hafwe Wij nu i Gudz nampn medh for:de Her Erchiebiskopen / Biskopa / Riddere och Swåner / her nu waldt / samtycht och Cronadh latedh for:de War Högboren Förste och Herre Konung Karl til Wan Nadige Herre och Konung öfwer alt Norigis Rijke / vppa then stadh / som war beskrifwen Lagh vthwijsa / som Rätwijser Konunger bör at wälias och Cronas / som år i Troendem. Alzmechtigh Gudh / Jungfru Maria / S. Olaf Konung / och alt Himmelrijkes Herskap unne oß honom medh lycke och gledi gedan och gamblan ath niute ! Item, hawe Wij och förstandet / at J mene Eder ware rätter arfwinge til Noriges Rijke / hwilket aldrigh bewijsas kan / medh warom rättom Norigis Laghom / at sa år. Item, Wij hafwom och forstandit / at i meenten komma hijt til Tronhem om S. Johannis tijdh näst-

Kom-

kommande/ hwilket Edher ey stort til nytte kommer/ om j sa görer. Fördenskuld j sinnen ther j sanningenne / at ingen then aff Almogen som i Norige boor / Edher nagon tijdh medh godh wilia hyller/ och matte ther aff komma en förderfwelig stoor skadhe vpa badhe sijder/ um i hijth kommen. Ty tycker Oß radh wara/ at j then reise aslaan/ och bedie wij Edher/ at Jwaren Oß icke thes ansinnige/ som ar emoth Warom Lagom och wilie. Wäre Gudh medh Eder Nadh badhe nu och jämpnan. Til sanning här um hafwom wij alle Nordan Fielß lathit trycht wart Landz Jnsigle för thetta Bref/ och these gode Mån sin Jnsigle som här effter nempnes/ vppa alle Almogens wägne Sunnan Fiellet i Norige. Scriptum i Trondem Mandagen näst effter Clementz messe aa förste aar Rijkis/ wars Norige Herre Konung Kals med Gudz Nadhe Norigis / Swea och Gotha Konung/ Kättil Amundßon/ Gulbrand Sigmundßon / Holel * Gunnarßon / Pafwel Jfwarßon/ Sunar * Brath/ Torsten Toreson och Per Bengtson.

* al. Haken.
* al. Stenar.

Arg.

Arg. Noriges Rijkes Bebindelse/ at wela hwar andra behielpelige wara medh Lijf och Godz til hwar andras fulla frijheet rått och wålmacht/ och hwadh det ena Rijket pågår/ anten medh örligh/ eller vth- och inländske manna vpresning/ thet skal them både pågå; Och medh hwad Herre eller Land thet ena Rijket sigh bebinder/ skal och thet andra thet göra etc. Dat. Oßlo Cal. Febr. 1482.

WIj Gunnar i Oslo/ Hans i Bergen/ Karl i Hamar/ meth Gudz Nadhe Biskobe/ Paal i Howedön meth samme Nadh Abboth/ Iwar Wijkingßon Prowest i Oslo/ och Noriges Rijkes Cantzler/ Erich Biörnßon/ Alf Knutßon/ Boo Fleming/ Kauthe Kawe/ Swen Galle/ Ener Flughå Ridder/ Jon Biörnßon/ Anders van Bergen/ Otte Matson/ Magnus Päderßon/ Guttorm Tield af Wapn/ Noriges Riges Radh/ nu förſamblede i Oßlo vppa then ene sijdhe; Och wij Swen Canick i Opsale och i Kyrckioherri i Stockholm/ Jenß Knutzon af Wapn/ Sweriges Radz fullmechtige Sendebud pa then annen sijdhå. Göre alle witterligt/ at wij nu i the helge Treſaldigheetz Naffn for theſse begges Rijkenes/ Sweriges och Noriges Ewigt

ExOrig.

Ewegt bäste och beständ skyld/vppa thet at swadan jemmerligh forderf och marfaldelige skade som thes werr langeligh waret hafwer/emellom thesse Righe medh Krigh oc örligh ind pa hwart annat matte aflegges och altinges afthalas/ och at vthlenske Män oc the Rigenes argeste wele/ skole ey macht hawe Rijgene oc Riigens Inbyggiare swa fortrycke oc fornedre/ som hår til giort hawe/ oc at Land/ Slott oc Lähn som fra hwart Riige i theme twedrecht oc söndring meth orätte åre frangangen/ matte helder til hwart Rijge igen komme/ta hawe Wij giort/oc med thette Wart nerwerendes Bref/ göre en kärligh oc wenlig Bebindelse mellom thesse twa Rijge/Norige oc Sverige/swa at Wij lofwe pa War gode Troo oc sanninden/ at Wij wele hwart annet trolige ware bestandige medh Lijf oc godz/ och hielpe hwart annet til sin fulle frijheet/ rätt oc wälmacht/ oc hwat thet ene Rijget pagaar/ antwigge medh örlagh eller nogre Vthlenske eller Inlenske wrangwise Manne vpresing eller anfächtning/thet skal them badhe pa gaa/oc hwart there thet annet behielpeligh at ware medh all troskab ok macht; ok meth hwat Herre eller Land thet ene Rijge

af

af theſſe tw ſigh bebinder eller fördägtinger/ thet ſkal thet andre ok ware i ſamme bebindelſe oc fördägting. Ty ſkal i thette Konungz wahl ſom nu fore ſtaar/ thet ene Riget intet paſlaa/uden medh thet annet Rijges Radz Rad. Thet wele wij alle trolige ok endrächtelige holde/ oc hafwe oförſömmet ok okränkt i alle ſine grene ok Artikle then Bebindelſe ſom mellom theſſe Rijgene giord är i Calmarn. Til ſanninden her om late Wij witterligh henge Ware Secrete oc Inſeygle för thette Bref/ ſom giort war i Oßlo Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Octuageſimo ſecundo, Calendas Februarii.

Arg. The Norſkes Bref til Swerige / om the Swenſkes förrättning hoos them: Dhen dagtingan i Calmare ſatt är begära dhe til Lödöſe flyttias för alla 3 Rikens belägligheet ſkull. Sända och några Articlar ſom the hafwa fätt briſt vthi i K. Chriſtierns tijdh. Siſt begära the twå myntare från Swerige Dat. Oßlo 1482. Kal. Febr.

SInceriſſimæ charitatis amplexus & inviolabilis pacis & concordiæ ſta-

bilimentum. Werdigeste och Werdige Fädre och Herre/ strenge Riddere/ Wälborne och gode Men/ Erlige Rigens Radh i Swerige/ synnerlige gode wänner och kere Bröder. Werdes at wete/ at Eder ärlige Sendebudh Her Swen Canic i Upsala och Kyrckeherre i Stocholm/ och Welboren man Jöns Knutzon woro hos oß i Oslo medh Edert Bref och Budskap/ hwilke som til all wenskap/ kärligheet och godh wilie lyder/ för hwilket Wij Eder storligh och kärligh tacke/ och wilie bade medLijf och Godz forskylle; så war Eder kärligh tilbiudelse Oß alle til stoor tröst/ hugnadh och glädi/ hwilket wij kunne Eder aldrigh fultacke/ hafwe Wij gefwit them med en Bebindelse bägges thesse twenne Rike til sönnerligh styrcke/ hielp och opretning. Hwilken Wij begäre at i fulkomlige stafeste och fulborde wele/ som Wij nu beramet hafwe/ bedie Wij Eder och kärligh/ at thet Möthe som J hafwe beteckt i Calmare/ matte förleggias til Nyelödese för alle trenne Rigens belägeligheet schuld/ at Wij motte fonge ett wisth budh och answar af Eder ther öfwa igen medh thet förste. Sende Wij och Eder nagre Artikle som wart Rike hafwer fon-

fongit brijst vthi i War Nadige Herre Konung Christierns tidh / bedie Wij Eder at J wele ware tramdelis förtenckt medh Oß / at Noriges Rike motte komma til en full frijhet igen / som nu myckit är förskingret och förnedret. Hwilke Artikler wij beslute i thette nerwarandes Bref. Bedie Wij Eder och kärligh / at J wele skicke oß en eller twa gode Myntere / ther ligger Oß stor macht vppa. Tacke Wij Eder och kärligh för all gönst och godh wilia / som J Wart Sändebudh Gottorm Tield bewisede. In Christo velete. Biuder öfwer Oß / som öfwer Edre kåre Brödre och Wener. Ex Osloja, Kalendas Februarij Anno Domini Millesimo Quadringentesimo Octuagesimo secundo. Sub secretis & sigillis Reverendorum Patrum & Dominorum, Gunnari Osloen. Johannis Bergen. & Karoli Hamaren. Episcoporum; Nobiliumque virorum, Dominorum. Erici Biörnßon / Alveri Knutßon / Gautonis Kane / & Svenonis Galle / Militum. Quibus omnes utimur pro præsenti.

Thesse åre the articuli ther Norriges Rige och thes Inbyggåre hafwe fanget bröst vdi i war Nådige Herre Konung Cristierns tijd och begåre förbetring ther vppa for en nogen Herre kesås eller samtyckes til Norgis Rige.

PRimo, at Orchnöyer och Hiälland/ som vth år pantet eller bort år gifwit/ kome til Kronen och i Nordmenne hender swa frijt och qwitt/ som thet war i Koning Christierns tijd/ then tijd han Norgis Krone och Rige anamede.

Item, at the hundrethe sterling march årlig aars/ som Koningen af Scottland plictig år in til Norges Krone for Schatt landen Söderöyer och Manöyer igen komme til Norges Rige.

Item, at Bahws antwardes frijt och qwitt til Norgz Rådz hand/ met told renthå och tilligelså/ som thet war then tijd Koning Christiern thet anamede.

Item, at Jißland antwordes en indföder Norges man/ och the Seglatz/ som til Jißland år aff vtlenske men/ år Norges rige til stor skade och forfang/ Norges Råd enthet atsporde affleggis.

Item,

Item, Skiden och Mydsyssle och all andre land och låen som bort är gifwit eller vthpantet/ kome igen til Norge Radz hand swa frij och obewaren/ som Wor nadige Herre them anamede.

Item, hafwe wij fonget skade och bröst i margehande made i war nadige Herres tijd/ Först at the som Norges Radh leydet och Fålet ind i Landet til meyneg landsens nytte och bäste äre röwet i Norges frij haffn och watn aff wor nadige Herres eget Folck/ och ware the gribne och sende til wor nadige Herre doch skedde ther enghen rett ower.

Item, åre kircker och klöster brenth/ Biscop och Prelate/ Riddere och Swene mörde och slagne/ och wart offte kert och aldri rett.

Item, mange skadeliga previlegia som i War Nadige Herres tijd vthlensche men åre gifwit Norges Rige til skade och forderwelse.

Item, mange skadelige reysär som Norgis Rad hafwer waret tilkallet vt aff Riget oc ther fore hafwe Rytzär och Hedinge giort stor skade oc mord ind pa Norges Inbyggare/ och thesse gode men aff Norge hafwe waret beswärede i the reyser/ tert vt arff och eigit och ther ower gifwit vth ytterste penning aff lånen vden alt affslagh.

Item, hafwer war Nadige Herre meget örlag och krijg paslaget ind pa rigenes Inbyggare Norges gode men ther til kallet vndan theris Radh och samtycke/ Norges Rige til stor skade och forderwelse.

Item, Norges Rijges skatt oc ränthå år vthaff landet fört och entet ther aff til Kronåns nytte tilwenth / och hwath Norges Inbyggiare och gode men hafwe fonget af sine fiende ther aff motte the enthet nyde.

Item, Kronens Kircker och läen forlånås vthlenske men/ och gode Clerke som åre födde af Riddere och Swene i Norge och thiänt hafwe i myn nadige Herres gard/ myste och ombare.

Item, hafwer och Norges Radh tijd och offtha waret bägerede mynter i landet oc wart them tijd och offtha lofwet och aldrig til thenne tijd framkommet.

Item, ware the vnge Herres Thiänere her i Samer vnder landet och röfwede och toghe fra Norges Inbyggiare och Oslo Borgare och andre flere/ aff hwilket lithen god wilige aff födes kan.

Item, år nu nyligen stor deel vthpantet och vthsett aff Norge Rijge then vnge Förstinne

ne Norges Rijges Radh icke at sport/ som oß nw nylige witherligt är/ hwilket Wij begäre til Kronen frij igen atkomme.

Item, hwar Wij kerde och clagede paVthlenske men/ ther matte oß engen rett widerfare vden wart altijdh forschathet/ och hwilken aff Norges men brödzlig wart / tha wart han swarligh rett/ och hafwe vthlenske men meget wald och framgong fonget i hans tijdh i Norge/ ytermere en noghen tijd til forne waret hafwer/ hwilket wij altijdh hobet hafwe at han skulde hafwe affstyrt/hwilke alle för.ne articuli och mange flere tycker oß ware moth breff och edh/ som hans nade och Danmarks Radh vthgifwit och besenglet hafwe &c.

Arg./Norske Radetz Bref til Swerige om vhrsäkt hwarföre the icke til seneste möte i Lödöse kommo: begära weta om någon annan Herredagh är belefwat. Tacke sedan för all godh wenskap/och bidia at Swerige altijd wille ramadheras bäste. Dat. in portu Jarnsöen/ die B. Petri ad Vinc. Anno 1482.

PRæmissis nostris sincerissimis, amicitia, reverentia & honore. Werdigiste/ Wärdige Fädre/ kåre Herre och

gode Wener. Wij schrifwede eder til nylige medh Werdige Herres/ Her Stens Smasir ende/ som Her ner oß wore/ war förfald/ at Wij ey kunne koma til thet Möte i Calmare/ som Wij tha gerne giort hafde/ mest för the Werdige Herrer af Daunmarch tilschrifwelser/ hwilke the oß tilbode/ at the hade assett then Calmare dagtingen/ och belefwet thet Möte i Nylöse at halde. Och finge Wij ey ännu andre Bref eller Bodh af them/ och Edre bref finge Wij sa seent thet Wij oß then wägh ey vdrede kunne / som Wij Eder tilförenne tilschriwit hafwe. Schrefwede the och ibland andre ärender/ at Wij schulle hafwe försaket them Calmarne dagtingē/ oc at Wij willde söke thet Möte i Nylöse medh them/ hwad heller Eder Sendebudh tijt komme eller ey/ hwilket Wij ey giort hafwe. Copiam af theris Bref sende Wij Eder innelucht i thette Bref/ ther J kunne Eder ytermere effter rette. Bedie Wij Eder kärlige/ at J werdes at schrifwa Oß til igen medh thetta wart Sendebodh/ hwad nu war förhädlet eller beslutet i Calmarne vpa Rikene wägne och om ther är nagon Herredag ytermer beramet at holle scholendes/ at Wij matte thet fa wete i tijdh/ och wilie

Oß

Oß ther til gärne rede/ och ingeledes försumme. Käreste Wener och Herre/ Wij tacke Eder för all kärlek och wenskap then J oß hafwe her til trolige bewist/ bediendes Eder at och ja framdelis wilia rama wart bästa/ hwilket Wij wilie förskylle medh all troskap och godh wilia. Her medh befallandes Eder Alzmetigen Gudh och Sancte Olof Konung. Scriptum in portu Jarnsöen/ prope Tonßberg * ipsodie beati Petri ad vincula, Anno Domini 1482. Sub sigillis & secretis Reverendissimi, Reverendorumque in Christo Patrum, Dominorum Gantonis Archiepiscopi Nidrosienſis, Johannis Bergenſis, & Elavi Staffuangarenſis, Episcoporum; nec non Dominorum. Johannis Smör/ Gantonis Kane/ & Svenonis Galle Militum, & Andreæ van Bergen/ Petri Karlßon Armigerorum, quibus in hiis utimur pro præsenti.

* 1. Aug.

Consiliarii Regni Norvegiæ.

Arg. Norske Rådetz Bref til Swerige / om the Danske Sändebudz werf til dhem/ at hylla K. Hans til Noriges Konung/ hwilket dhe vpstöto til dhes the Norske Slott worde Rijket igen antwardade som bortagne woro. Betyga och/ sigh gerna besökt Calmare Herredag/ hwar icke the Danske hade them tilskrifwit och sagdt at dhe then Herredagh afflagit hade. Dat. in Craft. Assumpt. Mariæ Virginis Anno 1482.

SInceriſſimis noſtris ſemper in Chriſto præmiſſis, ſalutatione, reverentia & honore. Kåre Werdigiſte/ Werdige Fäder/ Herrer och Bröder/ och besynnerlig gode Wener. Finge Wij nu her Worfru dag Aſſumptionis Eder kärlige tilſchrifwelſe medh Eder kåre medbroder/ Welboren Man Lindorm Biörenßon/ för hwilket Wij Eder kärlige tacke. Werdes J och at wete / at her wore nu til möthes medh Oß Werdige Fader i Gudh Biſkop Jacob Friis/ och Her Anders Nilßon/ Danmarchs årlige Radh och Sendebudh/ och werfwit til Oß/ at Wij wille hylle och anamme then vnge Herre fören fulmechtigh Herre och Konung i Norige/ och hafde the ingen macht eller befal-

ning

ning at antwarde Oß Slott/ Land eller Lään/ som fra Noriges Crone äre kompne/ eller andre Wore skade eller brist vprätte/ som Wij hafwe tilförenne för them beklaget. Ty gafwe Wij them sadane swar/ at thet stode Oß medh ingen motte at göre förän Wij wort Land och Rike frijt och qwitt igen hafwe i wor frij hafwende werie. Ner thet är fulgiort/ ta wele Wij late oß finne welwillige/ epter ty som the Tu andre Werdige Rijke göre/ Wij kunne them och ingen ändig swar at gefwe/ för än Wij wiste hwadh nu i Calmare beslutet warder. Hade Wij och gerne beseet thet Möthe/ hade icke Danmarchs Rad Oß tilschrifwit at the hade thet affseet. Och sade the som her wore för Oß/ at nu om S. Bartholomæi tijd schal sta en Herredagh i Köpnehaffn med menige Danmarchs Radh. Tha radde the Oß/ at Wij schulle hafwe wort bud ther/ tha lofwade the/ at the wille ware Oß behielpelige til alle vprettilse. Annet hwad som her war förhandlet mellan Oß/ hafwe Wij gifwit Eder käre medbröder tilkänne Lindorm Biörnßon. Her medh Wij Eder GVdh Alzmechtigh/ S. Olof/ och S. Erick

Konun-

Konunge. Sub Secretis & Sigillis noſtris. Anno Domini &c. 1482. In craſtino Aſſumptionis beatæ Mariæ Virginis.

15. Aug.

Johannes Bergenſis, Elavus Schauanganenſis,
DEi gratia Epiſcopi.
Otto Mathæi Armiger.
Regni Norvegiæ Conſiliarii.

Arg. Norſtes Bref til Swerige/ 1. Tackſäyelſe för den gode willie the Swenſke nu i Calmare bewiſet hafwe. 2. Berätta huru dhe offta hafwa klagat ſin briff och förnedring för K. Hans/ men få dher på ingen förbättring. 3. Gifwa til förſtå om Bahuus ſom Her Gidran Larßon innehafwer at Man aff huſe hafwer ſigh reſt emoot honom/ bekiagat hans öfwerwåld/ och begert hans affättning / hwarföre nu begiäres Sweriges Rijkes hielp dher til/ Dat. Bahuus die Bart. Apoſt. Anno 1482.

SInceriſſimis noſtris in Chriſto ſemper præmiſſis, amicitia, reverentia & honore. Werdigiſte/ Werdige Fädre i GWdi/ Strenge och Welbyrdige Herrer/ Riddere och Swene/ſynnerlige gode Wener

Tacke.

Tacke Wij Eder Werdigehet kärlige för then gode wilie/ som i Oß och Norigis Rijke nu i Calmare bewiste/ och altit för bewist hafwe/ begärandes kärlige/ at J wilde Oß tilbiude hwad ther war för handlet och beslutet. Werdes Eder kärligheet at wete/ at Wij hafwe tit och offta klaget för then Werdige Inge Herren/ och erlige Danmarchs Radh/ war och Rigens margfalleligh brist och förnedring/ och hafwe the lofwet Oß förbätring ther vpa fran then ene tijd til then andra/ som än giordes i Nyldse/ at Wij schulle nu om Bartholomæi hafwe wort Sendebodh til ey Köpennehaffn til thet Möte/ kuñe Wij ey merke när then förbätring wil fram koñe. Wijlhade nu förmodet Oß at faa Bahws igen til Norigis Crone/ och komme i then motte i thenne Landzenden. Kom tha Almogen straxt til oß i Malstranden/ man aff Huse/ och klagade Gudz klagan öfwer Her Jören Larenßon/ krafde och manade oß/ at the motte worde skilde wedh honom/ och försakade och swore honom schulle aldrigh meer schatte/ vthan heller fly hws och hemmen/ förety ofwer all then oret som han them longsamlige giort hafwer/ ta feigde han nu alle the sigh för oß beklagade. Thenne käremal som the hafwe

we oß beſchrifwen föregifwit / ther är ingen ende vpa) Bude wij honom offte til medh bodh och leigdebref / at han ſchulle koma til Wedermälis/och at wij wille thet afftala mellan honom och Almogen i thet beſte/ än han wille ingeledes til oß komma. Tyckte oß ta ſwart och omanneligit wara/ epter thet the hade ſigh ſa yterlige in til oß gifwit/at wij ſchulle öfwergifwe them vthan hielp och biſtond i theres jämmer och nödh. Ty hafwe wij nu i JEſu Chriſti nampn endrächteliga* dragit för Bahws/och honom ther inne beſtallet/och tenkie medh Gudz hielp och S. Olofs/ war rett fulfölie/ förlate wij oß ſtadeliga vpa then kerlige bebindelſe och lyffte/ ſom emillan ider och oß giord är/ at j wele ware förthencte/ at ſkicke thet ſa i eders Landzende her om kring / at wij motte fa hielp och biſtand om thet kan göres behof / förty wij hafwe thet vnderſtandit/ at Her Jören wenter ſigh vndſetning af Danmarch. Annars hoppes oß medh Gudz hielp och S. Olofz/ at wij wiliom thet wel vtholle medh honom/ther ligger oß meſt macht vpa/at thet blefwe förwaret wedh Elßborg och Nylöſe bade til Land och Watn. Kåre Herrer och Bröder/ ramer wort beſte/ſom wij

* add. al. med Almogen.

fulle-

fullelige troo och tröste/ och wij the ſligeſt trolige göre wilie hwar thet kan göras behoff. Hafwe wij och tilſkrifwit then Werdige vnge Herren och Danmarchs Radh om then ſak thet bäſte Wij kunne/ at the oß i war ret ey mißfalle. Her medh befallendes eder ware käreſte Bröder och Wener Alzmechtigh Gudh och S. Olof Konung. Scriptum apud caſtrum Bahws/ ipſo die beati Bartholomæi Apoſtoli, Anno Domini 1482. ſub Secretis & Sigillis Reverendiſſimi in Chriſto Patris, Domini Gantonis Archiep. Nidroſienſis, ac Reverendorum in Chriſto Patrum, Dominorum, Johannis Bergenſis, Elaui Staffangarenſis Epiſcoporum, nec non Nobilium virorum, Dominorum, Johannis Smör Regni Norvegiæ Gubernatoris, Erici Biörnſon/ Alfwar Kanuti, Svenonis Galle Militum, Johannis Biornßon/ Ottonis Matßon/ Petri Kalßon/ Guttormi Tield Armigerorum, quibus in his utimur pro præſentibus.

Regni Norvegiæ Conſiliarii pro nunc apud caſtrū Bahws congregati.

Argl

Arg. Norskes Bref til Swerige/ 1. Om the swar som the fått hafwa ifrån Danmark om Bahus belägring/at the then öfwergifwa skulle/ effter then blifwer hållen för en upresning/ och at Rijkens bebindelse här medh bröts. Men the hålla thet icke för upresning/när ett Rijke söker sin rätt innanlandz/ och thet förswara wil. Vthan the andre Rijken borde snarare hwar andra hielpa. 2. Om Bahus skulle länger i uthländske manna händer blifwa/ befares at så wel Swerige som Norige ther af skade hafwer / begärer förtenskul hielp af Westergiötland til thes uthförande. 3. Tycke the ey nyttigh wara III. Rijkens bebindning sker så oberedd här efter som sökes/ ty thet hafwer aldrigh uafft någon godh framgång. Script. apud castrum Bahuus / Fer. prox. post. Fest. Exalt. S. Crucis Anno 1482.

SInceriſſimis noſtris honore, reverentia & ſalute præmiſſis. Werdigiſte/ Werdige Fädher / kåre Herrer och gode Wänner/ Wij ſcrefwe Eders Werdigheet nylige til om then beſtalling her för Bahws/ hwilken Wij af nödh wägna trängdes at göre; Screfwe Wij och til then Wärduge Vnge Herren och Ärlige Danmarchs Radh uppa then ſamme tijdh/ och finge Wij theras Bref igen/ at wij ſkulle öfwergifwe thenne beſtal-

beſtalling/ hwilket wij ingeledes ſa ſtandende göre kunde/ mäſt för Almogens ſkuld/ vthan wij fa ſadana dactingen medh them/ ſom nu af Daumarch komende åre til oß/ at the antwarde Slottet igen til Noriges Crone/ och Herr Jörgen af farer. Theres Bref lyder at wij ſkulle her medh göre Vpreſning/ och bryte then kärlig bebindelſe emellen Rijken. An oß tycker/ at the ſom oß meßfalle och öfwerrätte her vdinnen/ om thet ſa ſkeer/ ſom rychtit gar/ åre the ſom bebindelſen bryte/ och then ewigh fredh; anners ware thet en ſkadeligh/ fred/ om hwart Rijke motte ey ſökie ſin rätt innan landz/ och förſware ſitt eigit Land och Tägnä. Och effter bedindelſen ſkulde hwart thet Rijke ware thet annet behielpeliget ther vdinnen/ och ey til förfang. Skal och Bahws lenger ware i Vthländzſke mañe hender/ tha ſtar thet til fruchtende/ at thet effter ſin belägligheet kan komme bade Swerige och Norige til ſkade och omak/ ſom the gode män her näſt i Swerige boo förfaredt hafwe oc thet wäl merkie kuñe; Wer digeſte Fäder/ Herrer oc gode Weñer/ then Artikel ibland andre beſrefwen/ at Try Rijkē ſkulde bebindes vnder en Konung til ewig tijd/ Tycker oß ey nyttigt ware/ at thet ſkee ſa oberadd/ förty thet

hafuer ingen god framgang hafft til theñe tijd/ och ware effter komande wilie doch wete theres synneste/ oc star til fruchtende/at thet matte komme tha til mere skade och större osämie. Bedie wij Eder kåreste Bröder och Wenner/ om thet kan behoff göres/ at J ware oß til hielp och bestand i ware retfärdige saker/ besynnerligen at thesse gode män i Westergötland matte komme oß til vndsätning. Wij förse oß til Gudz hielp och Eder/wij wele war rett innanlandz wäl försware. Her med befallandes Eder Gudh/ S. Erick och S. Olof Konunga. Scriptum apud Castrum Bahws feria proxima post festum exaltationis sanctæ Crucis Anno Domini 1482. sub secretis & sigillis Reverendissimi in Christo Patris, Domini Gantonis Archiepiscopi Nydrosiensis, ac Rerendorum in Christo Patrum Johannis Bergensis, Elaffw Staffwangarensis Episcoporum, nec non Nobilium virorum Johannis Smör, Regni Norvegiæ Gubernatoris, Erici Biörnßon/ Alffveri Knutzon/ Svenonis Galle/ Militum, Andreæ Van Bergen/ Ottonis Matzson/ quibus nunc omnes utimur pro præsentibus.

Regni Norvegiæ Consiliarii pro nunc apud Castrum Bahws congregati.

Vm Norges Biſcopzdö-me/ Slott/Fäſte och Städer.

Författat af Eraſmo Ludwikſſon då han i Jemptland wiſtades/ i Konung Johans tijdh.

Biſkopzdöme.

1. Trondhem Erchiebiſkopzdöme i Trondhems Lagen.
2. Hammer
3. Oſloo
4. Beren
5. Staffanger
6. Ferööö
7. Yſland.

Slott och Fäſter.

1. Stenwijkeholm i Tronhems (Lagen
2. Bärenhws i Beren
3. Wårdehws i Finmarken
4. Åkerſhws i Oſlo.
5. Båhws/

Städer

Trondhem	i Trondhems Lagen.
Bären	i Beren
Staffanger	i Beren
Hammer	i Hedemarken
Oslo	i Oslo
Tänßberg	i Bähws Län.
Oddewale	i Bähws Län.
Marstrand	i Bähws Län.
Kongelle	i Bähws Län.

Norige deles vdi ſa monge Land:

1. Trondhems Lagen
2. Hälgeland
3. Fiinmarken
4. Heedemarken
5. Solöyer
6. Romrike
7. Oſlo
8. Ringerike
9. Hadeland
10. Yßland
11. Hieltland
12 Beren.

Jemptelandz Beskrifning
til sine Tingzlagh/ Sochner
och Konungzgårder/ etc.
Af Eralmo Ludwikſſon författat
åhr 1575. den tijd han på Kongl. M:tz
af Swerige wegner der vppe wiſtades.

Jempteland är delt vthi 12. Tingelagh.

1. Ouike Tingelagh.
Ther vthi är 4. Sockner.

- Ouiken
- Hakos
- Bergr
- Myſkös

} Sockner.

- Råthan
- Klöfzſiö

} Cappelle Geld.

2.3. Sunda Tw Tingelag.
Ther vdi äre 5. Sockner

- Sunda
- Fröfzön
- Närderön
- Marieby
- Hallan

} Sockner.

Westerhus Cappellegield/ åre 3. Gårdar/ som lyde Sweriges Crone til/ och hafwe legat vnder Vpsale Domkyrcke.

4. Vndersåkers Tingelag.

Ther vti åre 4. Sockner.

- Vndersåker
- Åre
- Mörsild
- Karll

} Sockner.

5. 6. Öfwerdals Tw Tingelagh.

Ther vti åre 3. Sockner.

- Öfwerdal
- Alsnöön
- Markemar

} Sockner.

7. Rödens Tingelagh.

Ther vti åre 4. Sockner

- Röden
- Åß
- Aspåås
- Näßgatu

} Sockner

8. Lydz

8. Lydz Tingelagh.

Ther vti äre 4. Sockner

Lydz
Kyrckieds
Häggennäs
Fyllinge
} Sockner.

9. Hammerdals Tingelag.

Ther vti äre 2. Sockner.

Hammerdal
Ström
} Sockner.

10. Rauundz Tingelagh.

Ther vti äre 4. Sockner

Rauund
Forß
Häßiö
Helleßiö
} Sockner.

11. Räfzsunda Tingelagh.

Ther vti äre 4. Sockner.

Räfzsunda
Sundßiö
Bodßiö
Bräcka
} Sockner.

12. Lopne Tingelagh.

Ther vti äre 4. Sockner.

Brundsio
Lopne
Näs
Merieby
} Sockner.

Summa.

Tingelagh 12. vti hwart Tingelagh är en Ländzman.

Sockner 38.
Cappellegield 3.

Konungz Gärdar i Landet.

En på Frösöön heter Westanäker: I förtijden heet han Förberga.

Then andre i Undersäker heter Härdstadh. På förne Konungzgård på Frösöön pläger åhrligen stå en Marknadt Måndagen näst epter S. Gregrorij dagh/ som kallas Jemptemotet.

Häre-

Häredals Beskrifning

af

Eraſm. Ludwikſſon

giord.

Ther vdi äre Tw Tingelagh.

Förſt Sweg Tingelagh/

Ther vti äre 2. Sockner.

Sweg
Liſlehäredals } Sockner.

Heede Tingelagh/

Ther vti äre 2. Sackner.

Heede
Wemedal } Sockner.

Nägre Jemptelandz Stadger och och Bref ther af man ſee kan hu-

ru then Orten fordom vnder Upſa-
la Erckiebiſkop lydt
hafwer.

K. Håkans Vidimus och Stadfästelse öfwer Erchibiskop Nilses Stadga/ om Kyrkiona och Landzmanna Rätter i Jempteland/ angående. 1. Öyeras Sädeßtijonde. 2. Snörtijende. 3. Wixleoffer/ Kyrklegång efter Brudlopp och Barn/ item, för Lijkfärd, Wax och Offer. 4. Ingen Präst hafwe mackt något Offer uthfordra innan han tienst giordt hafwer. 5. Om Biskopzgiärd tå han kommer i Landet. 6. Om Altars Offer och Prästens tridiung

Ex Orig. Gamble Norstan.

Åkon medr Gudz miskunn Noreghs Konūgr/ son Magnus Konungs / sändir allum mannum thäim sem thetta Bref sia eda höyria quedin Gudz oc sina. Ver vilium at ther vitir/ at ver saam Bref Herra Nikulasar Archibiscops i Upsalum that er sua vattar. I nafne Gudz Amen. Se thet allum mannum kunnict at um Vätreñ äftir Jol/ tha er lidnir varo fra burdar tijd Vars Herra JEsu Christi thußhundrad vättra thriu hundrad vättra/ oc thrir vätr/ oc virduleghr Herra Nikulas medr Gudz miskunn Archibiscop i Upsalum kom til Jamtalandz / oc sira Ållándr Styrkarsson kom västan af halfu vars

Herra

diung ther af. 7. Om Präster kallas af Biskope eller Prowefte/ huru han thet lysa skal och tienst vppehållas. 8. Präster må ey sätti man af Kyrkio för Prowesta Bref eller böte. 9. Om Präster kiöpslagar wed Leekman/och wil ey betala / skal Prowesten skipa rätt them emellan/ glömer Prowesten skal han straffas. 10. Spiller Prester Kirkiobole sino af wanryckt/ bote ther för/ etc. Dat. Tunsberg/fer. 2.ante pentec. anno IV. Regni sui.

Gambla Swenska uttolkningen.

Wi Akon medh Gudz miscund Norges Konunger/ son Magnus Konunges/ sänder allom mannom/ som thetta Bref see/ äller höra/ helso Gudz oc sina. Wi wilia at j witin / at wij saghom Bref/ Herra Niclis Erchibiscops i Upsala swa lydande. In nomine Domini, Amen. Thet see allom mannom kunnocht/ at om Wintren äpter Jwl/ Anno Domini M.CCC.III.° Wyrdelikin Herra Her Niclis medh Gudz nadh Archibiscop i Upsala kom i Jemptaland och Her Erlend Störkarson kom Wästen af halfwo waars Haguon Norges Konung/ hittis thenne Rätter/ Kirkion-

Herra Hakoner Noregs Konungs/hittist theßer Retter Kirkna oc ländra manna a Jemtalande af siduänju. Fyrst haleghazst äitt at Korntiundir gräidizst i sumum Kirkium thridiungs tiundir/ en i sumum tuäirlutir tiundar sakar fatökra Kirkna/ oc thyrfftar lärdra manna. Af hwärri Ku/ oc af sim Gäitum mork smörs/en i sumum Kapellum tuär märkr smörs af huärri Ku oc sim Gäitum/thässakir sem fyr sägbir. Firir lios oc ofr i Pusada mäßo tuär alnar lereft oc firir that offr er Kona gengr i Kirkiu eftir Brudlaup alen/ en äftir sängär färd er Kona gengr i Kirkiu firir lios oc offr twär alnar/en alteris burd äftir vilia sinum. Firir lika färd ef vax oc offr fylgir simtän alnar lerefft/en ytan vax tolff alnar lerefft. En Hußkall hverr firir mala sin vm Paskar twär alnar/en legho Kona alen/ skal theßa skylldu Prästom alla gräida hver sem fong hafir til. En ef fatökt möter/ oc mißämr thäin vm gärdena/ tha skulu twäir skynsamer menn af Soknenne sia hvat sa madr ma orka/ oc äptir theira skynsämd oc sannyndum skulu bader lita/

oc

kionne oc Landzmanna i Jämptaland aff sidwänio. Först oc högst eet/ at om Korn tijond 1.
görs i somom Kirkiom tridhiungs tijond/ån
i somom tweluti tijond for fatigha skuld och
törfft lårda manna. Af hwarie Koo/ oc af 2.
fåm Geetom ena mark Smör/ ån i somom
Capellom twa mark Smör af hwarie Koo
oc fåm Geetom/for then sculd som fore år sakt.
Fore Liws oc Offir i Wighslameßo twa alna 3.
Lerept/ och for thet Offir tha kona ganger i
Kirkio åpter Brullop/ alin. Ån åpter
thet koma ganger i Kirkio åptir Barn/
fore Lius oc Offir twa alna/ån Altare
leghe åpter wilia sinom. Fore Lijkfärd oc Wax oc Offir fylgher fämtan alna Lerept/ oc vtan Wax tolf alna.
Ån hwar Hwßkarl fore mala sin om
Pasca twa alna/ån legekona alin/ scal
theßa sculda Prestom alla göra hwar
som ämpne hafer til/ån om mannen år fattiger oc mißämber them om the gerdenä/
tha skulo twe skynsame män af Socknine see hwat then man ma orka/ oc åpter
thetta skynsämd oc sannindom tha skulo
badhe aat lysta. Och scal thetta vtgöras/
om ey år lårept til/ i Smör/ i Skinnom/ i
Korn

oc skal thetta gráidazst ef áigi ero lerefst til/ i smöri/skinnum oc korne sva sem Prá-strenn ma adrum vt sália. Engi Prá-ster skal naudga böndr til nà andra at gráida/ Fyr en Práfstr häfir gort skylldu sina/ vttan hinn luke medr goduilia/ en si-dan minni Práfstrenn a at grádizst/ nu ef hinn hafir áigi grátt firir Paskar/oc hä-fir áigi retta sok mote at bera/ tha ma Práfstr hann vpp hallda. Sga oc um thet ar er Biskop kömr i landet. Gera bön-dr fiordungs korn oc höimáisi / thui at áins máira at thera goduili se/ oc i thäim áinum Soknum gráidizst thetta sem Biscop kämr til en äcki adrum. Ofir thet sem til alteris kämr oc til Bilata/ ta-ke Práfstr thridiung af/ en tvaluti täkr Kirkia/ vttan Biscop vili nokors kräfia af. Kan Práfstr kallazst af Biscopi eda Prestvaste / lysi adr en han fare brott i Sokn sinni a hwärium dägi/ er han fär häiman eda langt/oc biode thionasto sina folkeno adr. En ef hañ fär sialfs sins ärē-da/ lysi swa sem fyrr/ oc fae tha annan i stad sinn er thäim gerer skylldu ef hann kann längr at duäliazst brotto. Engi

Prá-

Korne / Swe som Prester ma androm wt
sålia. Engen Prester scal nödgha bönder
til oc andra wt at göra för än Prester haf-
wer giört bondå tiäniſta ſina / wtan hin wil
medh godh wilia än ſidhan mynne Prester
bonda vppa wt at gördt. An bonde haf-
wer ey wt giort fore Paſcha / och hafwer
ey rätta ſak mote at bära / tha ma Pre-
ster fore hanom vppehalda. Swa och
om thet aar ſom Biſkopper komber i Lan- 4.
dith / göre Bönder en halfwan Span korn
hwar thera och ena bugha höd / meer om
thet thera godhwili är. Och i them ſok-
nom göre thet ſom Biſcoper komber til / 5.
än ecke i androm. Offir thet ſom a
altare komber och til Belethe / taki Preſter
tridiunn af / än twåluti take Kirkia / wtan
Biſcopper wil nokot kräfwia af. Kan Pre- 6.
ſter kallas af Biſcoppe åller Prowaſte / tha
lijſe thet för än han af ſtadh far w Soku ſinne /
hwilkin dagh han heman far / håller huru
langt han fara ſcal / oc biudhe tieniſt ſina förſt
folkena. An om han far ſiälfs ſins åren-
de / lyſe ſom för är ſakt / oc fae them annan i
ſtadh ſin ſom them göre tiäniſt / om han kan
länge dwälias borte. Enge Preſter dirf- 7.
wis oc

Präſtr dirfizſt at hallda vpp a Paſka dagh/ eda ſätia menn/er Kirkiu vt/ ſakar ſyſlu manna/ Prowaſt eda bodordz/ vtan Prowaſtens opet bref oc bod ſe firi/ en hwer ſem adruvis gerer äfter thui ſem kuol hins er ſum firir uerdr/ſkal Preſtenn ſa böta ſem gerer. Engi Präſtr dirfizſt oc at rita or landeno i thäim ſakum ſem rett landzens prof häfir a veret/ gerande äins ſins vitni ſwa at okr thrätto manna/ſwa ſem hwar vil fordazſt pinu. Kunnu Preſter gera ſkulldir vior Läikmenn/ oc vilja äigi gräida ſidan i maldagha ſättom thera i millum ſe ſäkt Profaſte/ oc gere hann rett af theßo oc a allu adru er a lärda menn verdr kärt äftir thui ſem Läikmenn i landzens rett gera adr vm Kirkiu rett/ en ef Prowaſtr glöymir oc gerer äigi ret af/ tha gerer haun ſok ſina/ oc ſkal theß won äigha at haun fae pinu firir. En ef Präſtr ſpillir Kirkiu bole ſinu af vanrökt ſinni/ huſum/ gardum/ edi akre/ ſe ſkylldughr at böta äftir godra manna vitniſßburd ſem ſkade virdizſt Kirkiunni gort. En ef Prowaſtren gerer äighi rett af/ tha gerer han ſok ſina ſem

fyrr

wis oc halda vppe om Pascha dagh/ åller sätia man af Kirkio for Prowasta/ Syslomanna åller Ombutzmanna skuld/ wtan Prowastens opit bref oc budh see fore. Ån hwar som androwijs gör åpter thy som hans hinder ar som hindradher warder/ scal Präster böta som hanom hinder gör. Engen Prester dirfwis ath scrifwa w Landeno i them sakom/ som rät Landzsens prof hafwer a warit/ görande af ens sins witne swa at han öker manna trätto/ swa framt han wil fly pino. Nw kunno Präster köpslagha widh Leekmän/ och wilia ey betala i foresagdom dagh thera myllom/ sighi thet fore Prowasta/ och skipe han honom ret af thäßo och allo andro som a lärdha mån wardher kärt åpter thy som Leekmän i Landzsens rät göre före om Kirkio rätt. 8.

Ån Prowäster glömer och gör ey rätt ther om/ tha gör han sik sielfwan sakan/ oc scal thes wogn hafwa at han fae ther pino fore. 9.

Ån Präster spiller Kirkie bole sino af wanrykt sinne/ Husom/ Gardom åller akir/ wari skyldugher at böte åpter godha manna witnisbyrd som skadin wyrdis Kirkionne giorder. Ån Prowaster gör ekke rät ther om/ tha gör han

fyrr er saght. Nu af thui at ver gatom ädgi at sinne ifir seth thau mol sem ther letot kära firir oß/ sakar mikillar fiolskylldu varrar um naudsyniar Rikisins/ vilium ver oc biodum at ther haldet alt thet sem Herra Niculas Archtbiscup i Upsalum hafir skipat äftir thui sem thetta hans transcriptum vattar/ thar til sen Gudh gefr oß that tom at ver mättem tha skipan a gera sem ydr mätte sielfum väl lika. Var thetta bref gort i Tunßberghi Manedagen nesta firir huita Sunnu/a setta are Rikis wars. Herra Ake Kanceler war insigla-de. en Thorstäinn Thorstäinßen ritade.

K. Hä-

ſik ſak/ ſom för är ſakt. Nu for thy at wij gaatom ey aath ſinne ofwer ſeet the maal i loten kåre fore oß/ fore ärindes ſkull/ wiliom och biudom wij at j. haldin alt ſom her Niclis Erchiebiſcop i Upſal hafwer ſkipet/ ſom thette hans tranſcriptum vthwijſar/ ther til Gudh gifwer oß thet toom/ at wij matwm the ſkipan a göra/ ſom idher matte ſiälwom wäl lijka. Datum & actum caſtro Tunsberg feria ſecunda ante Pentecoſtes, anno VI.° regni regiminis noſtri. Her Aake Canceler war inſiglade. Torſten Torſtåßon rithade.

K. Håkans Stadfästelse på förenämde Bref om Jemptelandz Tionde och Prestogiff Dat. Burgum hilge Likamma affton.

In Orig. HAkon meder Gudz nadh Norges ok Swija Konunger/ sendir ollum monnum i Jemptalande quediu Gudz oc sina. Ver wiliom at ther vitit/ at Vir oc Radh wart saghom oc inwyrduligha ifwerlaasom transcriptum af eino brefwe heiderliks Herra/ Herra Nichulaßar Erkibiscops af Upsalom vnder Jnzighli wyrduligs Höfdinghia forfadhurs waars Herra Hakonar med Gudz nadh Noregs Konungz/ sonar Magnusar Konungs/ i hwerio transcripto wer vnderstodhom at adernemder Herra Erkibiscop af Upsalom hafde eina skipan med ijder gort vm idra tighiunda gård oc adra/ tha luti sem honom oc Prestonom ijdrom bär af ijder oc ijder af thäm. Ok af thy at adernemder hofdingi forfadher waar Herra Hakon Konunger hafde santhykt tha sama skipan medh thy sama brefwe/ som thetta wart Bref er mäder fäst/ tha wiliom wer oc stadhuga haldom tha sama skipan Herra Erchi-

Erchibiſcops til thes GUdh gifwer at wer oc Raadh wart mughom thär nokra adra ſkipan a göra / ſom ijder oc landino matte nytſamlegt wära. En fulkomligha forerbyudom wer Prowaſteuom her medh ijder oc adrom lärdom mannom ijder at thyngia ifwer adernemda ſkipan Herra Erkebiſcops. Swa byudom ver ok ijder / at ther under enga thyngſlo ganget / adra en her til wäret häfwer wmfram then ret ſem ther hafwet her til hafft a Kirkiunar wegna. Var thetta bref gort i Bergwm Helgha likam afften a XXIII. are Rikis waars Noregs / oß ſealfwom hiauarendom.

Erchiebiſkop Hemmingz i Vpſala Vidimus, på ett Lagmans Faſte Bref i Jemteland/vppå vfrehvlla Eng ſom Her Twinder Präſt a Lyth galt Biſkop Nils för ſin brott 40. Marka ſaak / hwilken ång be.te

Ex Orig.

Gambl. Jemptel. Orig.

HEminger med Gudz miſkun Erchibiſcop i Upſalum/ ſendir allum thē ſäm thetta bref ſia äda höyra/ q. G. ok ſina. Ver vilium ydr kunnikt göra at ver laſum bref undir godra manna inſigli oſkadat oc oſpellat ord äpter orde ſa vattande ſem her ſäger. Allum mannum them ſem thetta bref ſia äda höyra/ſändir Olafer Ribber oc Serker Andres ſon/ oc allir adrir ther ſem Jemptaland byggia/ q. G. oc ſina. Viliom ver allom mannom kunnikt gära/ at a almanna Thingi i aſe oß hia värandum galt ſira Twinder Preſter a Liti/ virdulägbum Herra Nicholaſä Archibiſcupi af Upſalum for ſin brot/ ägn tha ſem heiter Vfrihilium XL. marcha kop med allum til laggum när garde ok fiarren/ ok galt han hana medh faſtum oc fullum ſkälum. Vura theßir faſtar at/ Olafer Ribber/ Suärker

be.te Erchebiſkop Nils gaf vnder Stogona a Nagſunda Skoge och Skogakarlenom / ther til ewerdeliga gafuo / at vppehalla ther medh fattigom reſandom mannom. ſine Dato.

Gambla Swenſka Verſ.

HEminger medh Gudz miſkund Ärkebiſcop i Vpſalom / ſender allom them ſom thetta Bref ſee eller höra Gudz helſo oc ſina. Vi wiliom idher kunnokt göra / at wi Bref under godra manna Inſegle oſkadat oc oſpillat ordh epter orde ſwa liudande ſom her ſtar: Allom mannum them ſom thetta Bref ſee eller höra / ſendir Olafwer Ribber oc Serker Anderſon / oc aller Almoge ſom i Jämptaland byggia / Gudz helſo oc ſina. Wiliom wi allom mannom kunnukt göra / at a almanna Tinghi i Aaſe oß närwarandom galth her Äwinder Preſter a Lijth werdelikom Herra Nicliße Archebiſcop af Upſalom for ſin broth / dugh the ſom hether Yfwrehylium for XL. Mark medh allom tillaghom når gaard oc fiärren / oc galth han hona medh faſtom oc fullom ſkålom. Oc wara theße faſtir aat / Olafwer Rib-

ker Andreßon/ Gudthormer Olafſon/ Haluarder Logmader/ BionGäyſa/ Aiuinder Stafurbugin/ Ketil Jonßon/ Rolver i Thrättagärdå/ varo thäßir aller retter laga faſtar bådner oc til täkner ſua bårom ver oc thås vithne at ſanni virdu lägger Herra N. Erchibiſcup at Upſalum gaf hana undir ſtufuna a Rafunda Skodde oc thare ſtouukarle oc hans ärfingiom at åvenlägare giof hunum til uphäldis/ oc allum fatäkum mannum thē ſem thär koma til åå mådan han oc hans ärfingiar gäta thi uppi haldet. tha oc en hans ärfingiar vilia ſkipta oc taka thar thrätta um/ hwilikin ſkal umrada/ åda genger theim fatäkt a hender/ ſa at thäir gäta ey uppihaldet/ tha ſkal Upſala Ärchibiſcop ok hans Capitulum radda at ſätia than a/ ſem han uil. Nu til ſanſt uithnis burda/ tha ſetlom ver fyre vaar Inſigli ok Landſens.

Erchieb.

ber / Serker Anderßon / Gothormer Olaſſon / Haluarder Laghmader / Biön Göyſa / Aywinder Stafwerbughi / Kätil Jönßon / Rolwer i Trättegarde. Theße woro alla lagafaſtir til bidhna oc til takne / ſwa bärom wi och thes withne at ſann werdeliker Herra Her Niclis Archebiſcop af Upſalom gaf hona under ſtoghona a Raghunda ſtoghe oc ſtoghakarlenum ther oc hans arfwingiom til äwerdelika gafwo hanum til upphäldis oc allom fattighom mannom them ſom ther koma til / å mäthen han oc hans ärfwingia githa henne ey uppe haldit. . . . . .

. . . . . .

tha ſcal Upſala Archebiſcoper oc hans Capitulum rada at ſäthia han aa ſom the wilia. Nu til ſan withnisbyrdh / tha ſätthom wij war Inſigle oc Landzens for thetta bref.

Erchieb. Hemmingz Dombref emellan Presten och Sochnefolcket i Alltzne om en vthgifft kallas Biskopzstooel/ den Presten wil hafwa af Sochnen så offta Erchiebiskopen dher Visiterar: men dhe för samma skatt wilia wara frij/ effter dhe köpt hafwa en Gård som är halfwa Berte ägor vthi forme Alltzne/ och gifwit Presten för samma Skatt. dherföre dömas nu Sochnefolchet för samma Skatt frij och för Geta smörßmala etc. dat. Jempt. S. Pauli Conversi. affton åhr 1346.

Dansk vthtolckning på Pergamẽt.

Alle som dette nerverendis Bref see eller läse/ önskar Hemmingh af Gudz naade Archiebiskob i Upsala/ ewigh saligheed i Gudh wor HErre. Skall i wide at naar wij Anno 1346. dagen epther Sancti Pauli Conversionis, visiterade i Jempteland hos den menighed i Röden/ daa fremsatte wore kiere börn Sochnefolket i Alltzne vdi Dom och Rette for oß/ at Her Hans/ som war deris Prest/ hafwer dennom her til willet molestere ofwer en vtgifft som kalldis Biskopstoel/ hwilken andre Indbyggere i Jempteland af gammel thid hafwer werit waan at gifwe sine Prester/ naarsom helst den Werdige Fader i Christo Her Archiebiskop i Upsalla (huohellst hand i sin thid kunde were) Visiterede hos dennom. Och hafwer de sagt sigh til sadan vdgifft

gifft och thyngsell ingeledis våre thillbunden/ eptherdy for:ne Sognefolch hafwer kiöpt en Gard/ som er halfwe Berje eyer udi for:ne Alltzne medh alld sin thilligellse når oc fier inteth vnderthagendes/ for Penninge 90. mark Jempske/ den ene hallf part af Penningen er af Kyrcken/ och then anden half part af Sochnefolchet der samestedz wdlagt til same Prästins i Alltzne hans bord/huo helst der i sin tid boe eller vere skulle. Och hafwe hanom dette beskicket thil att ewerdelig nyde/ bruge och behalde. Saa at de skulde were frij fra den thiende som kallades Getasmörmaala/och disligest aldiellis frij och roligh fra den for:ne wdgifft Bischopstoell/naer den same god Herre Archiebiskop monne visitere i Jemptland. Therfore epterdi disse throfaste folch hafwer aflagt och afhendt sitt godz til Presten/ofwer hwilken sagh wij udi besönderlighedt hafwe annammett disse thuenne Erlige Dannemendz Eed/Ördar Bungga och Esbiörn i Thangeraas/ saa at wij befinder Alltzne bönders bekiennelse sandferdigh at were. Daa dömme och forordne wij/at Presten thil for:ne gield Alltzne/som i fremtijdenn skal blifwe boendis pa for:ne gard vdi Berge eyer liggendis/ skal

epter

epter denne dagh for ingen deel fordriste sigh thill at molestere eller beswäre sitt Sogne folck ofwer den forne wdgifft Biskopstoel och Getesmormaal/ beskickendis dersom Presten i Alltzne siddermere emod denne vor forordning nogit vil forsöige/ dett daa were forfengeligt och machtlöst. Datum Aar/ daug och rum som

---

Arg. Arfwid Sigundsons Lagmans i Jemptland faste Bref på en Jord som Ansastö heter/ hwilken Her Gudbrand Helgason köpte för

Ex Orig. Gambl Norske Dr.

Allum mannum thäm säm thetta bref sia äda höyra/ senda Arfinner Sigurdar son Logmader i Jamptelande/ Gunni a Röastadum/ Juar Arnason/ Gudbrander Sigurdarson q. G. oc sina. Vär gärom yder kunnikt/ at odensdagē nästa äpter Paalsemässu um Väteren a XIIII. are Rikis vars virduligs Herra Magnusar medh Gudz miskund Norägs/ Suya oc Goäta Konungs vorum vier i Retstofune med Herra Guthorme Helga syni Syslumanne i Jamptalande hia stofukarlenom a Rafndom

som forſkrefwitt ſtaar. Wnder Wort Zignette.

Att dette forſtrefne er en rett Copia af ett gammelt Archiebiſkops bref/ lydenndis ord fra ordt ſom forſtrefwit ſtaar/ dett bekreffter Wij eptter.ne Olluf Nielſon Paſtor i Beiſtaden/ Jens Michelſon Stigt Skrifwere i Jemptland/ ombedendis Niels paa Eed och Hallword i Bleecaaſen medh woris Zignetter her wnder hengendis/ deris Zignetter thil witterlighedt.

---

pte för 24. Mark/ medh förordom/ at Jord for:da ſkal åwinnelika liggia under Cappellet i Ragunda Skoge. Dat. åhr 1346.

Gambla Swenſka uttolkning.

Allom mannum them ſom thetta Bref ſee eller höra / ſenda Aruider Siugurdeſon Laghmader i Jämptalande/ Gunni a Röaſtadom / Jfwar Arnaſon/ Gudbrander Sigurdaſen Gudz helſo oc ſina. Wi görom ider kunnokt/ at Odensdagen näſt epter S. Pawels dagh om Winthren a XIIII. aare Rikis wars nadogs Herra Magnuſſa medh GVdz miſcund Norges/ Swea oc Gotha Konunx/ warom wij i Rethſtofwom medh Herra Gothorme Helgaſyni/ Syſſlamanne i Jämptalande när Stoghukarlenom a Raghende/ oc hördom

fndom oc höirdom á at fyrnámdir Herra Gudhormer Helga sun gaf Lodhne Thores syni IIII. marka Kaup oc XX. i jord theri sem ansasiör háter/ oc ligger medh jord Eilifs i ansio medh allum lánándom sám til hafa lággit frá forno oc ny innan gardz oc utan/ frelsa oc akeralausa firir hvárium manne/ máder them háttá at fyrnámd jord skal ávenlágha liggia undir Kapellina a Rafunda skogge/en Loden oc hans árfingiar skola frialsliggia byggia oc bála oftnámda jord á mádan thair thiona optnámdre kapello. Varo thássir fastar at: Peter a kolstadom/ Jorsúdr Vástávind/ Thomas a Flanne/ Roalde i Hamarsgarde/ Thofá a Hvárfsá/ Biorn a Nási/ Eßbiorn i duipvik/ Ulfer i Nárda. Oc til sanst vithnis burdar varar hia váro/sáttom ver var Insigli fyrir thetta bráf ár gort var a dági/ará sám fyrsägger ok til sanst vithnis burdar/ tha sáttom vár vaart Insigli fyrir thetta tranſcriptum ár gort var Anno Domini M.CCC. XL. VI in feſto Agathæ Virglnis.

En Ran:

dom aat for.de Herre Gudbrander Helgason gaf Lodhne thores syni XXIIII. mark for jord som Ansasyo hether/ oc liggher med jord Elefs i Ansasyo medh allom tillaghom/ som ther tilleghat hafwa fraa forne oc nye/ innnan gardz oc vthan frija oc okäralösa for hwariom manne mz them forordhum/ at for.da jordh scal åwinnälica liggia under Cappalet a Ragundeskoge/ oc Lydhen oc hans ärfwingia scula frij byggia a nempde jordh a mädhen the tiäna for.de Capelle. Theße waro taste aat/ Peder a Kolstadom/ Järunder Westanwid/ Thomas i Flanne/ Ragualder i Hawarsgarde/ Tofwe i hwärsase/ Biörn a Näse/ Eßbiörn i Diupwik/ Wlfwir i Närda/ oc til sanne withnisbyrd thet wi ther när waro/ sätthom wi wart Insigle for thetta Bref som giort är Aar oc dagh som forskrifwat staar/ oc til sanna witnisbyrd tha säthiom wart Insigle for thetta tranſcriptum, som giort war Anno Domini M.° CCC.° XL. VI in festo A. gathæ Virginis.

En Ran-

En Ransakning och Wittnestrift om then Jordalott Vpsala Domkyrkia fordom ägde i Forsa i Jemptaland.

Ex Orig.

ALlum monnum theim som thetta Bref sia eder höyra/ sender Nichilas Peders sun Syslumader i Jemptalande profast Peter a Rödene Lafranz Gunnason Laghmader i fyrsagdu Lande/ oc Olafwer Hakonarson/ q. G. oc sina. Yder se kunught/ at a Kyndilsmesse aftan a siounda are oc tuttughra Rikis vars virdulegs Herra Magnusar medh Gudz nad Noregs/ Swyia oc Skane Konungs/ varom ver thar hia i Kirkiu stofunni a Forse/ oc Höyrdum a at var andleghär Fader oc virdoligher Herra / Herra Hemmingar medh Gudz nadh Erchibiscop i Upsalum spurde Thorallder a Forse huorso mikit han atte i Jordenne medh honum sem a Forse hettir / kendes tha Thorallder fyrnämdar thar fyrir oss oc marghum adrum godom monnom/ at Upsala Kirkia a apter medh honum fiordeungan i fyrsagde jord bade i akre oc enge tufft/ oc twnholt oc haga/ oc i allum thäim lunnendum sem til liggia oc leghett hafwa fra forno oc nyiu/

oc nyju vttan fiskina. Oc til sanz vitnisburdar settum wer var Insighli for thetta bref/ er gordt var i stad/ deighi oc are sem fire seighir.

Arg. Een Witnesstrift om Haga delo mellom Hagnastada och Wambastada/ och Sydragard i Brunsloo Sochn. Dat. K. Magni 37. Regimentz åhr etc.

Ex Orig.

Ylom moñom theim sem thetta bref sia edr höyra/ seinda Nichulas Peterßon Syslumader i Jemptalande/ Lafranz Gunnaßon Loghmader samastad/ oc Agmunder Profaster i Hambradal/ q. G. oc sina. Ver viliom yder kunnikt gera/ at a Odhänsdaghen nesta esster Gregorii a siounda are oc tuttughta Rikis vars Virdeleghs Herra Magnusar mz Guds miskun Noregs/ Svyia oc Skane Konungs i Setstofunni fyrir Berghi i Fröysöy/ kommo fyrir oß a steimun af enna halfu Nichulas Peterson fyrnemdr af Konungsens veghna/ oc af annare halfu Agmunder Profaster af Archibiscopsens vegna af Sydragardhe oc Herra Mickiel a Kyrkunnar veghna i Brun-

flom um Hagha deilo meillem Hagnaſtadha oc Vambaſtadha oc Sydhragards i ſammo ſokn. Geingo tha fram fyrir oß twer gamble men af Brunfloſokn/er ſwa heita/Thorbiorn Kille oc Örnulfwer a Opo/ oc ſwero ſwa fullan bokar eid/ at Sydragarzmadren fyrnemder a i Hagha mz fyrneindom Hagnaſtaz mannum oc Vambaſtazmann/ horngang oc hofgang/ tymberhegh oc trodhegh/ oc ekki meira. Oc til ſant Vitnisburdar ſettum vier var Inſigli for thetta bref er gort var i ſtad/ deighi oc are ſem fyr ſeighir.

Arg. Jemptelandz Boernes Förſäkring på 600. mark Swenſka ſom dhe geldſtyllogе åre til Her Jöns Nilſon Domproſt i Upſala/ på Domkyrkiones wegnar at betala af dhe 1000. mark ſom Drottn. Margareta pålagt hafwer/ hwilka Penningar dhe loſwa til Martini tijd betala eller uppfylla allan Skadan etc. Dat. Mondwijk i Bräckaſokn åhr 1410.

Ex Orig. THet ſkal allom mannom witherlikot wara/ſem thetta bref höra eller ſee/ at wi Karl Pädherſon/ Joani Sän-

dom

dom/ Joan i Bara/ Tyllogh i Östanaar/ Eskil i Sunbarghum/ Karl Bardhson/ Thorger i Moo/ Joan Dale/ Sighurdh a Berghe/ Thomas i Bergxwijk/ Gunne i Sätrum/ Widhiärk i Gardhamar/ Gutzörm i Aghnahal/ Olaf i Skala/ Halwardh i Klisio/ Östin i Hoghramo/ Olaf i Vngrufue/ Olaf i Älf/ Swärker i Bakka/ Thorger i Wijk/ Andres i Häg/ Jacob a Aaß/ Slodhe a Sillabakka/ Niclis i Gijslaas/ Laurens i Vpland/ Niclis i Okkadha/ Rollef a Moo/ Ottar i Ottarsio/ Vibiörn i Thoot/ Berse i Forsom/ Alfuer i Stadh/ Thowe i Kolaas/ Joan a Bakka/ Henrik i Nidragardh/ Tronder i Slattom/ Erik i Tiwdhestadhum/ Swen i Atberghum/ Olaf a Moo/ Rollef i Vpgardh/ Claws i Oknom/ Östin i Thangaraas/ Thörkil i Aslo/ Thörkil i Sudheraasum/ Ragwald i Almaas/ Thorbiörn i Bredhaby/ Pether i Faranäghld/ Olaf i Thrulzaas/ Joan i Gräfftom/ Anders Kroker/ Arne i Fornaby/ Jngelder i Hästum/ Kätil Hokson/ Anders i Wijkom/ Olaf Hamundson/ Niclis a Hall/ Pether i Hölene/ Biärmodh i Trappanäs/ Sigurdh i Myklaas/ Amund Bagge/ Thiwadh i Westanö/ Pa-

mal i Dighranäs/ Gunnar i Aarwijk/ Jon i Ängiom/ Helghe i Gilleraas/ Thore a Rast/ Odhger a Grötlösa/ Redhar i Genwallum/ Wilkin i Stokkom/ Bryniölf i Waghlem/ Olaf i Tandom/ Hemming i Ösan/ Helghe i Rödhestadum/ Niclis i Höliom/ Ysaak i Bredhawagh/ Olaf Biwrson/ Pether Brudson/ Ottar i Haudogha/ Olaf i Kalpastadhum/ Sighurd i Wijk/ Arne i Goksio/ Thore Flater/ Haquon Sighurdson/ Claws i Ström/ Pether i Tillimgraas/ Breswen i Filinge/ Pether i Krangedhe/ Olaf Bost Biörnakarl/ Sewaster i Hambre/ Erik i Näs/ Biörn a Aas/ Olaf i Ansasio/ Olaf Ylianson/ Aswid i Stowne/ Joan i Briniom/ Jenis i Odhinsal/ Sigfridh i Opa/ Gumme i Gryten/ Joan Parter/ Stafan a Berghe/ Hawarð i Gärdhum/ Gunmund i Owdho/ Olaf i Hakasänge/ Gregers i Dunawijk/ Olaf i Hagha/ Sidhurd i Tramstadum/ Botholf i Tand/ Thollef i Wiby/ Aaswidh i Wädherwijk/ Niclis Sowder/ Michel i Grimands/ Tronder i Stafrom/ Faste i Mordwijk/ Sigge i Sedhasio/ Enar widh Aa/ Haquon i Landzämpne/ Amund i Biwrsio/ oc Östin i Flatnorum/ oc ware ärfwin-

gia

gia oc åpterkomara geldskylloge årom årlikom manne Herra Jenis Nielson Doomprost i Upsalom a Upsala Domkirkio/ oc ware nadoge Frw Drötning Margaretæ wägna/ Siex hundrada marker i Swenskom Penningom/eller i godhom gildom wärdhörom/som honom at nögher a wars Landz wägna Jämptaland/for the aterstadher ther igen sta i waro lande Jemptalande af the Thusand marker/ ther war nadhoga Frw hafde waart Land til lakt/ ok hon oß tilbödh medh sin opin bref badhe mz for:da Herra Jenis Nielson Doomprooft i Upsalum/ och annor sin budh ther hon hijt sände/ hulket markageldh i atta aar til forenne war oppa lakt ofuer all thenna thry Konungs Rijke. Thäßa for:da Siex hundrade marker menom wij ok skulum alle fornempde oc alle medh enne sampnadhe hand betala en manad epter Martinsmesso nu nest komber här i Konungr gardhin Forbärgh i Jemptalande widher wara sannind/ åro oc godhe troo/vtan alle längre thöfring. Ware thet swa/ som Gudh forbiude/ at for:de Herra Jenis Nielson Domprost ey beredder wordhe innan thenna forscrifna thijd/som nu är sacht/ a for:de Upsala Domkyrkio oc

ware nadoghe Frw wäghna/som fore scrifwat staar/ tha tilbindom wij oß ok wara ärfwingia oc äpterkomara a waars Landz weghna/ for.de Herra Jenis Nielßon Domprost vpråta allan then skadha ther han um the for:da Sier hundradha marker gör a for.da Upsala Domkirkio oc ware nadoghe Frw weghna. Ware thet ok swa/ at for.de Herra Jenis Nilßon Domprost i Upsalom för af ginge/ som Gudh förbiudhe/ än thenna for:de thijd tilkome/ at the for:de Siertzundradhe marker skulu betalas/ eller ok at war for:da nadog Frw for:de Herra Jenis Nilßon annarstadz sin ärende sänder/ tha wiliom wi ok skulum alle for.de them betala hwem war nadogh Frw eller Ärkebiscopen och Capitulum i Upsalum ther äpter sända mz theßo woro opno bref-ue/ ther wi nw wthgifuom. Alla thenna fornämpda Articulos, ok hwart ordh widh sigh/ tha lofwom wij alle fornämpde stadhugha/ fasta ok obrutlika at halla mz ene sampnadhe hand widher wara sannind/ äro oc godha tro/ under for.de Upsala Domkirkio ban ok hämd/ ok under wara nadogha Frw Dröttn. Margaretæ hylle ok nad. Til hulkins brefs mera wisso ok stadhfästilse/ oc at alt thetta forscrifna

skal

ſkal hallas ſtadhught / faſt ok obrutlikit/ ſom fore ar ſacht/ tha hängiom wi wars Landz Jemptalandz Inſigle fore thetta bref / nar-warandes godhom mannom / ſwa ſom ar Laße Laurenßon/ Pawel Jenißon/ Tillogh i Hardhſkagh/ ok Magnus Blixe/ hulke for.de fyre hafdo tilforenne wißath oc lofwat ware for.de nadoghe Frw/ Drötning Margaretæ, Biſcop Andris i Strängenäs/ ſom tha war Doomproſt i Upſala/ oc Prooſt Jenis Nielßon/ ſom tha war Arkedyäkn i Upſalom/ oc Herra Olaf Magni Kanik ther ſamaſtadz/ hulke fyre an ſta i ſama löffte for the Thuſanda marker ther uppa then thijdh war uppa wart Land Jemptaland lakt/ ok hafdom wi ther a oc öfuer hedherliken ok wälbornan man Pether Nielßon / Jößa Findzſon Foghta i Jämptaland at wart Landz Incigle kom mz ja/ wilia ok withſkap hänghiende for thetta Bref/ hulkit ſom gifwet oc ſcrifwat war i Mordhwijk i Bräkkaſokn i Jemptaland/ aarom epter Gudz Byrdh Thuſanda fyra hundradha uppa thet Tionda aret/ Sancti Ambroſii dagh.

Arg. Ett Gåfwebref på en Jordlott i Westerhuus wthi Jempteland til S. Erikz Domkyrkia och Biskopzborde etc. Dat. Brunsloo Kyrkia Anno Domini 1494.

Ex Orig. Alle men som thetta Bref see eller höre skal witterligith wara / at then tijdh Werdugasthe Fadher i Gudhi Archebiscop Jacob hij Upsala hwlt sith ämbithe widh Brwnslo Kirkio / Anno Domini &c. XCIIII. ipso die S. Vincentii, tha kännomps wij her eptherscrifne / Peder Olafßon och Anders Olafßon i Sandhom / mz godh wilia ok beradna modhe gifwidh warth fulla jaa och samtyckie wara odalzbörd / som wij hafdom til Westherhws / Thy skyliom wij vndhan oß ok warom ärfwinghom / och tilögnom wij S. Erix Domkirkia och til Biscopsbordhe ther samastadz til äwerdeliga ägho for oß och wara föräldhra til ewerdelica siälagangh. Til mera sannindh ok bäthre forwaringh / tha nämpdhe Lensmannen Niels Pedherßon / Ottho Fasthe / som swa heethe / Larens Ingemunzson / Steen Pedherßon / Kätil Olafßon / Mattes i Walabakka / Olaf hij Grythe / Magnus Nielßon / Kätil hi Guthe-

theſtadhom och Magnus Olaffzon Witniſmen/ Pedher hij Hagha/ Magnus ibidem, och allom Soknabondhom närwarandhe och a hörandhe vppa ſama tijdh. Til mere wiße och ſtadhfeſtilſe her oppa / hengher iach for.ne Pedher Olaffzon mith Jncigle/ ok jak Anders Olaffzon bedhis beſkedelighe manna Jncigle/ Magnus Nielſzon ok Kätil Olaffzon/ mädhan iagh ſielfwer ey incigle agher. Scrifuith aar och dagh ſom for ſcrifwid ſtaar etc.

Arg. En Lagmans wittnesſtrift om Weſterhuus at det lagliga vpbudet war / alle Skylde och tilborne / Dat. Lagmansgarden Hagnaſtadh åhr 1495.

THeß bekennis jak Magnus Hanßon Lagman i Jempteland mäth teßo nerwarandes opno breſwe/ ath jak ner war ok oppa hörde i Brwnflo Kyrkio ath hedherligh man Herre Lafrens Kyrkioherre ther ſamaſtadz ok Prowſth ofwer Jempteland bödh wp Weſtrws laglighe til kiöps allom them ſom ther vare ſkylle eller thilborne. Thetta fornemna wpbodh giorde han

Ex Orig.

tre reſor allom Kyrkio Almoganum nerwarandes. Thil yttermera ſkel ok ſan witnisbördh henghir iach mith Inſigle uedhan undher thetta bref/ ſom giorth war oppa Lagmansgardhen i Haugraſtadh/ arom effter Gu̇z bördh Tuſandha fyrahundrath nighietighe pa thet femthe areth, Swnnedagen neſt effter S. Ericks dagh.

Erchebiſkop Jönſes Bref för några män ſom ſkulle arendera Weſterhuus i Jempteland för 10. Mark om åhret/ i dheras lijfzdaga/ etc. Dat. åhr 1525.

Ex Orig. WIj Jöns med Gudz nad wtwald Erchiebyſp at Upſale Domkyrka/ ꝛc. bekänne med thetta wort närwarende opne bref/ ath aaren effter Gudz Byrdh M.DXXV. pa thet ſette/ Odhensdagen effter Oculi, wnte wij pa ware ok Upſale Domkyrke weyne/ oc mz thette wort nerwarandes bref wnne ok tilſtädie adt effterſcrifne gode men Nils Erikſon i Oſem/ Jens Kettilßon i Bierma/ Olaf Perßon i Vaglen/ medt theres bröder oc nerſkyllemē/ mage niutā/ bruka oc fara oc förbättre eth wort godz ſom kallas Veſterhus/

hus liggiandes pa Frödzöen i Jempteland för X. march om aaret til oß/ ok war Biscops stol i theres oc theres barns lifztijdh. Oc hafwe theße gode men lofwath i ware närware paa theres hedher ok åre/ aldre wilde klandre för.ne godz mot Upsale Domkyrke/ vthan thet besittie för rette lege som andre Landbor/ för X. mark/ som förescrifwit staar. Oc saa ath the skole sielfwe personeligh besittie förnempde godz/ oc ingheu makt hafwa setie nagen annen för sigh paa för.ne godz. Theße gode Herrer were när stadde tha saa war sketh som före scrifwit star/ Doct. Hans Canic i Upsalä/ Erlig oc Wälbyrdig man Örian Perßon Fogt i Jempteland/ Her Eric Prost ther sammestadz/ Her Nilß i Brunflo/ Her Päder i Lijd/ Esbiörn Knutßon i Fiäle/ Nilß i Gummegorde. Til ythermere wiße och förwarningh lothe wij henge wort Segel för thette bref/ som gifwit oc skrifwet är i Lydz Prästegord Odhensdagen i Medfastone/ Aar/ dag oc stad som föreskrifwit staar.

För-

Försäkring til Erchieb. Jöns på Samma gårdz rätta bruk och/ åhrlige lego 10. mark Stockholms mynt. Dat. ut supra.

Ex Orig. WIj efterskrifne Nils Erikson i Öfsem/ Jöns Kättilson i Bierma / Olaf Påderson i Vaglen medh ware bröder ock närskylle men / bekänne medh thetta worth nerwarende opne bref / at Åren effter Gudz Byrd M.D.XXV. pa thet sette/ wore wij til tals medt wor Nådige Herre Her Jens Electo til Erchebysp til Upsale Domkyrke/ om eth godz Vesterhus pa Fröfsöen i Jempteland / som lydher under Bysicops stolen i förnempde Upsale/ ok war hans Nadh saa til fridz at wij skole besittie/ bruka och förbetre för.de godz i waan och wor barns lifztijdh. Oc lofwade wij wor för.de Herre aarlige aars göre af for.de godz X. marck Stockholms mynt i lege/ oc som andre lydaktige Landbor förbättre för.de godz til thz bäste/ oc lofwade wij i wore förnempde Herres närwaro widh waar hedher och åre / aldre klandra för.de godz heller för egith holle/ heller nagen annen setie ther paa/ vthan personelige thet befittie som tro men ok lydaktige Landbor. Til ythermera wiße ath saa i sanning

är/

år / begåre wij Erlige ock gode mens Incigle/ Docter Hanſes Canic i Upſale / Erlig ock Wälbördig mans Örien Perßons Fogitte i Jempteland / Her Eriks i Owiken Proſtens ther ſammaſtädes / Her Nilßes i Brunflo/ Esbiörn Knutſons i Fiäla / Nilſes i Gummegorde / hengiendes nedan för thette bref / ſom gifwith oc ſkrifwit är / Aar daghoch ſtadh föreſkrifwith ſtaar.

Regis

Register/

På alla the Nampn/ Orther och Ting som i thenne S. Olofs Saga/ Norske Förbunden/ och Jempteland̃z Brefwen finnas nämbde.

A.

Aa en Byy i Jemtland/ 164.
Adelsten/ Konung i Engelland/ 5.
Adilhalla/ 14.
Adilrad / Konung i Engelland / fördrefwen/ 12. stärcker sig och fördrifwer Danske/ 13. hans Söner kommo til Rijket / ibid. rymma för Kon. Knut af Danmarck/ 14.
Aflo en Byy i Jemtland/ 163.
Agdö i Norige/ 49.
Aghnahal en Byy i Jemtland/ 163.
Agmunder Prosaster i Hambradaal/ 161.
Agnafit/gräfwes af S. Olaf/ 11.
H. Ake Norges Rijkes Canceler/ 146.
Alef Harald Harfagers Dotter/ 4.
Alf Knutson/ 111. 114. 127. 130.
Alfwer (nom. viri) i Stad/ 163.
Almaas en Byy i Jemtland/ 163.
Allmogen stämmes til Ting/ 18.
Alsnö Sochn i Öfwerdals Tingelag i Jemtland/ 134.
Altareläger vid. Tijond.
Altzne Sochn i Jemtland/ 154. 155. 156.
Amunder/ Sweriges Konung lofwar hielp til K. Olaff moot Rijke Knut/ 35. kom til Wästetgötland moot K. Olof och slöth ther wänskap/ 36. til Dråsund/ 37. hans förehafwande medh K. Olaff widh Skåne/ 40. war Förman för Skepen/ 41. hans Folck skingras fast/ 41. hade fört 400 Skepp til Siöss/ hwar af omsijder 100 qwar woro. hans tahl til K. Olof om Frijd/ 42. sammaledes om heemfärd/ 45. kom til Wästeräs moot K. Olof/ 61. halp henom medh 600. Män/ 62.
Amund Bagge/ 163.
Amund Gunnaßon/ 98.
Amund Haralson/ 98.
Anders Bassason/ 98.
Anders i Häg/ 163.
Anders Kopteson af Österdala/ 98.
Anders Kroker/ 163.
Anders Nilson Danmarckz Rådh och Sändebud/ 122.
Anders Ol.sson i Sandom/ 168. 169.
Anders van Bergen/ 111. 121. 130.
Anders i Wirkom/ 163.
Anders Biskop i Strangenäs/ fordom Domprost i Upsala/ 167.
Anfinius Isakson/ 94.
Ansasso/ Ansio en Byy i Jemtland/ 158. 164.
Anwid Olasson/ 94.
Anund i Biursio/ 164.
Ares/ 62.
Arfinner Sigurdarson (al. Arnider Siugurdeson) Logmader i Jamtland/ 156.
Ari en wijs Man/ 2. skref om flere Konungariske/ om Norge/ Ysland/ Swerige/ Danmarck/ Engelland. berömmes för sin wijßdom: hans uptuchtelse/ ibid. skref om K. Olafs färd/ 53. ände på hans skrifft om K. Olof/ 78.
Arne i Fornaby/ 163.
Arne i Goksio/ 164.
Aarwijsk en Byy i Jemtland/ 164.
Aas en Byy i Jemtland/ 163. 64.
Asa Swens Dotter/ 44.

Aslak

Aslak Erchebiſkop i Trondhē/ 88 106.
Aſgäs Sochn i Rödens Tingelag i Jemtland/ 134.
Aſta K. Olafz Moder 9. fick annan man/ ibid. & 17. fägnar ſin Sons ankomſt/ 16. 27.
Aſtrid K. Olafz Drottning / följde honom til Sweerige / 54. blef ther qwar när Konungen foor til Gardarijke/ 55. möter honom i Wäſterås/ 67. blef med Dottren qwar när mannen foor til Norge/ 62.
Aſwidh i Stowne/ 164.
Aſwidh i Wäderwijk/ 164.
Atberga en Byy i Jemtland/ 163.
Arawald/ 81.

B.

Bakka en Byy i Jemtland/ 163.
Bara en Byy i Jemtland/ 163.
Barder (nom. viri) af Brecknē/ 31.
Bahus vel Bawohus/ 81. 86. 89. 116. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132.
Beiſtaden en Sochn i Jemtland/ 157.
Belate vid. Eiſond.
Bengt Gylte Lagman i Wäſtergöthland/ 81.
Bengt Harwikttſon/ 84.
Bengt Jönſon Lagman i Upland/ 84.
Beren Biſkorzdöme i Trondheims Lagen/ 131. 132.
Berge i Altne Sochn i Jemtland/ 155. 163. 164.
Bergen i Norge/ 111. 115. 121. 127. 130. 149.
Berger Trulle/ 84.
Bergh i Frōſöy/ 161.
Bergz Sochn i Quikens Tingelagh i Jemtland/ 133.
Bergwlik en Byy i Jemtland/ 163.
Berſe (nom. viri) i Foxſöm/ 163.
Bierma en Byy i Jemtland/ 170. 172.
Biſkopar. Elaf i Stafanger/ 121. 124. 127. 230. Grimkijl i Trondhem/ 72. Gunnar i Oſlo/ 111. 115. Haus i Bergen 111 115. 121. 124. 127. 130. Jacob Friljs i Danmarck/ 122. Karl i Hammar/ 111. 115. Magnus i Åbo/ 84. Riclis i Lintöping / 84. Sigward i Norge/ 72. Swen i Skara/ 81. Thomas i Streygnäs/ 81. Torkil en Danſk/ 65. Öſten i Norge/ 73.
Erchebiſkopar. Aſlak i Trondhem/ 88. 106. Gauto i Trondhem/ 121. 127. 130. Hemming i Upſala/ 150. 154. 160. Jacob i Upſala/ 168. Jöns Electus til Upſala/ 170. 172. Nils i Upſala/ åhr 1303. pag. 138. 148. 150. 152. Nils i Upſala åhr 1441. pag. 81. 84.
Binninger Kalleſon/ 94.
Bion Gäyſa/ en mans nampn i Jämtland/ 152.
Biorn a Näſe/ 158.
Biurſio en Byy i Jemtland/ 164.
Biärmed (nom. viri) i Trappanäs/ 163
Biörn Sweriges Konung/ 8.
Biörn Harald Harfagers ſon/ 4.
Biörn Stallare/ Marſk. råder Kon. Olaf til frijd/ 24. ſändes til Sweerige på frijerij för Konungen 25. giftwes Fingergull och gullbordat Swärd / ibid. ſkär emoot Rijke Kuntz tienſt/ 55. far til K. Olaf Gardarijke/ råder honom ſökia ſitt Rijke/ 57.
Biörn a Aas/ 164.
Bleecaasen en Byy i Jemtland/ 157.
Blodyxe vid. Erik Blodyxe.
Boo Fieſning Norges Rijkes Råd/ 111.
Boo Knutſon Höfwitzman på Axawall/ 81.
Bodſiö Sochn i Näſſunda Tingelag i Jemtland/ 135.
Bondens plickt til Präſt ſin i Jemteland/ 142.

Bor-

Borghar Benetson/ 103.
Botholf i Tand/164.
Betolf Ellingerson/94.
Bredhaby en Byy i Jemiland/ 163.
Bredhawag en Byy i Jemtland/164.
Breknö/ 31.
Breswen (nom. viri) i Filinge/ 164.
Briniom en Byy i Jemtland/ 164.
Britti Harald Harfagers Son/ 4.
Brundsio Sochn i Lopne Tingelag i Jemtland/ 136.161. 162.168.169. 171. 173.
Brunswijk/ 78.
Bruse Bonde/51.
Brynioif i Waghlem/ 164.
Brynrolfer/ 24.
Bräcka Sochn i Rafzsunda Tingelag. Jemptland/ 135.167.
Budkasla/ 39.
Byerne en mans nampn/103.
Bärn en Stad i Bern/ 132.
Bärenhus i Beren/131.

C.

Calmare/ 46. 84. 87. 113. 114. 120. 123. 125.
Canceler i Norge. Herra Ake/ 146. Iwar Wijtingson/ 111.
Cantelberg/ 13.
Capellet a Ragunda stog i Jemtland/ 158.
K. Christiern i Danmarck war ibland fyra andra i wahl/ tå Carl Knutson hyllades af the Norske i Hedemarken och Vplandom/ 96. men vthslötz/ ibid. af Almogen i Romarijke/ 100. 102. af Almogen Nordan och Sunnan Dafrefiäll/ 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. öfwer K. Christiern klaga the Norske i några puncter, som the i hans tijdh haa sätt brist vthi/ 114. 115. 116. 117. 118. 119.
K. Christoffer/ 86. 106.
Chrónika/ 31. 62. det är gamble Norske Sagan om S. Olaf.
Claws i Öknom/ 163.
Claws i Ström/ 164.
S. Clementz Kyrckia/ 73.
Constantinopel, der står S. Olafs Kyrckia/ 59.

D.

Dafre fiäl i Norge/ 105.
Dager Ringfon/ 47. spörier förrädderij och säger thet K. Olaf/ 48. kom til K. Olaf i Swerige/ 62. hempnas hans död/ 68.
Danmarck af Ari Präst beskrifwet/ 2.
Danmarck/ 3. 7. 12. 14. 34. 36. 61. 96. 100. 101. 102. 108. 120. 129.
Danmarckz Crona/ 93.
Danmarckz Herrar minka knää för K. Olaf/ 37.
Danmarckz Rijke/ 24. 39. 50. 93.
Danmarckz Rådh/ 119. 122. 123. 125. 127. 128.
Danmarckz Sändebud/ 122.
Danske Biskop/ 65. 69.
Danske Konungen. sökes at intagas i Norge af några thes Rijkes Rådh/ emoot den Förening Rijket giort hafwer medh Kon. Carl Knutsont 92. 93.
Dighranäs en Byy i Jemtland/ 164.
Diupwijk en Byy i Jemtland/ 158.
Dom Kyrckian i Vpsala hade at fordra af Jemptland 600. Marck Swenska. hwilka saupti Almogen förplickta sig at betala til wisz tijdh/ 162 163. 164. 165 166. 167.
S. Erickz Domkyrckia hade en Jordlott i Wästerhus/ Brunsio Sochn i Jemtland/ 168.
Drotzen i Norge/87.
Drotzen i Swerige/ 87.

Duwawlſk en Byy i Jemtland/ 164.
Däner fördrifwas af Engelland/ 13.

E.

Eed en Byy i Jemtland/ 157.
Egill Haraldſon ſiuk hoos K. Olaf/ görs helbregda/ 45.
Eilif i Anſio/ 158.
Elaf Biſkop i Stafuanger/ 121. 124. 127. 130.
Elßborg/ 126.
Enar Järl/ flyr för K. Olaf/ 19.
Enar en Norſk Herre/ 75.
Enar Flugere Norges R. Rådh/ 88. Ridder/ 111.
Enar wid Aa/ 164.
Endrids Clemitſon/ 98.
Engelland af Ari Präſt beſkrefwet/ 2. Engelland/ 12. intaget af K. Knut i Danmarck/ 14. han war thär myckett mächtig/ 33. Engellandz Drottning Anja/ 38. Haralder Godaſon wald til Engellandz Konung/ 44. Engelandz Konung Jetwar/ 44. Rijke Knut rädde i Engelland 24. åhr/ 74.
Eraſmus Ludwikſon beſtrifwer Norges/ Jemtlandz/ och Häredalens lägenheet til ſine Slott/ Fäſten/ Städer/ Tinglag/ Sochnar/ Kungzgårdar/ 131. 132. 133. 134. 135. 136.
Erchebiſkop vid. Biſkop.
Erchebiſkopen af Trondhem/ 101. af Upſala/ 154. 155.
Erik Blodyxe/ Harald Harfagers Son/ 3. unnes bäſt af alla barnen/ 4. wäljes til Konung/ 5. hans Söner dräpa Håkan Adelſtens Son/ och fingo Landet/ 6. the brändes inne af Olof och Gudröder/ 7.
Erik Ömundſon Kon. i Swerige/ 8.
Erick Segerſäll Konung i Swer. 9.
Erik Jerl/ 14.
S. Erik Konung/ 94. 123. 130. 168. 170.
S. Erickz Dom Kyrckia/ 168.
K. Erik af Pommern/ war i wahl ibland fyra andra/ tå Kon. Carl Knutſon hyllades af the Norſke i Hedemar kenne och Dylandem/ 96 106.
Erik Byorßon/ 84. 88. 111. 115. 127. 130.
Erik Jonßon/ 104.
Erick i Nääs/ 164.
Her Erik i Qwiken Proſt i Jemtland/ 171. 173.
Erik Samunßon Riddare/ 88. 100. 101.
Erik Thorßon/ 98.
Erik i Tindeſtadhum 163.
Erlend Andritßon/ 84.
Eſbiörn Hegg hufwudet af K. Olafs Kögemäſtare Torer 33.
Eßbiörn i Dlupwijk 158.
Eßbiörn Knutßon i Fiäle 171. 173.
Eßbiörn i Thangeras 155.
Eſtil i Sumbergum 163.
Eſkill Thorſtälnißon 94.

F.

Faſte (nom. viri) i Mordwijk 164.
Faxanäghld en Byy i Jemtland 163.
Fela/ det är Leyda 21.
Fenkil Haqwenßon 103.
Ferö Biſkopzdöme i Trondhems Lagen 131.
Filinge en By i Jemtland 164.
Flugerguld 25. 49.
Fiumarken ett Land i Norge 131. 132.
Finland 9. 12.
Fiällbygden på Island gick emot Trona 23.
Fiäll. Almogen Nordan- och Sunnan Fiäldz i Norge 96. 105. 106. 110.
Fiäle en Byy i Jemtland 171. 173.
Flanne en By i Jemtland 158.
Flatnorum en Byy i Jemtland 164.

Fogdar i Jemtland. Jösa Findzson 167. Orian Persson 171. 173.
Fornaby en by i Jemptland 163
Forss Sochn i Ramundz Tingelag i Jemtland 135. 160.
Forsjom en by i Jemtland 163.
Frosteting 91.
Frijsland 12.
Fröste Toresson en Hedniск Herre 65.
Frösös Sochn i Sunda Tingelag i Jemtland 133. 161. 171. 172.
Fyllinge Sochn i Lydz Tingelag i Jemtland 135.
Färöya 21. 30.
Förbärga 136. 165. vid. Wästanäker.

G.

Gardhammar en by i Jemtland 163.
Gardrijke 55. 57. 58. 61.
Gaute Kawe 111. (Kane 115. 121.)
Gauto Erchlebiscop i Trondhem 121. 127. 130.
Genwallum en by i Jemtland 164.
Gester Halwordsson 103.
Getasmöramala 155. 156, vid. Tijond.
Gilleras en by i Jemtland 164.
Gijslaas en by i Jemtland 163.
Goda Jerl 44.
Goksio en by i Jemtland 164.
Gosland 61.
Gottorm Harald Harfagersson 3.
Graf. i Grafiades ingen fordom 2.
Grefwa och Järla i Norge 3.
Grefwen af Orkn ö 30. war ibland 4. andra i wal / då K. Carl Knutson hyllades af dhe Norske i Hedemarkenne och Vpland om 96.
Gregers i Duwawijk 164.
Greken 59.
Grimanäs en by i Jemtland 164
Grimkill Biskop i Trondheem 72.
Grisopollo 13.
Grym Torgelson 68. 72.
Gryten en by i Jemtland 164. 168.
Gräfftom en by i Jemtland 163.
Grötlösa en by i Jemtland 164.
Gudbrand 7. Draap Harald Erikson ibid. hängd af Haken Järl 8.
Gudbrand Simonsson 98.
Gudbrander Sigurdarsson 155.
Gudbrandzdala 32.
Gudder Harald Harfagersson 3. 4.
Gudbröder Harald Harfagersson 3. 7.
Guldberdat Swärd 25.
Guldbrandzdaal 54.
Guldbrand Kätilsson 94.
Guldbrand Sigmundzson 110.
Guldbrand Tyostolfsson 103.
Gumme (nom. viri) i Gryten 164.
Gummegard en by i Jemtland 171.
Gundwalsborg 13. (173.
Gunnmund i Owdho 164.
Gunnar i Aarwijk 164.
Gunnar Biskop i Hambre 95.
Gunnar Biskop i Oslo 111. 115.
Gunnar Gudbrandson 103.
Gunnar Olafsson 103.
Gunnei Sätrum 163.
Gunni a Röastadom 156.
Gunnil Harald Harfagers dotter 4.
Gunröder Harald Harfagers son 3. 4.
Guthestadom en by i Jemtland 169.
Guthorm Aunundsson 104.
Guttorm Tie'da Wapn 111. 114. 127.
Guttorm Thyrgilson 103.
Guthorm Helgasson / Sysslunman i Jemtland 156. 158.
Guthormer Olafsson 152.
Gutzörm (nom. viri) i Agnahal 163.
Gyda / Harald Harfagers andra Hustru 3.
Gärdum en by i Jemtland 164.
Göda / Ulf Järls syster 44.
Götho 89. i. Gothorum.
Götstaf Algotsson Riddare 81. 84.
Götstaf Laurentson 84.

H.

Hedeland i Norge 132.

Hafftorn Bethorßon 98.
Hafftorn Thomeßon 103.
Haga en by / Brundslo sochn i Jemtland 164. 169.
Hagnastad en by i Brundslo sochn i Jemtland 162.
Hakon Ladierij 4.
Hakon Harald Harfagers son 5. sändes til Adelsten at vpnychtas Lijf sin Fader; Altijd glad. ibid. Bybar allan skatter 6. Rädde 27. åhr i Norge ibid.
Hakon Hakonarson. strider medh Blodyxes söner och dräpes. Lades i Hakana halla 6.
Hakon Hakonßon rädde ensam i Trondheim 7.
Hakon Järl/hängde Gudbrand 8. kom til Tonsberg ibid. Hakon Järl 15. 38. sattes öfwer Norge af K. Knut 50 spås olycka af K. Olaf 54. Drunknade 56.
Hakon Magnußon Norges Konung 138. stadfäster Erkebiscop Nilses Stadga om Kyrkiona och Landtmanne rätter i Jemtland ibid. & 148.
Hakon Norges oc Swija Konung 148. Confirmerar K. Hakon Magnusons bref om Jemtandz Tijonde och Prästegifft ibid.
Hakon Stallare K. Olafs Kögmästare 54.
Hakasänge en by i Jemtland 164.
Hakes sochn i Onike Tingelag i Jemtland 133.
Haldã Harald Harfagers andra son 3
Haldan Swarte Harald Harfagers siette son 3. bar Crona i Norge 5. 28.
Haldan Hwijte Harald Harfagers siunde son 3. blef förgifwen 5.
Haldan Harald Harfagers nittonde son 4.
Hall en by i Jemptland 163.
Hall. Jordhög/ Grafbacka 6.
Hallan sochn i Sunda Tingelagh i Jemtland 133.
Halle Thorgärißon 94.
Halstein Anlechtßon 94.
Halwarder Logmader i Jemptland 152. 153.
Halneerd i Bleccaasen 157.
Halward i Klifio 163.
Hambre en by i Norge 95. 102. 164.
Hammar a Hedemarkenne 99. 111. 115. 132. Biskopzdöme i Tronhems Lagen 131.
Hammerdals Tingelag i Jemtland 135
Hammerdals Sochn i Hammerdals Tingelag 135. 161.
Hammarsgard en by i Jemtland 158.
Handoga en by i Jemtland 164.
Hangrastad/Lagmans gärd i Brunslo Sochn i Jemtland 170.
Hans Biskop i Bergen 111. 115. 121. 127. 130.
Doct. Hans/Canik i Vrsala 171. 173.
Hans Krukom Norges R. Rädy 88.
Hans Könikaßon 98.
Her Hans / Präst i Altzne i Jemtland 154. 155. 156.
Haquon i Landzämpne 164.
Haquen Olaßon 98.
Haquen Sigurdßon 164
Harald Harfager. Rädde em alt i Norge 3. fick Järlom Land och Länätte 19. Söner och några Döttrar som vpräknas 3. 4 giffte sina Döttrar Järlom och Herrom. regerade 73. åhr ibid. skiffte Riket mellan Sönerne 4. 5. blef död och lades i Jordhög ibid. i hans tijd regerade K. Erik Ödmundson i Swerige 8. Hans ständer oc Slächt tilsäga K. Olaf troo 18. berömmes af sin älder 26.
Harald Grönske/far til Swerige. samblar folck mot Danmak 7. brukade

Siöröferij. Hans gård Grönska-
sund ibid. til Thonsberg. fick Ko-
nungz namn i Norge. han war
K. Olafz fader 8. wisda kände-
bränd i G. Upsala 9. nämpnes och
pag. 17.
Harald Erikson/Konung i Dannmark
dräpes 7.
Harald Gormson/ til Thonsberg 8.
fick landet. gaf Harald Grönske
Wikenswärk och Westfalle och Ko-
nunganamn ibid.
Harald Litle K. Olafz broder/ 27.
28 kom til K. Olaf i Stikelsund 65.
Harald Olafzon 103.
Harald Sigordzon 2. mintes tå Yß-
land war Christnat ibid.
Harald Sigurdzon hölt med K. O-
laf 61.
Harde Knut vid. Knut.
Hardskog en by i Jemtland 167.
Hartwik Krumdike 107. de Norskes
Legat til Dannmark om frijd bägge
Rijken emellan 108.
Haword i Gärdhum 164.
Haword i Holmå 98.
Hade Tingelag i Häredalen 137.
Hede Sochn i Hede Tingelag 137.
Hedemarken ett Land i Norge 47. 54.
72. 95. 98. 99. 102 132.
Hedinge giordt stor skada och mord på
Norges Inbyggiare 117.
Helga Aa 40. 41. 43.
Helgasund 44.
Helgeland i Norge 132.
Helge (nom. viri) i Gilleraas 164.
Helge i Rödestadhum 164.
Hellesiö Sochn i Raaundz Tingelag
i Jemtland 135.
Helsigeland 75.
Hemming Erchebiscop i Upsala 150.
154. 160.
Hemming i Ösan 164.
Hendrich Skacht 81. 84.
Henrich i Nidragard 163.
Herman Molteka/ en Swensk Rid-
dare 90.
Hertug 78.
Hestrid/ K. Stenkils Moder i Swe-
rige 4.
Hiälland i Norge 116.
Hiältland i Norge 21. 132.
Hogasund 5.
Hoghramo en by i Jemtland 163.
Holel (al. Hakon) Gunnarson 110.
Holk 38.
Holmgard 75.
Holmå i Norige 98.
Holte Gunnarson 98.
Howedön i Norige 111.
Hwärssas en by i Jemtland 158.
Hylla Östens dotter af Dannmark 4.
Häg en by i Jemtland 163.
Häggenäs Sochn i Lydz Tingelagh i
Jemtland 135.
Häredalen beskrifwes til sin Situation
137.
Häreståd Konungzgård i Undersåker
i Jemtland 136.
Häßiö Sochn i Raaundz Tingelag i
Jemtland 135.
Hästum en by i Jemtland 163.
Höga vid. Jordhöga
Hökedal 2.
Hölene en by i Jemtland 163.
Höljom en by i Jemtland 164.
Hömälsi i. Höbugha. vid. Tiönd.

I.

Jacob Patriarcha 66.
Jacob Erchiebiscop i Upsala 168.
Jacob Friis Biskop/ Dannmarkz Rådh
och Sändebud til Norge 122.
Jacob a Aas 163.
Jerl/ Järl Järla i Norge. få land och
och lähn af Harald Harfager 3.
Järlin i Grundzwaldzborg 13. Erik
Järl 14. twa hedne Järla/ Swen
och

och Enar 19. Årling Jårl ibid. Rawal Jårl i Swerige 25 med en Jårl sändes K. Olafz dotter 28. Håkon Jårl 8. 15. 38. Ulf Jårl i Danmark 38. Goda Jårl 44. Magnus Jårl 75. Tora Ulfsona Hedemarken Jårl 47, afsiwas 49.
Jarnsiöön wid Tornsberg 121.
Jarsleif Kon. i Gardarike 55. böd K. Olaff Ulgaria land til ödh 57. afråder honom at fara til Norge 60. besökes af 2. Norske Herra 75.
Jatmunder } Konunga föner i Enge-
Jatwarder } land 13.
Jemptland 20. handgår K. Olaf 62. bestriffwes til sine Tingelag / Sochner och Kongzgårdar 133. 134. 135. 136. der i år 12. Tingelag. 38. Sochner. 2. Konungzgårdar ibid. dijt kom Erkeb. Nils i Upsala Anno 1303. och stadgade om Kyrckiona och Landtmanna rätter 138. Jemtland skyldig till Upsala Domkyrkla 600. mark Swenska / hwilka samtlige Almogen förplichtar sig at betala til wiß tijd 162. 163 164. 165. 166. 167. Jemtland omtalas ellest pag. 148. 150. 154. 155. 156. 160. 169. 171. 172. 173.
Jenis Nilßon Domprost i Upsala 165. 166. fordom Erchedekn der sammastädes 167.
Jenis i Odhinsal 164.
Jenis Kettilsson i Wlerma 170. 172.
Jens Knutßon 111.
Jens Michelßon / Stigt Skrifware i Jemtland 157.
Jerusalem 14. 58.
Ingeber / Harald Harfagers dotter 4.
Ingegerd K. Olafz Syster / Drotning i Gardarike 57. 60.
Ingelder i Hästrum 163.
Joan i Bakka 163.
Joan i Vara 163.
Joan i Brinsom 164.
Joan Dale 163.
Joan i Grafstom 163.
Joan Parter 164.
Joan i Sandom 162.
Johan Molteken Swensk Riddare / 90.
Johan Smör Riddare 121. Regni Norvegiæ Gubernator. 127. 130.
Jon Biörnßon 111. 127.
Jon Gudleifßon 94.
Jon Kalleßon 94.
Jon Laurentßon 103.
Jon i Ångsom 164.
Jonker vid. Magnus Goda.
Jordhöga ladas Wälbördiga män fordom uthi 3. Harald Harfagers grafven Jordhög 5.
Jorsala vid. Jerusalem.
Jormunder Wästanwind 158.
Island beskrifwet af Ärl Präst 2. begyndt. Christnat ibid. började wantro i K. Olafz tijd 21. han kom dem till trona igen 23. Island nämpnes och pag. 30. 71. 116.
Island Biskopzdöme i Trondhems lagen 131. 132.
Julianus 12.
Ifwar Arnaßon 154.
Jätmunder Helge 12.
Jätwar Konung i Engeland 44.
M. Jönis Bengtson / Domprowist i Upsala 81.
Jöns uthwald Erkebiscop i Upsala / 170. 172.
Jöran Larentßon 125. 126. 129.
Jößa Findzsons Fogde i Jemtland 167.

K.

Kalfwer i Aaglom / K. Olafz fiende 67. 67. 72. fördrifwen af Landet ibid. kallas Landzherre 75. folgde K. Olaf till Stikelsund 76. rymde ibid.
Kallegard i Norge 98.
Kalpestadhum en by i Jemtland 164.
Karmsund / Karlsund 24.

Karl (Knutßon) Sweriges och Gö-
thes Konung hyllas af Norske/ at
wara deras fulmechtige Konung
88.89. biudes til Trondhem/ at ta-
ga wärdigheet och ähro/ som en Ko-
nung bör hafwa i Norge 90. 91. til-
skrifwes af Almogen i Werane
Biskopzdöme i Norge/ at några
Rådzpersoner wille intaga Dan-
markz Konung 92. 93. begäres här
emot hielp ibid. & 94. hylles af
Almogen å Hedemarken och Op-
landoin 95, 96. 97. 98. af Almogen
å Romerike 99. 100. 101. 102 103.
194. af Almogen Nordan- och Sun-
nanfielz 107. 108. 109. tituleras
Swea/ Norges och Gotha Konung
110.
Karl Biskop i Hammar 111. 115.
Karl Bardßon 163.
Karl Päderßon 162.
Karl Sochn i Bndersakers Linge-
lag i Jemtland 134.
Ketil Jenßon 152.
Kliffo en by i Jemtland 163.
Klöffiö Capellegeld i Onike Tingelag
i Jemtland 114.
Knarre Smeder 67.
Knut/ Konung i Danmark. Winner
Engeland 14. kallader Riske Knut
30. ingen hans like i Engeland 33.
hade och Danmark z Riske 34. lätz
hafwa rätt til Norge. sände Budh
ther om til K. Olaf ib. far til Danm.
och stärker sig 36. spörde at K. O-
laf läg med Hääri Öresund 38.
bödledung af alt sitt Riske. hans
pracht med mång skepp til Dan-
mark ibid. vptager sin Son Harde
Knut til nåde 40 Danmark gick
honom tilhanda ibid. fick skade på
sine Skepp i Helgea 41. läckar bort
K. Olafz folk 43. kom til Öresund
och Rodskild. leker Skafftafwel
med Järlen och blir oetns ibid. dräp-
per honom i Luciæ Kyrkia 44. läg
i Öraſund med 1200. Skepp 49.
far til Norge och hyllas 49. 50 sat-
te Håkan Järl der öfwer 50. K.
Olafz tienare satte honom tro 56.
satte sin Son Swen til Norges
Konung 70. påladhe storan olaga
Skatt 70. 71. hans Regementz åhr
i hwart rijke/ doo på det 37. åhr 74.
Knut Harde biuder stor ledüg vth mot
Fadrens willa 39. tager Konunga
nampn i Fadrens frånwaro ibid.
afbeder sädant hos sin Fader 40.
blir Konung i Danmark. och far
dijt 50. lefde då K. Swen fördreff
af Norge 74.
Koleas en by i Jemtland 163.
Kolbern Pawelſon 103.
Kolbiorn Geest/ Höfwetzman på Ba-
wohus 81.
Kolbyörn Torgilßon 103.
Kolstad en by i Jemtland 158.
Kongelle en Stad i Bahus Län 132.
Konungar i Norge wore många/ som
hade Landet och Borgarne 3.
Konungzgärdar 2. st. i Jemtland 136.
Konungzhampn kalles Agnefit / der
K. Olaf lät gräfwa 11.
Korntijond vid. Tijond.
Krangede en by i Jemtland 164.
Krona bar Swarte Haldan i Norge 5.
Krumedike vid. Hartwik.
Kyrkia. Christkyrkia bygd af Telge-
sten 73.
Kyrkegångz gifft vid. Tijond.
Kyrkeås Sochn i Lydz Tingelag i
Jemtland 135.
Kättil Amundßon 58. 120.
Kätil i Guthastadhem 158.
Kätil Hokßon 163.
Kätil Olafßon 168. 169.
Köpnehafn 123. 125.

L.

Lafrans Gurnaßon Lagmader i Jämtland 160. 161..
Lafrens Kyrkioherre i Brunslo och Prost öfwer Jemtland 169.
Lag giordes a satte Tinge 6. Lagh at hålla swor K. Olaf 18. Herd Lagh giorde K. Swen i Norge 70.
Laga Siö 61.
Landzämpne en By i Jemtland 164.
Larens Ingemundson 168.
Laße Laurenßon 167.
Laurens Snagkenberg 81. 84.
Laurens i Vpland 163.
Ledung 23. 38. 39. i Härfärd.
Limafiord 38.
Lindorm Biörnßon en Swensk Herre 122. 123.
Linköping 84.
Liselhäredals Sochn i Sweg Tingelag i Jemtland 137.
Lodhen Wijkingßon 98.
Lodhne Thoresson 158.
Logmaderi Jemtland. Haluarder 152. Arfinner Sigurdßon 156. Lafrans Guñaßon 160 161. Magnus Hanson 169. Bengt Gylte i Wästergötl. 81. Bengt Jönßon i Vpl. 84.
Lopne Tingelag i Jemtland 136.
Lopne Sochn i Lopne Tingelag 136.
Luciæ Kyrkia i Roskild 44. där blef Vlfwer Järldräpen. fick stor Ränta der före / ibid.
Luntertuna borg i Engeland/ 13.
Lydz Tingelag i Jemtland 135.
Lydz Sochn i Lydz Tingelagh 135. Lyth 150.
Löddöfö 81. 87.

M.

Magnus Goda 75. K. Olafzson 33. kallas Jonker Magnus 54. blef i Gardarijke när Fadren fortädan 61. sökes af Norske til Konung och föllier 75. hyllas af Norske ibid. blef Konung 76. lät sin Fader helig göra / och läggian i Sölf och Gullskrijn. for til Stickelstad der Fadren dödde. ibid. for medh härskyld til Hedinland 77. Hedninga honom förstarke ibid. torde ey strijda. drömer at hans Fader lofwar honom hielp. ibid. winner seger 78. kom til sin Syster Vlwille ibid.
Magnus Noregs/ Swija och Göte Konung 156.
Magnus Norges/ Swea och Skane Konung 160. 161.
Magnus Hert. Ottesson af Saxen 78
Magnus Biskop i Åbo 84.
Magnus Blixe 167.
Magnus Green Sweriges R. Rädh 84.
Magnus Hanßon Lagman i Jemtland
Magnus i Haga 169.
Magnus Haugensköld/ Norges Sändebud til Swerige 93. 94.
Magnus Nilßon 168.
Magnus Olafßon 169.
Magnus Pederßon 111.
Malstrand 125. Marstrand/ en Stad i Bahus Län 132.
Manöyer 116.
Drottning Margareta 165. 166. 167.
J. Maria 94. 95. 99. 109.
S. Mariæ Kyrkia i Opslo 81. 84.
Marieby Sochn i Sunda Tingelag i Jemtland 133.
Markemar Sochn i Öfwerdals Tingelag i Jemtland 134.
Marsken i Swerige 87.
Mattes Jacobßon 81. 84.
Mattes i Wallabakka 168.
Mercurius 12.
Merjeby Sochn i Lopne Tingelag i Jemtland 136.

H. Michel Kyrkherre i Brunsiom 161.
Michel i Grimanäs 164.
Moo en By i Jemtland 163.
Molteå vid. Hernan & Johan.
Mordwijk i Bråkke Sochn i Jemtland 164.167.
Mydhylle 117.
Myklaas en By i Jemtland 163.
Mynt hafwa Norske offta begårat i Landet. waret dem lofwat/mē intet åthnutet. beskylla derföre K. Christiern 118. Stockholms Mynt 172.
Myntare begåra Norske vthur Swerige 115.
Myskö Sochn i Oulke Tingelagh i Jemtland 133.
Mörsild Sochn i Undersåker Tinlag i Jemtland 134.

N.

Nichulas Erchebiskop i Upsala. hans Stadga om Kyrkiona och Landtmanna rätter i Jemtlande 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150.
Nichulas Päderßon Syslumander i Jemtland 160. 161.
Niclis i Gilsiaas 163.
Niclis a Hall 163.
Niclis i Höljom 164.
Niclis i Okkadha 163.
Niclis Olafzßon 84.
Niclis i Sonedher 164.
Niderros 19. 69. 121. 127. Nidroß Kyrkia 97. 103.
Nidragard en By i Jemtland 163.
Niels pa Eed 157.
Niels Päderßon Ländzman i Brunsio 168.
Nils Erchebiscop i Upsala 81. 84.
Nils Biskop i Linköping 84.
H. Nils Kyrkeherde i Brunsio 171. 173.
H. Nils Erickßon i Öfhem 170. 172.
Nils i Gummegorde 171. 173.
Nordmän 62. 71. 116.
Norge til Christendom 1. Norges mål. Norges Chrönika ibid. Norge beskrifwet af Ari Präst 2. Norge 2. 3. 4. 5. Norge rådde Harald Harfager i 73. åhr 4. Konung Håkan i 27. åhr. 6. Rijke Knut 7. åhr 74. Norge skipt i trij 15. Norges Kon. blef Olaf 18. 19. 20. 21. Norske Herrar sade Rijke Knut tienst emot K. Olaf 34. och emottagan 49. Norskes oseda at röfwa folck lade K. Olaf bort 55. Norske förmän trenne 61. Nordmän en gode bijda 62. Norges land ibid. Swen Rijke Knutßon Konung i Norge 69. Tijo Nordmän skattades emot en Dansk 71. af Norge rynde K. Swen 74. Twå Norske Landzherra fara effter K. Olafz Son 75. Norskes förbund med Swerige i Lödöß 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. Norige och Swerige ha af ålder warit sammanbundne 92. 105. Norge will nödigt liggla under Danmarkz Crona 93. aldrig welat hafwa Tyskan eller Danskan Konung 106. bebinder sigh medh Swerige at wara hwar annan i fridz tijd och Örligh troget 111. 112. 113. deras bref till Swerige om dhe Swenskes förrättning hos dhem. begåra at den Dagtinngan i Calmare satt år/ må flyttias til Lödöß för alle 111. Rijkens lägligheet. sända några Artiklar som dhe ha fått brist vthi i K. Chrijstiernis tijd. begåra och twå Myntare ifrån Swerige 114. 115. 116. 117. 118. 119. Brsächta sig hos dhe Swenske/ hwij dhe icke kommo til Mötet i Lödöß etc. 120. 121. notificera dhe Swenske om dhe Danskes tillbodh med K. Hanses hyllande etc. 122. 123.

Norge 65. skrifwes til sine Biskopzdöme/ Slott/ Fästen/ Städer och Land 131. 132. dher i åre 7. Biskopzdömen. 5. Slott eller Fästen. 9. Städer. Norge delas uthl 12. Land. ibid.
Norges R. Rådh och Män 82. 87. 88. 90. 92. 93. 100. 111. Sändebudh til Lödesö 81. 83. til Calmar 84. til Opslo 111.
Normandia 14.
Nye Lydöse 114. 120. 125. 126.
Nårda en By i Jemtland 158.
Nårderö Sochn i Sunda tingelagh i Jemtland 133.
Nårike 55.
Näs sochn i Lopne Tingelagh i Jemtland 136.
Näs en By i Jemtland 103. 158. 164.

O.

Odhinsal en By i Jemtland 164.
Offer vid, Tijond.
Okkada en By i Jemtland 163.
Oknom en By i Jemtland 163.
S. Olaf. kom Norge til Christendom 1. hans slächt 2 pag. 3. ad 9. vpfostran hos sin Swärfader 9. Ungdoms öfningar. kallas Olaf Digre. 10. 22. wil hämpnas sin Faders dödh ibid. fär sig Skiepp. härjer wästan medh Swerige 11. far genom Öresund och skinnar Swerige. spörde Sweriges Här och gräfwer Aguafit ibid. seglar til Gotland och härjar. 12. lade til Öfsto. Finland och mister folk. til Dannmark/ Frijsland/ Ängeland och winner seger. ibid. hielper Adilrad emot Danske/ och dhem förderfwer 13. for til Gundzwaldzborg ibid. til Karlsaa 14. hans dröm. hielper Engeland mot K. Knut ibid. seglar til Norige 15. far omkring och hyllar alt landet. kom til Wikena. fägnas aff sin Fader och Moder 16. hans tal och rådslag om Norges intagande aff främmande manna händer ibid. & 17. Harald Harfagers slächt säya honom troo. stämmer Ting. swor almogen hälla Lag. for med mycket folk kring Landet. 18. winner 2. Hedne Järla 19. kom in i Rijket och til Trondhem ibid. fick wäld öfwer alt Rijket 20. lät hängia Swea Konung z bud i Jemiland ibid. förnyade Christendomen i Ifland/ Föröya och Helitland 21. Sändebud til honom från Swerige om Norges Rijke ibid. Hans tal med dh dhem om Norge 22. bödh Ledung vth. far til Ifland och twingar them til Trona. lät lära them then heliga Läst 23. far til Karmsund 24. lät göra köpstadh i Sarisborg. förbödh Köpenstap föra til Swerige ibid. Sändebudh til Swerigeom Konungens dotter 25. beströdde sin Moder 27. fär gott swar från Swerige 29. far til Tonsberg. alla gladdes äth hans frijeri ibid. hemligh stämpling mot honom i Norge 30. lät hägia Greswen aff Orknö 31. lät hälla rättegång öfwer dhem som Trona motsade/ och straffade. lät byggia Kyrkior och Kloster ibid. for kring Landet och bödh Chrlstna tro widh lijf och godz 32. hans Hustru födde Magnus Goda 33. Norske göra förbund mot honom 34. Sändebudh komme til honom från Rijke Knut om Norge ibid. Hans swar. 35. gör förbund medh Swerige. samlar Här. kom til Sarsborg ibid. til Wästergötland 36. for kring Norge och sökte räd mot honom ibid. förderfwer Trolli Vthbogd.

den 36. 37. 53. for til Öresund medh K. Amund. intog Skåne och Siälland ibid. hans föreyafwande i Skene 40. släpper watn å Rijke Knut i Helgråå / och fördärfwar några Skepp 42. hade nu uff 400. allena 60 igen. hans rådslagh om Wintergwarter ibid. Järtekn på sinka 45. rådgör med sine mån om hemfard 46. wil genom Wästergötland ibid. gaf många sine Mån orlof som otrogne woro ibid. kommer hem och fägnas wäl. til Sarisberg. for a Hedemark. til Tore Kalssjön 47. spordе förräderij emot sigh af Torer. låter honom hangia och afliffwa 49. Bpror af Tores frända / som och bliffwa dräpna. böd ledning uthibid. landet föll honom ifrå. lågh i Tonsberg 50. seglar til Oslogår öfwer Dala och Berg medh sitt folk. gäste Bruse en Rijt Bonde 51. föll a knä och beklagade Norges otro. giorde Järtekn medh folketz spijsande i wille skogen ibid. gaf sitt folk orlof hem 53. for in i Gulbrädal / Hedemark och Swerige wtkh drotning Astrid / Sonen Magnus och Dottren Bisiller spodde Håkan Järl oiycka 54. for til Närcke och gäste Sigurd 55. til Gardarijte Öster och fägnas wäl / ibid. ersaken hwij Norske honom fördrefwe ibid. war i Nyßland flere åhr 56. Biörn Stallare til honem om hemfärd til Norge 57. hans dröm 58. helade en pilt i Gardarijte af Qwarkeböld 59. brände spåner på sin egen hand 60. wil til Norge / afrådes af sin Swäger och Systermen förgäfwes. for til Skeyz ibid. hade många medhållare i Norge 61. fick 600. man af K. Amund 62. Dager Ringson til honom. hyllas af Jemtland / ibid. säg en syn på Norske siällen 63. kom in i Norge 64. gäster en rijt Bonde Tore Fläckerhade 1900. man Krigzfolk / ibid. gaf Bonden Peninga och Gull 65. til Stickelsund / ibid. bemannar sig til strijd. Drömer om sin afgång 66. hans fiender kommo 30000. man starck 67. blef sårad och dräpen af Tore Hund / Torsten / Knarre Smeder och Kalfwer i Aggiom 67. 68. hans folk fly när han war slagen. hans owäner förbödo honom begrafwas. Torgil i Stickelstad optog hans Lijk / ibid. Järtekn wid hans Lijk. begrafwes i Sand 69. många klaga hans ödh 71. Lijket opgrafwes 72. bärs til Ciemetz Körkia 73. sättes sedan i Krist Kyrkia i Trondhem / ibid. görs helgh / läggs i Sölfwerskrijn 76. synes sin Magno i dröm 77. brukas för Baners man 78. Många Grefwa och Hertuga i hans Slächte / ibid. S. Olaf Konung 90. 91. 94. 95. 96. 97. 99. 103. 109. 121. 123. 126. 127. 130. .

S. Olafz lagh 96. 103.

Olaf Tryggeßon bygde Trondhem 2. förde först Christna Tro i Norge 9. dräpen för saland / ibid. syntes S. Olaf i en dröm 58.

Olaf / Harald Harfagersson 4. Konung i Wijkene 7.

Olaf / Konung i Swerige 8.

Olaf Skottkonung i Swerige 11. lade folk i Stockasund mot S. Olaf. tyckte illa at Wächtarna på Hårstäket släpte K. Olaf bort / ibid. wille råda öfwer Norge af sin Modernes slächt 21. sände budh til Norge dher om dhe / upbåra Skatt af Norge / ibi. Olaf wredgas på S. Olafz swar 23. gifwer ond swar til Norske Sände-

Sändebudet om S. Olafz frelserij 25. 26. 27. hans Drottning gaf dhem i hemligt ja. ibid. borttände Dottren med en Järl 28. twingas af Almogen at gifwa sin Dotter til S. Olaf 29. blir döddh 32.
Olaf i Ansafwo 164.
Olaf Berthorßon 98.
Olaf Binrßon 164.
Olaf Bost Biörnakarl 164.
Olaf i Grythe 168.
Olaf i Hagha 164.
Olaf i Hakasänge 164.
Olaf Hakonarßon 160.
Olaf Hammindßon 163.
Olaf Helgaßon 103.
Olaf i Kalpastadhum 164.
Olaf Magni/ Kanik i Upsala 167.
Olaf a Moo 163.
Olaf Nilßon Riddare 88. dhe Norskes Legat til Danmark om frijd bygge Nijken emellan 107.
Olaf Nilßon Kyrkioherde i Weista. deni Jemtland 157.
Olaf Perßon i Waglen 170. 172.
Olafwer Ribber 150.
Olaf i Skala 163.
Olaf i Tandom 164.
Olaf i Thrulzaas 163.
Olaf i Ungrufwo 163.
Olaf Yllanßon 164.
Olaf i Älf 163.
Opo en By i Brunflo sochn 162. 164.
Opsale vid. Upsala
Orknö 30. 96. 116.
Ottar [nom. viri] i handoghe 164.
Ottar i Ottarsio 163.
Ottarsio en By i Jemtland 163.
Otte Matßon 111. 127. 130.
Otte Hertug af Saxen/ S. Olafz Mäg 78.
Otto Fasto [nom. viri] 168.
Owdho en By i Jemptand 164.
Oulke Tingelagh i Jemtland 133.
Oulke sochn i Oulke Tingelag 133.

P.

Pafwel Iswarßon 110.
Palne Berlwenßon 98.
Paal t Hofwedön Aboth 111.
Pawal i Dlgranäs 164.
Pawel Jenißon 167.
Peder i Hagha 169.
Her Peder Kyrckioherre i Lydh 171.
Peder Olaßon i Sandhom 168. 169.
Per Bengtßon 110.
Petter Brundßon 164.
Petter Dyekn 98.
Petter i Faxanäghd 163.
Petter i Hölene 163.
Petter Karlßon 121. 127.
Peter a Kolstadom 158.
Pether i Krangedhe 164.
Petter Nilßon/ Norges R. Rådh 88. 167.
Peter/ Prosast a Rödene 160.
Peter i Tillungraas 164.
Prästens plicht 144.
Prästens Tijonde
Påskamål } vid. Tijond

R.

Rafunda eller Ragunda skog i Jemtland 152. 156. 158.
Ragnil Harald Harfagers Hustro/ Kommga Dotter i Danmark 3.
Ragwal/ Harald Harfagers son 3. 4.
Ragwald Järl 25. hans tal til Olaf Skottkonung om S. Olafz frierij 26.
Ragwald i Amaas 163.
Ranl gaf S. Olaf nampn 9. war hans döpefader 10. for med honom allestädes ibid. 15.
Rast en By i Jemtland 164.
Raumdz Tingelag i Jemtland 135.
Raundz sochn i Raumdz Tingelag 135.
Redhar en By i Jemtland 164.

Riddare Swenske / Herman Molteká och Johan Molteká 90.
Rijke Knut vid. Knut.
Ringerijke ett Land i Norge 132.
Roaldr [al. Ragwalder) i Hammarsgärde 158.
Rodhestadom en By i Jemtland 164.
Rollef a Moo 163.
Rollef i Vygard 163.
Roiner i Thrättagärdå 152.
Rom dijt for Thore Hunder 77.
Romarijke ett Land i Norge 99. 100. 101. 132.
Rostil 43. Lucas Kyrkia der sammastädz 44.
Rytzer giordt stor skada och mord på Norges Inbyggiare 117.
Räfzsunda Tingelagh i Jemtland 135.
Räfzsunda sochn i Räfzsunda Tingelag 135.
Räthan Capellegeld i Ouike Tingelag i Jemtland 133.
Röastadhum en By i Jemtland 156.
Rödens Tingelag i Jemptland 134.
Röden sochn i Rödens Tingelag 134.
Rörik Harald Harfagers son 3. 4.
Rörik Toraßon 65.

S.

Sandom en By i Jemtland 162. 168.
Sarisborg giord til Köpstad af S. Olaf 24. 47.
Saxen 78.
Schottland 116.
Serker Anderßon 150.
Sewaster i Hambre 164.
Sidhurd i Transtadhum 164.
Sigge i Södhasiö 164.
Sigfrid i Opa 164.
Sigreder Harald Harfagers son 4. råd i Trondhem 5.
Sigreder hin frode 4.
Sigred Drotn. i Swerige brände Harald Grönske i G. Upsala 9.
Sigwarder Grefwa 30.
Sigward Biskop af Landet driswin 72
Sigwatter Skalld 47.
Sigworde Järl pa Ladon. rådde för Trondhem 6. död och bränder ibid.
Sigworder Syr. Haldans Swartteson 9. rådde i Norge S. Olafs Stiuffader ibid. & 10. fägnar S. Olaf 17. far hem från S. Olaf 19.
Sigurder Harald Harfagers son 4.
Sigurd Arnaßon af Näs sochn Thridiung 103.
Sigurd a Berghe 163.
Sigurd Biornßon / Prowest i S. Mariæ Kyrkia i Opslo 81. 84.
Sigurd Jonßen ärnat at bli de Norskes Konung 108.
Sighurd i Mythaas 163.
Sigurder i Närike 55.
Sighurd Staffanßen 58.
Sighurd Torstenßon 58.
Sighurd i Wijk 164.
Sinrd Arfwetzon 94.
Sillabakka en By i Jemtland 163.
Simon Anderßon 104.
Simon Biörnßon 84.
Siåla 15.
Siåland 37.
Skala en By i Jemtland 163.
Skara 81.
Skatt ny och hård pålades Norge 70.
Skiden 117.
Skipp / Snäckior / Holck 38.
Skåne 37. 40.
Slatten en By i Jemtland 163.
Slodhe (nom. viri) a Sillabakka 163
Slögor en By i Norge 98.
Smefrid Snisska / Harald Harfagers Hustru 4.
Smörtijond vid. Tijond.
Sochner 38. st. i Jemtland 136.
Solöger ett Land i Norge 132.
Sone Erichßon Sochnepräst a Wos 94.

Spa Lapp finne 67.
Stad en by i Jemtland 163.
S. Staffan 65.
Staffan a Berghe 164.
Staffuanger 121. 127. 130. Biſkepsdöme i Trondhems Lagen 131.
Stafänger en Stadh i Bergen 132.
Stafrom en By i Jemptland 164.
H. Sten Sture 120.
Sten Pederßon 168.
Stenkil Konung i Swerige 4.
Stenrör fordom omkring dhe dödas graſwar 3.
Stenwijkeholm ett Fäſte i Tronhems Lagen 131.
Steyner Haldorßon 103.
Stickelſtadh 65. 66. 68. 76.
Stockholm 111. 114. Stockholms Mynt 172.
Stokkom en By i Jemtland 164.
Stewnne en By i Jemtland 164.
Strengnäs 81.
Strömſochn i Hammardals Tingelagh i Jemtland 135.
Ström en by i Jemtland 164.
Swarte Halden 3. bar Crono i Norge 5.
Sudheras en By i Jemptland 163.
Sweg Tingelag i Häredalen 137.
Sweg Sochn i Sweg Tingelag 137.
Swen / Konung i Danmark / fördreff Adilrad Kon. i Engeland 12.
Swen Jarl / Hedln ſtrider mot S. Olaf och fängas 19.
Swen i Attergum 163.
Swen Biſkop i Skara 81.
Swen Canik i Opſale och Kyrkeherre i Stockholm 111. 114.
Swen Erichßon Deke i Trondhem 88.
Swen Galle en Norſk Rädzherre 111. 115. 121. 127. 130.
Swen Rijke Knutßon. Konung i Norge 70. påladhe ny ſkatt och hårdan Lagh ibid. vtdrefz effter hans 3. åhrs hårda Regemente 74.
Swen Ulf Järiſon 44.
Swenſke Riddare vid. Riddare.
Swerige beſkrifwet aff Ari Präſt 2.
Sweriges Kon. Stenkil 4. Haral Grönſke till Swerige 7. Sweriges Kon. Erich Amundaſon och Biörn 8. Erich Segerſälle 9. Swerige härjas aff S. Olaf 11. Sweriges Kon. Olaf Skottkonung ibid. Sweriges Kon. vndſätter Åtting Järl mot Kon. Olaf 20. wille haſwa ſkatt af Jemtland / men hans budh bleſwo hängde ibid. Sweriges ſändebudh til S. Olaf 21. deras tal til honom om Norge 22 til Swerige förbödh S. Olaf Köpſkatt föra 24. Biörn Stallare dijt 25. Sweriges Kon. wandt Norge medh ſwärd 26. i Swerige förjer mängen Olaf Skottkonungz dödh 32. Swerige ſlutar fredzband med K. Olaf 35. Sweriges män 45. Sweriges Rijke 47. S. Olaf till Swerige medh Huſtru och Barn 54. 62. Twå Norſke Landzherra foro genom Swerige 75. Sweriges förbund medh Norge i Lödöſö 1441. pag. 81. 82. 83. 84. 85, 86. 87. Swerige och Norige ha afälder warit ſammanbundne 92. ee i ſämia och kärlek ſammanwarit 105. bebinda ſigh at wara hwar annan trogne 111. 112. 113. til Swerige komma bref från dhe Norſke. dher i och begära twå Myntarer 114. 115. item begära coninuation i dheras gambla wänſkap 120. 129. til Swerige notification från Norige om dhe Danſtes tilkodh medh K. Hanſes hyllande 122. 123.
Sweriges R. Rädh 84. 87. 114.
Sweriges R. ſändebud til Lödöſö 81. 83. til Froſteting 90. til Oſlo 111.

Sunar Brath 110.
Sunbergum en by i Jemtland 163.
Sunda Tingelag i Jemtland 133.
Sunda ſochn i Sunda Tingelag 133.
Sundſiö ſochn i Räfzſunda Tingelag i Jemtland 135.
Sydragard en By i Brunſlo ſochn 161. 162.
Syſſoman 144. Guthorm Helgaßon 156. Nichilas Pederßon 160. 161
Säfhufwud 52.
Sällaralla 13.
Sändebuhd läta fela ſigh 21. ſändebud til Swerige 25, 26. til K. Olaf fräu Riike Knut 34. Swenſke ſändebud til Frofketing 90. til Oſlo 111. til Lödöſe 81. 83.
Sätrum en by i Jemtland 163.
Söderöver 116.
Södhaſio en by i Jemtland 164.

T.

Tagbrander. Talbrander 31.
Tannom en by i Jemtland 164.
Thangeras i Altzhö ſochn i Jemtland 155. 162.
Thiwadh (nom. viri) i Wäſtanö 163
Thoſwe (nom. viri) a Hwärfsas 158.
Thomas Biſkop i Strängnäs 81.
Thomas i Bergzwijk 163.
Thomas a Flannne 158.
Thelleff (nom. viri) i Wtby 164.
Thora Maraſtong 5.
Thorald i Forſe 160.
Thorbiärn i Bredbaby 163.
Thorbiärn Kille i Brunſlo ſochn 162.
Thore Amundſon 104.
Thore Flater 164.
Thore Haquonßon 103.
Thore Narweßon 103.
Thore a Raſt 164.
Thore Sigurdſon 98.
Thorger (nom. viri) i Moo 163.
Thyerger i Wijk 163.
Thoot en By i Jemtland 163.
Thowe (nom. viri) i Kolaas 163.
Thrulsaas en By i Jemtland 163.
Thrättagärde en By i Jemtland 152.
Thörkil i Aſlo 163.
Thörkil i Suderaaſium 163.
Tillogh (nom. viri) i Hardſkag 167.
Tillingsaas en By i Jemtland 164.
Tingelagh 12. ſt. u i Jemtland 136.
Ting a ſatte Tinge ſkipte Harald Hardfager Riket 4 a ſatte Tinge giorde K. Häkon Lagh. Almogen biudes hälla Ting. til Ting ſtämmes Almogen 18. ſättia Ting 33. En Bonde kallade grannar och flere til at hälla Ting i. Rädſlag 51.
Tiond i Jemtland 140. korntiond/ Tridiungztiond Tweiuti tiond/ Smörtijond. för lius och offer i Wigslamäſſo. Korckioaängz giffft för Barnfängz Kona/ Altareläge. för Liikfärd och Wax och Offer. Päſkemäl i Lärfft och Sfinn. Hölmäſſ (Höbugha) Offer til Altare och Beläte etc. ibid.
Tiudeſtadha en by i Jemtland 163.
Tonsberg 20. 34. 50. 146, en Stadh i Bahus Län 113.
Tora Kalfßon Järl böd K. Olaf til ſiaſ 47. hade taget aaſwor af Riike Knut emot K. Olaf ibid.
Tord Haraldßon 103.
Tore Hunder 50. 61. 67. 68. for til Rom 77. Torger Fläcker/ en Bonde fägnar K. Olaf wäl 64.
Torgils Harald Harfagersſon 4.
Torgils / en Bonde i Skickelſtad 66. vrtogh K. Olafz Liik 68. Torgils ſöner groſwo K. Olafz Liik neder i ſand 69. vrtaga dhet igen 72.
Torkel Amundſon 98.
Torkil Biſkop Danſk/ vphiſſar Almo-

mogen emot K. Olaf. 65.
Torstein Frodetzon 103.
Tosten Toretzon 110.
Torstein Torsteinzon 146.
Tosta Ulf Järls son 44.
Tosta Wälgölasson siut/helas af K. Olaf 45.
Transtadhum en By i Jemtland 164
Trappanäs en by i Jemtland 163.
Tronder (nom. viri) i Slattom 163.
Tronder i Stafrom 164.
Trondhem bygt 2. 4. Thronhems Mån 5. i Trondhem rådde Sigreder ibid. Haken Hakenzon 7. S. Olaf dijt 19. K. Knut dijt 50. S. Olafz owänner thär 64. Biskop Grimkijll satt i Trondhem 72. S. Olafz Been föras dijt 73. Magnus Olasson fördes dijt 75. dhet ena Exemplaret af Calmare förbundzbref förfeglade Erchibiscopen af Trondhem 87. Trondhem 88. 91. 106. 109. 110. Trondhem Stadh i Trondhems Lagen 132.
Trondhems Erchebiscopzdöme i Trondhems Lagen 131.
Trondhems Lagen 132.
Trygder Harald Harfagers son 4.
Trygger Olafs son 7.
Tylleghe (nom. viri) i Östenaar 163.
Tyrgels Tordßon 103.

W.

Waghlem en by i Jemtland 164. 170. 172.
Wolabakka en by i Jemtland 168.
Wambastad i Brunsio sochn i Jemtland 162.
Wdewalla en stadh i Wahus Lähn. 132
Wemedal sochn i Hede Tingelagh i Herredalen 137.
Wfrihilium (Wfrehiliom) en äng i Jemtland 150.
Wibiörn i Thoot 163.
Widyiärf (nom. viri) i Grandhammar 163.
Wigslemetzo vid. Tijond.
Wijt en by i Jemtland 163.
Wijtene 7. 16.
Wijksnswärk 8. Wikungzwärka 5.
Wijkwärke 24.
Wilkin (nom. viri) i Stokkem 164.
Wlfi Kallegard 98.
Wlf Järl i Dannmark 38. war och i Engeland. biuder ster ledung vth 39. kom i K. Knutz fund. leker med honom. Skafftatwel 43. dräpes i Luciæ Kyrckio i Roskill 44. hans slächt och föner ibid.
Wlfsild K. Olafz dotter 54. hade Hertt Otte af Saxen 78.
Wlfwer 15.
Wlfwer i Närda 158.
Wlinshof i Norge 99. 104.
Wnderåkers Tingelag i Jemtland 134.
Wnderåkers Tingelag i Jemtland 134.
Wnderåkers sochn i Wnderåkers Tingelagh 134.
Wngrufwo en by i Jemtland 163.
Wos i Wärene Biskopzdöme 92. 94.
Wrgard en by i Jemtland 163.
Wpland i Swerige 84.
Wpland i Norige 55. 98. 99.
Wpland en by i Jemtland 163.
Wpsala 81. 84. 87. 111. 114. 138. 146. 148. 150. 152. 154. 160. 165. 166. 167. 168. 170. 171. 172. 173. Upsala Konungar 26. Gambla Upsaia 9.
Wtby en by i Jemtland 164
Wthbygd i Norge 36.
Wärdehus i Finmarken 131.
Wäderwijk en by i Jemtland 164.
Wälbyrdugen man lades fordom i Jordhöga 3.

Wärene Biskopzdöme i Norige 92.94
Wärlnd Olafzon 98.
Wästanäter Kungzgärd på Frösöön i Jemtland / fordom kallat Förberga 136.
Wästanö en by i Jemtland 163.
Wästerars 61.
Wästergötland 36. 46. 81 139.
Wästerhus Capellegäld i Gunda Tingelagh i Jemtland 134.
Wästerhus en by i Brunflo sochn 168. 169. 170. 172.
Wästersiön 38.
Wästfalla 8.

Y.

Yfrehyljom vid. Yfrihiljum.
Yfach i Bredawag 164.
Ysland vid. Island.

Å.

Åbo 84.
Återhus i Oslo 131.
Åre sochn i Undersäkers Tinglagh i Jemtland 134.
Åß sochn i Rödens Tinglagh i Jemtland 134.

Å.

Åglom / Ägglom 61. 67. 72. 76.
Åiwinder Stafurbugin 152.
Älfen by i Jemtland 163.
Ällendr [al. Erlend] Styckerßon 138
Ändaskog 54.
Änglisk määt 5.
Änglom en by i Jemtland 164.
Änja Drotning i Engeland 38. 39. förſonar ſins ſons Harde Knuts wäſende i Danmark ibid.
Ärling Järl 19. för til Swerige och fick folk emot S. Olaf 20. bleſ dödh ibid.
Ärlinger Skälge / bleſ ſlagen af K. Olaf 50. 51.
Äſkel vid. Eſkil.
Äwinder Präſt a Lijth i Jemtland 150.

Ö.

Ödälla 14.
Ödh. Konungz Ödh i Egendom 57. 58.
Ödbger a Grölöſa 164.
Ödmunder Erchebiſcop döpte Gudbrandzdala 32.
Ödmundz ſon Erik / Konung i Swerige 8.
Öfwerdals Tingelag i Jemtland 134.
Öfwerdals ſochn i Öfwerdals Tinglagh 134.
Öraſund 11. 37. 38. 43. 44. 49.
Ördar Bungga [nom. viri] 155.
Örjan Perßon Fogde i Jemtland 171. 173.
Örnulfwer a Opo i Brunflo ſochn 162
Öſan en by i Jemtland 164.
Öjemen by i Jemtland 170. 172.
Öſtanaar en by i Jemtland 163.
Öſten Biskop / bygger Chriſt-Kyrkio i Trondhem 73.
Öſterdala 98.
Öſtin i Flatnorum 164.
Öſtin i Hoghramo 163.
Öſtin i Tangaraas 163.
Öwind Alfßon 103.
Öwind Torßon 103.

Tryck-feelen.

Lin.	Pag.	Lääs.
13.	22.	Gundwaldzborg.
16.	3.	Tingh.
19.	27.	Årling.
21.	6.	Hielt.
25.	11.	Gullbordat.
33.	2.	timade om.
36.	9.	ſtarck.
39.	18.	lönliga.
ibid.	19.	honom ey goder.
40.	3.	för ſom / lääs aa.
42.	4.	IVc. (lin.
43.	21. 22. 26.	för järling / lääs jär.
ibid.	21.	wreder /
44.	19.	Toſta Järl /
46.	5.	ſund.
ibid.	26.	troor.
47.	17.	otroo.
ibid.	24.	Dager.
ibid.	27.	Åtil ibid. Kl. weezl.
48.	7.	tyſter.
49.	19.	ſmaa. (ſara.
53.	14.	Olaffz böner bräña mit
ibid.	15.	jag maa nu här ey.
54.	4.	Heedemark.
55.	7.	Skippin.
ibid.	10.	Gardariſte.
56.	10.	åller rymma.
ibid.	12.	Järl.
63.	6.	kom.
64.	11.	Torger Fläcker.
66.	10.	Binda ſara.
ibid.	18.	Lagdis.
ibid.	20.	Patriarchen.
67.	7.	allom.
73.	10.	Kyrckio.
ibid.	13.	Brunn.
ibid.	17.	thår ſtaar.
74.	6.	Skipte.
76.	4.	Helogan /
77.	2.	flydde.
79.	6.	Konung.

Lin.	Pag.	Lääs.
80.	2.	dem
ibid.	20.	Byſala.
81.	4.	hwardera.
82.	25.	bliſwer.
83.	13.	och ſtadfäſtilſe.
84.	12.	Gerſt.
87.	18.	ſtad och dag.
ibid.	25.	Laurentij.
88.	12.	Norigis Rijkis Rad.
89.	3.	dele och in princ.
94.	9.	Jungfru.
96.	6.	koſtning
97.	23.	ok thy williom wij / etc.
98.	9.	ſom ſwa hete / etc.
ibid.	12.	Solöyer.
ibid.	15.	Berthorſen.
ibid.	19.	Haquen.
99.	3.	Ulinshoff.
101.	13.	Oſlo.
103.	7.	Olafwe.
ibid.	17.	Haqwonſon.
ibid.	21.	Borgar Beneſon.
ibid.	23.	Haquonſon.
107.	8.	Norige.
110.	3.	gören.
ibid.	9.	afflaan.
ibid.	20.	för Norige / Radige. dito Karls för Kals.
ibid.	23.	Gunnaſon.
111.	18.	Gauthe.
113.	19.	dhe.
115.	- - -	Valete.
116.	20.	Norges.
117.	4.	Norgee.
ibid.	9.	fälet.
ibid.	11.	Norges.
ibid.	18.	Privilegia.
118.		uden.
ibid.	27.	Norges.
119.	27.	Herres.
121.	9.	Alzmächtigen.

Tryck-feelen.

Pag.	Lin.	Läås.
ibid.	15/18.	Gautonis.
123.	25.	Här med befalle wij/ &c.
124.	7.	Schavangarienſis.
125.	2.	werdigheet. (haſu.
ibid.	14.	Sändebod til Köpenne.
127.	2.	theſlijkeſt.
ibid.	13.	Gautonis.
129.	10.	oförrätte.
ibid.	13.	ſkadelig fred/
ibid.	16.	bebindelſen.
ibid.	25.	beſkrefwen.
130.	17.	Gaütonis.
136.	13.	Wåſtanåker.
ibid.	19.	Gregorij.
137.	11.	Ther uti åre 2. Sockner
ibid.	15.	Stadgar.
ibid.	16.	dele och in princip.
138.	18.	höyra.
139.	10.	böte.
ibid.	26.	Haquon.
140.	2.	Hakonar.
ibid.	4.	Jamtalande.
ibid.	19.	vtan.
ibid.	24.	thälm.
141.	13.	kona.
		ibid. 25.

Pag.	Lin.	Läås.
ibid.	25.	thera. in princip.
ibid.	26.	bade aat lijta.
142.	5.	adra/
ibid.	7.	luki.
ibid.	8.	gråidizſt.
ibid.	11.	ſwa oc um.
ibid.	24.	haſ/ för hau.
143.	2.	ſwa.
ibid.	21.	lyſe.
144.	7.	Preſtrenn.
ibid.	21.	hann.
146.	10.	ſem.
148.	4.	Bergum.
ibid.	22.	ſamthykt.
ibid.	25.	halda.
150.	19.	Aſe.
151.	3.	Raghunda ſkoge och Stogakarlenom.
ibid.	11.	at wij laſom bref/ ete.
152.	12.	monnum.
158.	5.	Anſaſiör. 6. Anſiſ.
ibid.	16.	Kolſtadom. Wåſtan.
159.	2.	at (wind.
ibid.	3.	Thores.
ibid.	7.	innan.
ibid.	15.	Hwårs aſe.

Ellieſt finnas ock wäl flere Feel/ jämwäl vthi Regiſtret/ hwilka den gunſtige Läſaren behagar ſielff rätta/ och migh yhrſächta/ ſom icke til ſådant wällande är.

(o)